

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. CSÜTÖRTÖK, március 10.

67. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—58
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg. 5. szám (Minerva-palota)
Kladóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 5. (Minerva-palota)

Keleti Locarnó felé

Markovics Lázár dr. visszatért külföldi utjáról és azoknak a híreknek hatása alatt, amelyek budapesti tárgyalásaival összefüggésben elterjedtek, részletes nyilatkozatot tett a sajtó számára. A volt igazságügyi miniszter kijelenti, hogy semmiféle hivatalos missziója nem volt, csak mint politikus ment a magyar fővárosba, hogy egy hasznosnak és szükségesnek tartott eszme megvalósulását előmozdítsa. Egyben ismételtén megcáfolja azokat a tudósításokat, amelyek szerint a dunai konföderációt propagálta és állást foglalt a kisantant ellen. Egyáltalán nem akarta keresztezni a hivatalos külpolitika útjait, sőt önszántából, minden megbízás nélkül olyan kapcsolatokot vett fel Budapesten, amelyek kultiválása a külügyminisztérium által is őszintén óhajtott barátságos szomszédai viszony szempontjából csak eredményes és üdvös lehet.

Magát a jugoszláv-magyar közéletét Markovics Lázár dr. a népszövetségi koncepciónak és annak az általános európai irányzatnak távlatába helyezte, amelynek a locarnói megegyezés a karakterisztikája. Európa népei 1295-ig, bár formális békében éltek, de két ellenséges táborra oszlottak. Ez a körülmény akadályozta a gazdasági konszolidációt, hiszen az egyes államok azzal voltak elfoglalva, hogy az esetleg ellenük irányuló akciók elhárítására rendszabályokat fogantassanak, ami egyfelől a költségvetést terhelte meg, másfelől a kormányzati gondok egy részét elvonta a szanálás művétől. A kisantant létrejötte is egyik tünete volt annak a feszült állapotnak, amelyben a békeszerződések érvényének körülbástyázása volt az állampolitikai vezermotívum. Egész Európa gazdasági legyöngyülésére vezetett a bizalmatlanságnak ez az atmoszférája és ezért kellett más, tartósabb és kevésbé költséges alapot keresni a népek viszonyának szabályozására. A volt ellenséges államok egy vonalba helyezése a német-francia megértés kialakulásával kezdődött és folytatódik azokban a törekvésekben, amelyek célja, hogy Kelet-Európa államai is locarnói mintára egyezzenek meg. Nyugaton azonban csak két nagyhatalom állott egymással szemben, míg Közép-Európában és Keleten az egyes államoknak külön-külön kell szomszédakkal barátsági és döntőbírósi szerződést kötniök, hogy Locarnó védőszárnyai rájuk is kiterjedjenek.

Az S. H. S. királyságnak különösen Magyarországgal és Bulgáriával szemben vannak olyan természeti függő kérdései, amelyek sikeres megoldása csak Locarnó szellemében lehetséges. Ami Bulgáriát illeti, Markovics Lázár dr. nyilatkozatából derül ki, hogy a kormány a múlt évben formális javaslatot tett a bolgár kormánynak barátsági szerződés megkötésére, de a tárgyalások megszakadtak, mert a bolgár közvélemény még nem érett meg a Locarnó-politikára.

Magyarország részéről a Népszövetség őszi ülészakán nyilvánult meg először a hallandóság, hogy az S. H. S. királysággal barátsági paktumot kössön. Nincsic és Bethlen

genfi tárgyalásai a legkedvezőbb perspektívát nyitották meg, de időközben Nincsic megbukott és a jugoszláv belpolitikai viszonyok is úgy fejlődtek, hogy a tárgyalások befejezése és a szerződés perfektualása késedelmet szenved. Markovics Lázár dr. a tárgyalások elhúzódnásának okául azt is megemlíti, hogy ezeknél a megállapodásoknál nem elég a diplomáciai egyetértés, hanem a feleknek a megegyezés szükségességétől áthatott köztudatra is támaszkodniok kell.

A volt igazságügyminiszter budapesti utja föltétlenül autentikus tanúságtételt jelent mindkét nép locarnói köztudata mellett. Nem fér hozzá kétség, hogy ha olyan széles látókörű, tapasztalt és izig-vérig nemzeti politikus, mint Markovics Lázár dr. indítatva érezte magát a budapesti utra, akkor saját népe mentalitását semmiesetre sem hagyta számitáson kívül. Viszont az sem lehet vitás, hogy Markovics Lázár dr.-nak az a megállapítása, amely szerint nemcsak a magyar kormány, hanem

a magyar közvélemény is őszintén akarja a jugoszláv barátságot, a tények és jelenségek alapos megítéléséből és nem felületes impresszióból szűrődött le.

A jugoszláv és a magyar nép békes fejlődésének, zavartalan gazdasági boldogulásának érdekei teszik kívánatosná, hogy ezekből az igen örvendetes előzményekből minél előbb épüljön ki intézményesen a jugoszláv-magyar barátság, mint a keleti Locarnó legerősebb védőbástyája.

Általánosságban megszavazták a költségvetést

Negyvenkét főnyi többséget kapott a kormány — Megkezdődött a költségvetés részletes vitája — Az ellenzék nem hajlandó a vita megrövidítésére

Megerősödött a kormány helyzete

Beogradból jelentik: A költségvetés megszavazása a kormánynak ismét nagy győzelmet hozott az ellenzék felett, amely újból tanúságot tett arról, hogy nem tudja erőit felvonultatni.

A kormány negyvenkét szavazattöbbséget ért el és ezzel pozíciója jelentékenyen megerősödött.

Míg az ellenzékéről kiderült, hogy még az ilyen, politikai szempontból elsősorú fontosságú szavazásra sem tudja embereit összeretelni.

A politikai közvéleményt most a költségvetés vitájának sorsa foglalkoztatja. Az április 1-ig még hátralevő husz ülésnap csak akkor lesz elég a költségvetés letárgyalására, ha a kormánynak sikerülni fog megállapodnia az ellenzékkel a vita megrövidítésére vonatkozólag. Az ellenzék azonban egyelőre nem hajlandó erre, ami a pártvezérek kollégiumának szerdai konferenciáján is kifejezésre jutott. *Szubotics* Nikola dr. parlamenti alelnök, aki a konferen-

ciát összehívta, a költségvetési vitának olyan módon való megrövidítését javasolta, hogy

az egyes pártok az egyes tárgyakhoz csak egy-egy szónokot állítsanak.

Az ellenzék képviselői: *Jojics* demokrata, *Jovanovics* Jován földmivespárti, *Hrasznica* demokrata egyesülésbeli és *Vilder* Pribicevics-párti a kormányt hibáztatták a vita elhúzódnásáért és azt hangoztatták, hogy már a vita elején kellett volna összehívni a pártvezérek kollégiumát és keresni a megegyezést. *Mihajlovics* Ilija, a radikális klub alelnöke és *Radonics* Jován dr., a pénzügyi bizottság elnöke kijelentették, hogy

ha az ellenzék megmarad álláspontja mellett, akkor a kormány tizenkettőnek megszavazását fogja kérni.

Az ellenzék kijelentette, hogy ha ez megtörténik, a felelősség a kormánytöbbséget fogja terhelni. A pártvezérek kollégiuma *megegyezés nélkül oszlott széjjel.*

A szavazás

A parlament szerda délelőtti ülése kizárólag a költségvetés feletti általános szavazással telt el. A kormánypárt padjai megteltek, az ellenzék padosaiban azonban igen sok hézag volt, ami a szavazás eredményében is megnyilvánult. *Az ellenzéknek csaknem egyharmadrésze maradt távol.*

Tizkor nyitotta meg az ülést *Szubotics* Nikola dr. alelnök és a jegyzőkönyv felolvasása után *azonnal elrendelte a névszerinti szavazást.* A névsort *Kobasica* titkár olvasta fel. A szavazás és a szavazatok összeszámolása másfél óráig tartott. *A szavazás eredménye az, hogy a költségvetést általánosságban 151 szavazattal 109 ellenében elfogadták.* Az eredmény kihirdetését a kormánypártok *tapssal fogadták,* majd az elnök az ülést berekesztette és folytatását délután ötre tűzte ki.

A parlament délutáni ülése

A parlament délutáni ülésén megkezdte a költségvetés részletes vitáját. A legfelsőbb államigazgatás költségvetését tárgyalták és elsőnek *Vilder* Pribicevics-párti szolt hozzá. *Beszéde* tisztára politikai jellegű

volt, anélkül, hogy a költségvetés bírálatába bocsátkozott volna. Azzal vádolta a kormányt és a radikális-pártot, hogy kompromittálni akarja a parlamentet és olyan lapokat tart ki, amelyek a parlamentárizmus ellen irnak. Hisszasan foglalkozott a kormánynak azzal a tervével, hogy a gazdasági problémák gyors megoldása érdekében bizottságot létesít, amelynek tizenegy képviselő és kilenc szakember tagja volna. *Vilder* tiltakozott a terv ellen és azt alkotmányellenesnek mondta.

Alics Husszein muzulmán beszélt ezután hosszasan és főleg a boszniai állapotokkal foglalkozott. Utána *Moskovljevics* földmivespárti, majd dr. *Palacsek* Pribicevics-párti beszélt.

Palacsek beszéde után — mely alatt a radikálisok és a Pribicevics-pártiak között éles szóharc folyt le — az elnök az ülést berekesztette és folytatását csütörtök délelőtre tűzte ki.

A pótjavaslatok a minisztertanács előtt

A minisztertanács szerda délelőtti folytatta a pótjavaslatok tárgyalá-

sát. A rövid ülésen még mindig azokat a pótjavaslatokat tárgyalták, amelyeknek pénzügyi vonatkozásai vannak. A minisztertanács *Hadzics* tábornok, hadügyminiszter elnökölt. Részleteket nem lehetett megtudni az ülésről.

Megszüntetik

a jövedelmi adó pótlékát

Jól értesült helyen úgy tudják, hogy a kormány a pénzügyi törvényhez több pótjavaslatot fog beterjesztetni. A javaslatok a nép terheinek csökkentését célozzák és közülük a legfontosabbak, hogy a jövedelmi adó harminc százalékos pótlékát megszüntetik és a monopól- és illetékbüntetésekre amnesztiát adnak. A javaslatok között szerepel a szeszadó csökkentése is.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság délelőtti kilenc órákor *Radonics* Jován dr. elnöklete alatt ülést tartott és letárgyalta azokat a pótjavaslatokat, amelyek a költségvetés kiadásainak emelkedésével vagy csökkentésével járnak. Az összes pótjavaslatok *két millió nyolcszáz ezer dinárral emelik a költségvetés kiadásait.*

A miniszterelnökség költségvetésével kapcsolatos pótjavaslatnál *Agatonovics* demokrata azt kérdezte, hogy miért törölnek száznolcvanháromezer dinár házbért. Kérdésére nem kapott választ.

Demetrovics Juraj Pribicevics-párti megállapította, hogy az egyes minisztériumok összesen *háromszáthatvannyolc millió dinár erejéig terjesztettek elő pótjavaslatokat és végül megelégedtek tizenkét millió nyolcszáz ezer dinárral.* Ezt furcsának tartja, mert vagy elegendő az, ami a költségvetésbe be van állítva, vagy nem. Kérde, mi van a diszpozíciók alap csökkentésével.

Polics horvát federalista azt javasolta, hogy a miniszterelnökség rendelkezési planját egészen töröljék. *Miletics* Szlavkó dr. felszólalása után *Polics* javaslatát elvetették.

Az igazságügyi költségvetésnél elfogadta a bizottság azt a pótjavaslatot, amely *ötszázötvenezer dinárral emeli fel az állami törvényalkotó tanács tagjainak és más, a törvényeszerkesztésnél közreműködő személyeknek honoráriumát.*

A közoktatásügyi költségvetésnél a kormány által benyújtott pótvajavaslatoz a szlovének igényeinek kielégítésére szolgál. Polics megállapította, hogy bár bizonyos tételeket töröltek, takarékoságról nincs szó. Szerinte ezeket a pótvajavaslatozkat csak a radikális-szlovén néppárti koalíció kedvéért terjesztették be. A pénzügyminiszter ezzel szemben rámutatott arra, hogy ezeknek a javaslatoknak azonnal meg lesz a hatásuk a kiadások csökkentésében.

A vallásügyi tárcánál a kormány négy-száznyolcvanhatezer utólagos hitelt javasolt a dalmáciai pravoszláv lelkészek számára és négy-száznyolcvanezer dinárt a protestáns egyházak támogatására. Ez a négy-száznyolcvanezer dinár, amelyre nézve a kormány Schumacher Sámuel németpárti képviselő kezdeményezésére tett javaslatokat, a külföldi protestáns papnöveldék látogatásának lehetővé tételére, valamint az evangélikus egyházi szinodus üléseinek céljaira szolgál.

Agatonovics demokrata ellenezte a protestáns egyházak ilyen nagymérvű támogatását és általában a vallásügyi minisztérium megszüntetését javasolta. A vallásügyi miniszter a javaslat elutasítását kérte, mert a minisztériumot a központi igazgatásról szóló törvény amugy is meg fogja szüntetni. A javaslatot elutasították.

Demetrovics Juraj megkérdezte, miért nem szüntetik meg több papnöveldét. Smodelj szlovén néppárti követelte, hogy az ókatholikus egyház részére beállított összegeket töröljék, mert ennek az egyháznak nincs létalapja. Követelte továbbá a szlovén katolikus egyház fokozottabb támogatását. A kormány javaslatát a bizottság elfogadta.

Radonics Jován dr. elnök ezután az ülést a parlament ülése miatt félbeszakította és folytatását délutánra halasztotta.

A Radics-párt megszavazza az adóegységesítésről szóló törvényt

Az adóegységesítő törvényt tárgyaló bizottság szerdán ülést tartott. Az ülésen Malefics Vlada radikális azt indítványozta, hogy miután új pénzügyminiszter van, a javaslatot át tanulmányozás végett küldjék vissza Markovics Bogdán pénzügyminiszternek. Az indítványt a többség elvetette.

Pusenjak szlovén néppárti kijelentette, hogy ő és társai a javaslat ellen szavaztak és most is csak abban az esetben szavazzák meg, ha javaslatot figyelembe veszik. Radics Pavle azt a feltűnést keltő bejelentést tette, hogy a Radics-párt a törvényjavaslatot megszavazza.

Markovics Bogdán pénzügyminiszter felszólalása után elhatározták, hogy a javaslatot benyújtják a parlamentnek. A többség előadójaul Popovicki Pavlet választották meg.

Markovics Lázár dr. nyilatkozatának visszhangja

Politikai körökben sokat beszélnek Markovics Lázár dr. nyilatkozatáról, amelyben a volt igazságügyminiszter részletesen ismerteti budapesti utjának célját és eredményét. Bár általánosságban jó szemmel nézik Markovics Lázár magyarbarát politikáját, mégis csodálkozást keltett, hogy Markovics milyen kedvező szinben tünteti fel a magyarországi állapotokat és milyen hűzgelően nyilatkozik a magyar államfértiokról. Azt hiszik, hogy Markovicsnak ezzel bizonyos célja volt.

Az Avala-ügynökségnek arra a közleményére, amely szerint a külügyminisztérium ismételen megállapítja, hogy Markovics Lázár dr. nem hivatalos kiküldetésben járt Budapestben, Markovics a következő nyilatkozatban reflektált:

— Az Avala-ügynökség tegnapi kommunikéje kapcsán kérem annak közlését, hogy tiltakozom a kommuniké könnyelmű fogalmazása ellen, amely budapesti utamnak kisanantantlenes célokat imputál.

A kommunisták megzavarták Albert Thomas beogradi előadását

A rendőrség tizenöt diákot és diáklányt őrizetbe vett

Beogradból jelentik: Albert Thomas, aki most érkezett Beogradba, szerdán este akarta előadását megtartani az egyetem nagytermében. Az előadást azonban kinos incidens zavarta meg, amelynek a rendőrség beavatkozása vetett csak véget.

Az esti órákban nagyszámu előkelő közönség jelent meg az egyetemen, hogy végighallgassa Albert Thomas előadását a nemzetközi gazdasági konferenciáról. A hatalmas termet zsufolásig megtöltötte a közönség és zsufolásig megteltek a karzatok is. Amikor a volt mi-

niszter az emelvényre lépett és megkezdte előadását, a karzatról röpcédulókat dobáltak le a közönség közé, majd hangos kiáltásokkal igyekeztek lehetetlenné tenni az előadás folytatását.

— *Le a háborus miniszterrel, le Albert Thomas-sal!* — kiáltották feléje, mire a rendőrség nagy készenlétben vonult be a terembe és a karzatot, ahol a tüntető kommunisták voltak, kiürítette. A rendőrség az igazgatók során tizenöt diákot és diáklányt őrizetbe vett. A rend helyreállítása után Albert Thomas rövidesen befejezte előadását

Botrány a „Scandal“ pancsevői előadásán

A belügyminiszter rendelete ellenére betiltottak egy mozi-előadást magyar filmfeliratok miatt

Pancsevőről jelentik: A pancsevői közvéleményt élénken foglalkoztatja az a különös hatósági intézkedés, amely legkevésbé sem szolgálja a szerb-magyar megőköülés ügyét, mert újabb jele annak, hogy az alantas hatósági közegek a saját akaratuk, belátásuk, ötleteik szerint respektálják, vagy nem respektálják a felsőbb hatóságok rendeleteit. A belügyminiszter nemrég rendeletileg szabályozta a filmfeliratok kérdését és megengedte, hogy a vajdasági mozikban a sláv feliratokon kívül magyar, vagy német feliratok is használhatók. A pancsevői rendőrség most a belügyminiszter rendeletével ellentétben betiltott egy mozi-előadást, mert a filmen magyar felirat volt.

A pancsevői mozgószínházban nagy érdeklődés mellett a »Skandal« című nagy sikert elért filmdrámát mutatták be. A közönség zsufolásig megtöltötte a színházat, de csak az első felvonásban volt alkalma gyönyörködni. Az első felvonás még le sem pergett, amikor Jocić Jenő ügyeletes rendőrkapitány

felszólította Tarr Sándort, a mozgószínház tulajdonosát, hogy *azonnal szüntesse be az előadást, mert a filmen magyar feliratok is szerepelnek.* Tarr tiltakozott ez ellen és a belügyminiszter rendeletére hivatkozott, amit írásban is be akart mutatni, de a rendőrkapitány ezt nem vette figyelembe. Kijelentette, hogy *az előadást betiltja, egyben elrendelte Tarr letartóztatását.* Erre rendkívül izgalmas jelenetek következtek. Több tekintélyes pancsevői polgár, köztük szerbek is, többek közt dr. Jankovics Peró ügyvéd, Tarr védelmére kelt, míg mások a rendőrkapitánynak adtak igazat. Hangos vita keletkezett a színházban, végre megjelent Mandrovics Vása főkapitány és rendet teremtett. *Az előadást ugyan ő is betiltotta a magyar filmfeliratok miatt,* viszont Tarr letartóztatását hatálytalanította. Ezután a közönség elhagyta a mozi helyiségét. Az ügynek folytatása is lesz, mert Jocić kapitány többek ellen hivatalos személyek megsértése miatt feljelentést tett.

Keleteurópai Locarnó készül

Stresemann tanácskozása a lengyel külügyminiszterre!

Gentből jelentik: A népszövetségi tanács szerdai ülése alig tartott egy óra hosszat, mert a tárgysorozat legfontosabb pontját, az ópiumkereskedés megakadályozását szóló jelentés tárgyalását későbbre halasztották. Az ülés elején Chamberlain fontos politikai nyilatkozatot tett. Kormányának nevében azt a kívánságot fejezte ki, hogy

a Népszövetség védőszármái alatt kötendő szerződéseket ezentul ismét úgy mint azelőtt, ne mint a kormányok között megkötött szerződéseket cikkelyezzék be, hanem mint az államfők között létrejött szerződéseket.

mert ilyen eljárással a Népszövetség megkönnyíti a szerződések elfogadását a brit világbirodalom egyes kormányai részéről. A tanács határozat nélkül vette tudomásul a bejelentést, mert Chamberlain nem tett konkrét javaslatot.

A népszövetségi tanács ezután kimondotta, hogy a legközelebbi leszerelési konferenciát 1927 augusztus 23-ikára Genfben hívják össze. Ennek a konferenciának azért lesz nagy jelentősége, mert hivatalos lesz a Népszövetség kötelekébe tartozó államok kölcsönös vasúti uti forgalmát megjavítani, olyképen, hogy ne csak az európai államokra legyenek tekintettel. Chamberlain ezután jelentést tett a nemzetközi leánykereskedelm elleni küzdelem eddigi eredményeiről, majd a hátralékos tagdíjak ügyét tárgyalta. A tanácstagok ezután titkos ülésre vonultak vissza.

A népszövetségi tanács tagjait most az a kérdés foglalkoztatja, hogy hol üljön össze legközelebb a Népszövetség

ülésszaka, amelyre júniusban kerül a sor.

Erős áramlat van amellett, hogy a Népszövetség legközelebbi ülése Berlinben legyen.

hogy ezzel a német birodalmat megtiszteljék. Ezen az ülészakon Chile delegátusa fog elnökölni.

Szerdán indultak meg Genfben a tárgyalások a német-lengyel probléma megoldásáról. Stresemann német birodalmi külügyminiszter ebben az ügyben úgy kedden, mint szerdán tanácskozott Briand francia külügyminiszterrel, majd

Stresemann szerdán fogadta Zalesky lengyel külügyminisztert, akivel hosszabban tanácskozott.

A »Petit Parisien« úgy látja, hogy ezek a Genfben folyó tárgyalások keleteurópai Locarnóra fognak vezetni.

Caillaux lapja, a »Volonté« a következőket írja:

— A tulajdonképeni Locarnó teldottfeldott munka marad mindaddig, amíg Középeurópában az összes érdekelt megelégedésére nem sikerül a status-quo-t helyreállítani. Ez nem is lehetetlen, ha mindenki kívánja. Németországon a sor, hogy ne kívánjon áldozatokat Lengyelországtól és

ha Lengyelország belátja, hogy a versaillesi szerződés bizonyos területi rendelkezéseiben megváltoztat-hatatlank,

valamint, ha Litvánia ellenségeskedése Lengyelország irányában barátságossá változik és végül, ha

a danzigi korridort visszaadják, de olyképen, hogy szerződéssel biztosítanak Lengyelországnak szabad utat Danzig felé

és Lengyelország kijuthat a tengerre, akkor létrejöhet a keleteurópai Locarnó. Nem kell hozzá egyéb, minthogy Németország ugyanolyan kötelezettséget vállaljon Lengyelországgal szemben, mint tette Franciaország esetében.

A többi francia lap hasonló szellemben kommentálja a tervet és megállapítja, hogy minden Németország magatartásától függ.

Manojlovics Vladiszláv a szombori tőzsde elnöke

Megalakult a szombori tőzsde igazga ésága

Szomborból jelentik: A szombori terménytőzsde igazgatósága szerdán délután megalakult.

Az igazgatóság alakuló ülésén dr. Tomics György kormánybiztos előtt letették az esküt az igazgatósági tagok. Az igazgatóság a tőzsde elnökének dr. Manojlovics Vladiszláv szubotica királyi közjegyzőt, első alelnöknek Novakovics Izidort, a szombori Hitelbank vezérigazgatóját, másodalelnöknek Rác Emil gabonakereskedőt választották meg. A végrehajtó bizottság elnöke Novakovics Izidor lett, helyettese Grünbaum Nándor, tagjai: Jankovics János malomtulajdonos, Rajkavics István földbirtokos és Ernst Fülöp malomigazgató.

Az igazgatóság ezután kisebb jelentőségű kérdéseket tárgyalt le.

„Megölöm magam de nem ülöm le a nyolc napot“

Ellítették a noviszadi Ell-kávéház volt főpincéret és tulajdonosát

Noviszadról jelentik: Még 1922-ben történt, hogy a noviszadi törvényszék szekveszter alá helyezte a noviszadi »Ell«-kávéházat, mert egyik Guttmann nevű tulajdonosa ellen az a vád merült fel, hogy kétszer adta el a kávéházat. A bíróság a szekveszter gondnokságával Kovács Ferencet bízta meg, akinek a kávéház bevételeit össze kellett gyűjteni és a pénzügyigazgatóságnál letétbe helyezni. Mikor azonban a bevételek kifizetésére sor került volna, Hoven Rudolf főpincér, Szerdarovics Márkó társtulajdonos biztatására a pénz nem akarta Kovácsnak átadni, azzal a kifogással, hogy ő nem ismer harmadik tulajdonost is.

A noviszadi törvényszék Gomirac-tanácsa tegnap délelőtt tartotta meg ebben az ügyben a tárgyalást és az ügyész úgy Szerdarovicsot mint Hoven sikkasztással vádolta. A bíróság a felek meghallgatása után mindkét vádlottat nyolcnapos napra fogházra és a perköltések megfizetésére ítélte. Mikor a bíró az ítéletet kihirdetette, Szerdarovics elkéseredetten kiáltotta:

— *Nem érzem magam bűnösnek! Inkább megölöm magam, de nem ülöm le a nyolc napot!*

Az elnök figyelmeztette, hogy ilyen kijelentésektől tartózkodjék és egyben kijelentette, hogy joguk van felebbezni. Erre mindkét vádlott — akiknek nem volt ügyvédiük — benyújtotta a felebbezést.

RÁDIÓAMATŐRÖK

szakvéleményt adok, kőzülékeik felülvizsgálását, javítását végzem, új készülékek szakszerű felállítását, mindennemű alkatrészt szállítok legolcsóbban

CZUCZY EMIL OKL. MÉRNÖK
SUBOTICA 181
MARSARIKOVA 25.

KISEBBSÉGI ÉLET

A gyergyói magyar párti tagozat irodájában megjelent Netotian rendőrfőkapitány és felszólította Józsa Andor főtitkár az összeirásai lajstromok kiadására. A főtitkár tiltakozott az eljárás ellen, mire a rendőrfőkapitány házkutatást helyezett ki látásba. A főtitkár újabb tiltakozás után értesítette Görög Joacham szenátort, a tagozat elnökét az eseményekről, aki megjelent a tagozat helyiségében és a rendőrfőkapitányt azon kérdésre, hogy hol vannak az összeirásai lajstromok, a következőket mondotta:

— Mivel ebben az eljárásban a magyar párt működési szabadságának és politikai szervezkedésének megsértését látom — nem vagyok hajlandó nyilatkozni ebben a kérdésben és eltávozom. A hatósági személyek erre átkutatták a magyar párt irodáját és miután nem találták meg az összeirásai lajstromokat, jegyzőkönyvet vettek fel és eltávoztak.

*

Az összeírás igen nagy riadalmat keltett a bukaresti túlzó sovíniszta körökben. A lapok egy része a leghevesebben támadja az erdélyi magyar pártot és felszólítja a belügyminisztert, hogy a legszigorúbban járjon el a magyar párt vezetői ellen. A Cuvantul fantasztikus vádakot talál ki, hogy a magyar pártot kompromittálja. A lap szerint az összeírásnak az a célja, hogy az eddig »sejtrendszerűen« szervezkedett magyarságot a budapesti Társadalmi Szövetség kereteibe olvassa, hogy ez a társaság bármikor tudja mozgósítani az összes magyarokat.

*

A csikszeredai járásbírósg telekkönyvi hivatalában tíz év óta dolgozott két magyar tisztviselő. Az impérium változás óta számtalanszor zaklatták őket, de valahogy sikerült nekik állásukban megmaradni. A törvényszék elnöke a napokban rendelkezési állományba helyezte a két magyar tisztviselőt és a belügyminisztérium igen gyors elintézésel helyben hagyta a fegyelmi ítéletet, a melynek erejénél fogva az utolsó magyar tisztviselőnek is március elsején ki kellett vonulniok a telekkönyvi hivatalból.

*

A ruszinszkói autonóm földművelőszövetség alelnöke, Földesi Gyula hosszabb cikket írt Ruszinszkó autonómiájáról. »El nem vitatható — írja — hogy az oroszok területnek — és ilyenek számát Kelet-Szlovénia, beleértve a Szepességét is — a nagyhatalmak által garantált, a saint-germaini békekötés alapján önkormányzatra van joga. Ez az önkormányzat úgy a békeszerződés, mint az alkotmánylevelét szerint a legszélesebb mérvű és egyedüli korlátozása az, hogy nem ellenkezhetik az állam egységével. Az állam egysége rendszerint a külfölddel szemben érvényesül, vagyis az egységes államnak közös a külképviselete, közös az államfeje, közös az állampolgársága, közös a pénzügye, a valutája és közös a hadvezetése. Befelé azonban az oroszok önkormányzati területét magában foglaló csehszlovák állam a békeszerződésekből és az alkotmányleveléből kifolyóan nem tekinthető egységes államnak, hanem mindig megkülönböztetendő benne az autonóm ruszin föld és a többi országterületek. Autonóm jogainkból következik, hogy vallási kérdésekben saját magunk határozunk. E jogunk magában foglalja nemcsak az ünnepek rendezésére vonatkozó hatáskört, hanem az egyházak helyzetének megállapítását, segélyezésüket, jogviszonyainknak rendezését is. Közoktatási önkormányzatunkból kifolyólag kizárólag minket illet meg iskolaügyünk vezetése, iskolák felállítás, beszüntetése, tanterv jogi viszonyainak rendezése és a nevelés szellemének megállapítása, melynek egyedüli korlátja, hogy nem irányulhat a csehszlovák állam egysége ellen. Nyelvi önkormányzati jogunk azt jelenti, hogy hivatalaink belső ügykezelésének és a felekkel való érintkezés nyelvét a mi országgyűlésünk fogja meghatározni, hogy ezen szerv által megállapított nyelvben vagy nyelv-

ekben eszközöltessék a közoktatás. adassanak ki hivatalos rendeletek, hírdetmények, jelzések. Nyelvi autonómiánk egyedüli korlátja az állam egységének respektálása és ez megvan akkor, ha autonóm területünkön elintézés végett elfogadjuk a csehszlovák beadványokat is, de ezzel eleget is tettünk kötelezettségünknek, egyébre, nevezetesen a csehszlovák államnyelvben való hivataloskodásra autonóm területünkön nem vagyunk kötelezhetők.«

*

Bukarest katolikus magyarságának lélekderítő ünnepe volt: Szilágyi M. Dózsa premontrai kanonok, az Erdélyi

Katolikus Népszövetség igazgatója a Barátia templomban magyar szentbeszédet mondott. A köztisztletben álló és páratlan agilitású igazgató az egész hetet Bukarestben töltötte, utazásának főcélja volt, hogy köszönetét fejezze ki az illetékes kormányférfiaknak a Népszövetség iránt tanúsított jóindulatu támogatásukért. A kormány ugyanis 1917 február 25-ikén a vallásügyi minisztérium utján államsegélyt utalt ki a Katolikus Népszövetség részére, honorálni kívánván ezzel is azt az értékes kulturális munkát, melyet a Népszövetség a lelkek harmóniája érdekében kifejt. Szilágyi M. Dózsa igazgató Gyár-

fás Elemér szenátor, a Népszövetség alelnöke kíséretében elsősorban tisztelő és bemutatkozó látogatást tett a vallásügyi minisztériumban, azután a belügyben Bucsan miniszternél, kinek köszönetet mondott szervező körútjában a helyi hatóságok részéről tapasztalt előzékeny támogatásért. Ezután kihallgatáson jelentek meg a Népszövetség vezetői Dolci pápai nunciussnál, ki meleg érdeklődést tanúsított a nagyjelentőségű szervezet munkája iránt, megtárgyalta velük az erdélyi katolikusok főbb problémáit és kilátásba helyezte, hogy ez év folyamán meg fogja látogatni az erdélyi főbb katolikus gócpontokat.

Mussolini bizalmatlan

Giolitti lemondásra szólította fel az olasz királyt

Párisból jelentik: A Quotidien római jelentése szerint

Giolitti volt miniszterelnök az olasz királyhoz levelet intézett, amelyben élesen állást foglal a fasiszta rendszer ellen.

Giolitti kifejti, hogy a dinasztia és a monarchista rendszer veszélyben forog és kérve-kéri a királyt, hogy te-

gyen meg minden lehető a monarchia megmentése érdekében.

Hangsúlyozza Giolitti, hogy ha a király nem tud a helyzetet uralkodni, akkor méltóbb, ha lemond.

Végül tiltakozik a volt miniszterelnök az ellen, hogy a fasiszta az állammal azonosítja magát.

A francia lap ezzel a római hírrel kapcsolatban egy másik római jelentés alapján megírja azt is, hogy

Mussolini betegesen bizalmatlan munkatársaival szemben és legújában már vezérkari főnökét is titokban ellenőrizteti, mert bizalmatlan úgy vele, mint az egész hadsereggel szemben.

Oroszország barátságtalan lépésnek tekinti a besszarábiai szerződés ratifikálását

Az olasz kormány a ratifikálásról jegyzékben értesítette a római orosz nagykövetet — Az angol sajtó a ratifikálást mint Anglia legnagyobb politikai sikerét könyveli el

Olasz-román-magyar blokk létesül

Rómából jelentik: A besszarábiai egyezmény ratifikálására vonatkozólag a végleges döntés csak kedd délelben történt meg az olasz minisztertanácsban, ahol Mussolini bemutatta a ratifikálásról szóló királyi rendeletet, amelyet a minisztertanács egyhangulag tudomásul vett.

Mussolini már hétfőn délután táviratilag tudatta Averescu román miniszterelnökkel, hogy Olaszország most már ratifikálja a besszarábiai egyezményt, majd értesítette erről Lachovári római román követet is. Kedden az esti órákban

a miniszterelnökségre kérték Kamenev római orosz követet, akinek Grandi külügyi államtitkár Mussolini nevében jegyzéket nyújtott át a ratifikálás bejelentéséről.

Kamenev látható meglepetéssel, szó nélkül vette át a jegyzéket.

Az orosz nagykövetség részéről hangsúlyozzák, hogy

Olaszország lépése meglepetés Szovjetországnak számára. A római orosz nagykövetségen egyelőre tartózkodó ugyan a hangulat, azt azonban már kijelentik,

Oroszország eleve bejelentette, hogy a besszarábiai egyezmény ratifikálását barátságtalan lépésnek tekintené Oroszország részéről.

Azt még nem tudják megmondani az orosz követségen, hogy lesznek-e diplomáciai következményei a ratifikálás megtörténtének és mik lesznek ezek a következmények.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó hasábos cikkekben méltatta a besszarábiai egyezmény olasz részéről történt ratifikálásának jelentőségét és a lapok egyhangulag megállapítják, hogy

Besszarábia Romániához való tartozásának olasz részről történt elismerése az angol politika egyik legnagyobb sikere.

Olaszország eddig még semmiféle olyan akcióra nem volt hajlandó, amely a szovjet ellen irányult, most

azonban megtört a jég és Olaszország is elismerte, hogy Szovjetországnak Európa békéjére közös veszélyt jelent. A besszarábiai kérdés most már a Népszövetség elé tartozik és

abban az esetben, ha Szovjetországnak megtámadná Besszarábiát, a Népszövetség valamennyi tagja köteles lenne katonai támogatásban részesíteni Romániát.

Mint Bécsből jelentik, a Neue Freie Presse római tudósítójának értesülése szerint

a ratifikálás ténye bizonyos összeköttetésben áll Bethlen magyar miniszterelnök római utjával is.

Az olasz kormány a ratifikálással a legmesszebbmenő elégtételt adta a román kormánynak és tette ezt azért is, hogy

Magyarországgal szemben Romániát engedékenységre bírja. Olaszország ezzel egyidejűleg hosszú időre lekötözte Romániát és egyúttal lehetővé tette a magyarromán kiegyezést.

A román kormány Mussolini

keddi gesztusa után kénytelen lesz Magyarország és Olaszország közötti jóviszonyra való tekintettel nagyobb engedményeket tenni Magyarországnak és ezzel szemben Magyarországnak az adriai kikötő kérdésében fogja mindenben honorálni az olasz kormány kívánságát. A magyar-román-olasz blokk befejezettnek tekinthető

és ez a blokk egyben Anglia érdekeit is szolgálja, mert Anglia a szövetségben erős oroszellenes frontot lát.

Mint Berlinből jelentik, Moszkvából odaérkező hírek szerint a besszarábiai egyezménynek olasz részről történt ratifikálása Moszkvában rendkívül kedvezőtlen benyomást keltett.

A szovjetkormány jegyzékben fog válaszolni az olasz kormánynak.

Tény az, hogy a szovjetkormány barátságtalan aktusnak tekinti a ratifikálást és azt a római kijelentést, hogy Olaszország eljárásának semmi oroszellenes éle nincs, diplomáciai frázisnak tekintik.

A német párt akciója a községi választásokért

A régi magyar törvény mellőzését kérik a belügyminisztertől

Beogradból jelentik: Dr. Kraft István és Neuner Vilmos német párti képviselők szerdán látogatást tettek Makszimovic belügyminiszternél, akivel hosszabb megbeszélést folytattak a vajdasági községi választások kiírása érdekében. A német képviselők azt a kívánságukat fejezték ki, hogy a Vajdaságban a községi választásokat ne a régi magyar községi törvény alapján ejtsék meg, mert ez a törvény bizonyos befolyást biztosít a fősolgabiraknak a választás menetére.

Makszimovic belügyminiszter kife-

jelentette, hogy szintén azt akarja, hogy a választás minden befolyástól mentes legyen és az általános, egyenlő, titkos választójog alapján a proporciós rendszer mellett történjen.

A német párt elnöke, dr. Kraft István felkereste Schumacher Sámuel képviselő társaságában Vukicsevics Velja közoktatásügyi minisztert is, akivel közölték a német párt óhajait a népközlési törvényjavaslatra vonatkozólag. A miniszter kijelentette, hogy a törvény érdemleges tárgyalása előtt meg fogja hallgatni a német kisebbség képviselőit.

Megalakult

a nemzetközi kamara jugoszláv nemzeti bizottsága

A Vajdaságot dr. Koszics Mirko képviseli a bizottságban

A párisi nemzetközi kereskedelmi kamarába, amely kétségtelenül a leghatalmasabb és legsúlyosabb nemzetközi gazdasági szervezet és az egész világ gazdasági szerveit egyesíti, negyvenkét jugoszláv gazdasági szervezet, szövetség és nagyvállalat lépett be. A jugoszláv szervezetek a nemzetközi kamarák alapszabályai értelmében kötelesek egy nemzeti bizottságot létesíteni, amely hivatva van a nemzetközi kereskedelmi kamara közt és a jugoszláv gazdasági élet, illetve a jugoszláv kormány között másfelől közvetítőként fellépni a nemzetközi kereskedelmi kamara céljainak megvalósítása érdekében. Ezek közt a célok közt a legfontosabb, hogy a művelt országok közt szűkebb gazdasági együttműködés jöjjön létre. Már a múlt évben szó volt arról, hogy a nemzetközi kereskedelmi kamara kebelében jugoszláv nemzeti bizottság alakuljon, de a nemzeti bizottság székhelyét illetőleg nem lehetett megállapodást létrehozni, mert Beograd is és Zagreb is versenyzett a székhelyért és így a bizottság megalakítása emiatt késedelmet szenvedett.

A jugoszláv gazdasági köröknek ismételt alkalomuk volt meggyőződni, hogy milyen hátránnyal járt, hogy a nemzeti bizottság nem alakult meg és hogy Jugoszlávia a nemzetközi kereskedelmi kamara kebelében milyen kevéssé van képviselve. Március hetedikén Beogradban ismét megkezdődtek azok a tárgyalások, amelyek a nemzeti bizottság megalakítását célozzák. Ezen a tárgyalásokon megalakították a nemzeti bizottság vezetését, amelynek élére dr. Marinkovics Voja volt miniszter, a beogradi tőzsde elnöke került, míg alelnökké Sztanojević Milán, a beogradi kereskedelmi kamara alelnökét, továbbá Arko Vladislávot, a zagrebi kereskedelmi és iparkamara elnökét és Jelacsiht, a ljubljana kereskedelmi és iparkamara elnökét választották meg. A nemzeti bizottság tagjai lettek Jovanovics M. Vászta nagyiparos, (Beograd), Stojanovics Milán, a beogradi kisiparosok kamarájának elnöke (Beograd), Bauer Márkó, a horvát gyáriparos szövetség főtitkára (Zagreb), Akszmanovics, az osztrák kereskedelmi és iparkamara elnöke, dr. Koszics Mirko egyetemi tanár, a noviszadi kamara főtitkára, dr. Besarovics Vojisláv, a szarajevói kereskedelmi és iparkamara főtitkára, dr. Boskovics S., a spliti kereskedelmi és

iparkamara főtitkára, Holovcsevác, a szkopljai kereskedelmi és iparkamara elnöke és dr. Windisav Franjo, a ljubljana kereskedelmi és iparkamara főtitkára.

A megalakult nemzeti bizottság már

megteszi az előkészületeket az ezévi májusban Genfben összeülő nemzetközi gazdasági konferenciára és a Stockholmban júniusban összeülő nemzetközi kereskedelmi kamarai összeülésre, amelyen több fontos kérdést tárgyalnak le.

Halál a műtőasztalon

Terhel-e felelősség a sebészorvost a páciens haláláért?

A belacrkvai ügyészség elrendelte a vizsgálatot és a holttest boncolását

Vrsacról jelentik: Szencziacs ügyben rendelte el a vizsgálatot a belacrkvai ügyészség. Dr. Seemayer Sándor jónévi vrsaci sebészorvos pénteken lakásán megoperálta Breitenhoffer Mária vrsaci asszonyt, aki az operáció után egy negyed órával meghalt.

Szombaton délután felkereste dr. Hübsch Sándor vrsaci sebészorvos dr. Medzichradzky Miklós főkapitányhelyettes és kérte ebben az ügyben a vizsgálat elrendelését. Nem tett határozott formában feljelentést, csak tudomására hozta a hatóságoknak azt a tényt, hogy Breitenhoffer Mária az operáció után nemsokára meghalt s miután hihetetlennek találja, hogy egy láboperáció után, ugyszólván a műtőasztalon következzen be a halál, kérte a haláleset körülményeinek tisztázását.

Az ügyészség elrendeli a boncolást

A rendőrség azonnal táviratilag tett jelentést az esetről a belacrkvai ügyészségnek, ahol megindították a vizsgálatot és elrendelték a hirtelen halállal elhunyt asszony holttestének felboncolását.

Az ügyészség Klarics Járásbíróit küldte ki a boncoláshoz, amelyet dr. Nikolajevics Ilija városi főorvos és dr. Muradjen A. orvos hajtották végre. A rendőrség részéről dr. Medzichradzky Miklós főkapitányhelyettes jelent meg s jelen voltak az aktusnál dr. Seemayer Sándor és dr. Hübsch Sándor sebészorvosok is.

A boncolást a legutolsó percben rendelték el s a temetés előtt rövid idővel értesítették róla a gyászoló családot. A boncoló hatósági orvosok még nem terjesztették be írásos jelentésüket, egyben azonban a vélemények megegyeztek, hogy a halálesetet tulnyomó részben nagyfokú vérhiány idézte elő.

A további vizsgálat van hivatva arra, hogy teljes világosságot derítsen erre az érdekes esetre, ami különös érdeklő-

désre számíthat különösen orvosi körökben.

Az első operáció előzményei

A »Bácsmegeyi Napló« munkatársa felkereste dr. Hübsch Sándort, aki a következőket mondotta:

— Senkit sem vádoltam, csak keresem a halál okát, mert nekem mint sebésznek kötelességem megkérdezni, hogy miért halt meg ez az asszony a műtőasztalon akkor, amikor Vrsacon egy kórház áll a beteg rendelkezésére s amikor az operációra nem volt sürgősen szükség.

— Breitenhoffer Mária vrsaci kőia-asszony november havában keresett fel engemet rendelőmben, ahol megvizsgáltam. Azonnal megállapítottam a diagnózist, hogy comb-sarkomja van, ami gyógyíthatatlan betegség. Operatív beavatkozásra nem voltam hajlandó, mert abban csak veszélyt láttam, hanem azt ajánlottam neki, hogy utazzon Beogradba, hol Röntgen s rádium gyógykezelésnek vessen alá magát. A műtétet nem vállaltam, mert véleményem szerint a betegség gyógyíthatatlan, amelyiknél a kés még sokkal ártalmasabb. Amputációba pedig ő nem egyezett bele.

— Erre az asszony felkereste dr. Seemayer Sándor orvost, aki az operációt végrehajtotta. Az operáció után pedig a vrsaci Gebirgsbote című újság 1927 január 1-i számában egy támadó cikk jelent meg ellenem Breitenhoffer Mária aláírásával. A cikk így hangzott:

Beccsület, dicséret és dicsőség!

Ez a három szó dr. Seemayer Sándort, a kiváló vrsaci sebészorvost illeti meg teljes joggal, aki engem egy nehéz, de jól sikerült operáció által megmentett gonosz sarkoma betegségtől. Mielőtt dr. Seemayer konzultált volna, segítséget kerestem dr. ... vrsaci sebészorvosnál, aki azt mondotta, hogy semmi körülmények között nem operál meg. »A maga ré-

szére már nincsen mentés — mondotta — menjen szépen haza és várja be odahaza a halált.« Ennek a sebészorvosnak véleménye dacára ma ismét egészséges vagyok és hogy megszabadultam veszélyes bajomtól, ezért dr. Seemayer Sándor sebészorvosnak vagyok hálás, aki önfeláldozó munkásságával, amikor segítséget keresve hozzá mentem, megmentett engem és nem taszított el oly vigasztalanul magától. Ezért becsülöm és tiszteltem őt, mint életem megmentőjét és a szenvedő emberiségnek a legmelegebben ajánlhatom, mert a ki dr. Seemayer Sándor kezeire bizza magát, az nem elveszett ember.

Breitenhoffer Mária

Január 9-én újabb nyilatkozat jelent meg a »Wrschatzer Gebirgsbote« című lap hasábjain:

Kötelességemnek tartom e lap újszámában közölt köszönetemet kiegészíteni. Halálával tartozom dr. Windauer, dr. Wolf és dr. Kliszics uraknak, kik az operációmál segédkeztek és kellemetlen volna nekem, ha ezeket az urakat, akik c'osegítették gyógyulásomat, azzal az orvossal tévesztének össze, aki a segítségét megvonta tőlem.

Breitenhoffer Mária

— Az asszonynak, kinek lábában volt egy daganat, egy comb-sarkomja, betegsége két hónap múlva ismét kiújult. A múlt héten azután ismét operatív beavatkozás történt és az asszony az operáció után egy negyed órával meghalt.

— Távol állott tőlem, hogy valakit gyanúsítsak, vagy hogy feljelentést tegyek. Senkit sem akartam kompromitálni akkor, amikor a haláleset tisztázását kértem, ami mint lelkiismeretes orvosnak kötelességem volt. Az ügy ma még teljesen homályos és véleményem szerint lehetetlen, hogy egy láboperáció következtében vérvesztés, daganatembolia, vagy légembolia nélkül ugyszólván a műtőasztalon álljon be a haláleset. Ha pedig ilyen súlyos természetű az operáció, akkor kérdés, hogy az orvos házában rendelkezésre állanak-e a szükséges műszerek, mellék-helyiségek, ápolószemélyzet, sterilizálási eszközök, amik a kórházban mind rendelkezésre állanak.

Most az ügyészség van hivatva az orvosi vélemények alapján eldönteni, hogy terhel-e felelősség valakit Breitenhoffer Mária haláláért.

Egy kritikus albumából

Irta: Baedeker

Aki fát ültet, mindazoknak a haláljára méltó, akik annak az árnyékában pihennek. Igen sok öregot hallottam már panaszkodni, hogy haláttalanul eltaszigálták annak a fának az árnyéka alól, amelyet ő ültetett.

Az öregség: az emlékezet, a fiatalság: a remény.

Az öregek szívósabban ragaszkodnak az élethez mint a fiatalok. Szenilis tünet.

Az öregség nem mindig folytatása az ifjúságnak s a későbbi életkoroknak — az sokszor valami egészen új állapot és érzés, amelyben az ember magára se ismer s önmaga előtt is idegennek s ismeretlennek tűnik fel. S ez így tart mindig, mert az öregséget (a sajátját) nem lehet megszokni.

Egy uriemberrel sok esztendőig nem találkoztam. Mire újból összecserültünk, egészen öreg lett. Kérdésemre, hogy hogyan érzi magát, azt felelte: — Türelhetően. Mióta nem találkoztunk, egy igen érdekes ismeretséget kötöttem.

— Vajjon kivel? — tudakoltam.
— Magammal mint öreggel. Nem is képzelek, milyen idegen voltam saját magamnak.
— És most?
— Most is így van. De hát mit es-

náljak? Egy vadidegennel élek együtt, akitől nem tudok szabadulni. Félek, hogy csak ásó és kapa fognak tőle elválasztani ...

A hosszú életnél kevés kellemetlenebb áldás van a világon s az emberek évfordulók és más ünnepi alkalmakkor mégis ezt kívánják egymásnak mint legfőbb jót. Hiába, nincs az embernek nagyobb elensége mint az ember! Így hát bizni lehet abban, hogy ez a kívánság öszlente ...

Nemelyek öregeknek érzik magukat s a külvilág számára fiatalok maradnak, mások meg fiatalokként érznek s a közönségre kórikus öregek benyomását teszik.

Öregeknek egy jó ebéd a legszebb pástöróra.

Az öregek nem az a főbaja, hogy nemsokára meghal — hiszen ez az egyetlen körülmény teszi elviselhetővé azt, ami még hátra van az életéből. Legfőbb baja, hogy ő maga rendszeren nem érzi, mennyire öreg s így kétszeresen szenved attól, hogy a környezete még öregebbnek — s így fölöslegesebbnek — tartja mint amintő valójában.

A fiatalok hibáit szívesebben bocsátják meg mint az öregekét. S nemsok azért mert van remény, hogy meghalunk (ami az öregek hibáinál nem remélhető), de azért is, mert nem csúfítják el

őket mint a szegény öregeket, akik a hibáik nélkül se szépek.

Nagyon eredeti öreget ismerek. Ötvenöt éve körül hipokondrizálni kezdett s a haláltól félni. A rosszkedve miatt igen kellemetlen volt érintkezni vele s mindenki elkerülte, aki csak tehette.

Egyszerre, úgy a hetvenedik év táján, megváltozott a viselkedése s az egész lénye. Derült lett, jókedvű és életbíró.

Megkérdeztem tőle, honnan ez a feltűnő változás a modorában és a hangulatában.

Igy felelt: — Azelőtt mindig attól tartottam, hogy korán fogok meghalni. De most, hogy a jó Isten megérem engedte a hetven esztendőt, most már nem félek. Ha eddig megéltem, majd csak meglepszek ezentul is. Ugy gondolom, hogy a legnehezebben már túlestem.

Plinius, az ifjabb, a pompás Levelek írója mondta talán a legszebbet az öregségről, amikor ezt írta egy barátjának: — Életünk első és második részével (az ifju- és férfikorral a hazánknak tartozunk, az utolsóval (az öregséggel) minmagunknak.

Ő jutalomnak tekintette az öregséget, amely azért jár ki az embernek, mert életének előbbi korszakait a közügyeknek szentelte.

Szép kis jutalom! — kiált föl erre nem egy öreg, aki büntetésül kapta a vén-séges éveit, amelyeket betegségtől győ-

törve, elerőtlenedve, elhagyatva kénytelen tölteni. De a mondas mégis szép s ha nem is talál minden öregségre, néha ráhibáz egyre. Akad itt-ott egy-egy vidám öregség is, amely jutalom annak akinek osztályrészül jutott és biztatás azoknak a fiataloknak, akik reménykedve tekintenek a jövő s különösen a saját jövőjük elé.

Akinek öregkorában is vannak elenségei, az vagy nagyon jelentékeny vagy nagyon gonosz ember.

Aki a multban él, ha még oly fiatal: öreg, aki a jelenben s a jövőnek él, ha öreg is: fiatal.

Az öregek szeretnek kapitálist csinálni abból a rájuk nézve szerencsés vagy szerencsétlen körülményből, hogy magas kort értek el s bizonyos előjogokat szeretnének gyakorolni az öregségük címén. Az őket körülvevő emberiség pedig tökélet kovácsol ellenük abból, hogy megvéhettek s ezen a címen bizonyos jogoktól kívánja megfosztani őket. E két törekvés közti küzdelemben telik le a szegény öregek hátralévő bus élete.

Egy öreg hölgy panaszkodott egyszer:

— Végigírtam az egész várost s nem találtam egy rendes tükröt. Hogy hanyatlak némely ipar! Azelőtt egészen más, sokkal jobb, tükröket gyártottak

Noviszd kölcson t keres

A város sürgős beruházásokra hatmilliót akar felvenni belföldi bankoknál rövid lejáratra

Noviszdról jelentik: Noviszad város kiszélesített tanácsának gazdasági bizottsága kedden este hat órakor Lukács János polgármestere helyettes elnökletével megtartott ülésén elhatározta, hogy felhívja a noviszadi bankokat és Noviszadon levő bankfiókokat, hogy tegyenek a városnak ajánlatot hat millió dináros rövidlejáratú kölcsönre olyképen, hogy ebből az összegből két millió azonnal volna folyósítandó és abból a hűféléjű költségeit, a Tamerini ut végén levő új telepítés területén létesítendő iskolák építését és a Felszabadulás-téren levő régi Kron-féle ház lebontási, költségeit fedezné. A többi pénzből megcsinálná a szükséges utakat és egyéb megoldásra váró sürgős beruházásokat.

A gazdasági bizottság elhatározta továbbá, hogy a város azt a régebbi határozatát, amely a tisztviselők részére megszűnteti a további kedvezményes telekosztást, hatályon kívül helyezi és tekintettel a nagyszámu jelentkezésre, összeírja a kiosztható telkeket, azokat osztályozza, megállapítja értéküket, aztán nyilvános árlejtés után eladja.

Noviszad városa csütörtökön tartja meg március havi közgyűlését, amelyen a gazdasági bizottságban előkészített kérdéseken kívül tárgyalni fogja a belügyminiszternek a városi nyugdíjszabályzat ügyében leküldött legújabb határozatát. A város 1925. évi december havi közgyűlésén ugyanis megállapította az új tisztviselői nyugdíjszabályzatot, amelyben azonban nem ismerte el a tisztviselőknek azt a szerzett jogát, hogy öt évi működés után nyugdíjigényük van és hogy a háborus esztendőknél duplán számítanak. Ez ellen a határozat ellen az érdekeltek tisztviselők felebezték és a belügyminiszter a tisztviselők kívánságának figyelembevételével változtatta meg az új nyugdíjszabályzatot, ami ellen a város kiszélesített tanácsa panasszal élt az államtanácshoz, amely azonban ezideig még nem döntött ebben a kérdésben. Közben a kiszélesített városi tanács azzal a javaslattal járult a belügyminiszter elé, hogy vonja vissza a nyugdíjszabályzat módosítását kimondó határozatát és ez esetben a kiszélesített tanács visszavonja panaszát. A belügyminiszter azonban legújabb határozatában közli, hogy hajlandó megváltoztatni korábbi határozatát.

Mi történt a kaszárnyában?

Kapitány és kereskedő közelharca

Beeskerekről jelentik: Érdekes bűnügyet tárgyalt tegnap a beeskereki járásbírósnál Nikovics Milos büntető járásbíró. Gyorgyevics Alekszandar beeskereki helyőrségi kapitány feljelentést tett Eichert Ferenc tekintélyes beeskereki kereskedő ellen. A feljelentés szerint Eichert elküldte inasát a kapitányhoz, aki megkérdezte, hogyan lehetne behajtani főnökének Szelejics őrmestertől járó követelését. A kapitány azt a felvilágosítást adta, hogy csak bírói uton lehet behajtani az összeget, mert az őrmester a tartozást nem ismeri el. Az inas azonban azt követelte, hogy a kapitány fizesse ki az összeget és miután ehhez konokul ragaszkodott, Gyorgyevics kapitány kénytelen volt az inast gálléron ragadni és kidobni az irodából. Később maga Eichert jött a kapitányhoz és követelte, hogy ő fizesse ki az őrmester adósságait. A kereskedő — a feljelentés szerint — oly követelősen és erőszakosan lépett fel, hogy a kapitány végül is elvesztette a türelmét és kintaszította Eichertet, de az még ekkor sem állt el követelésétől. Ekkor a kapitány előhívta az ordonánctól és megparancsolta neki, hogy távolítsa el az irodából Eichertet és zárja be őt a katonai fogházba. Az ordonánc el is vezette a kereskedőt és be akarta zárni,

de Eichert utközben megszökött és kimenekült a kaszárnya épületéből.

Nikovics bíró a feljelentésre vonatkozólag kihallgatta Eichert Ferencet, aki az esetet a következőképen adta elő:

— Felkerestem a kapitány urat, hogy felvilágosítást kérjek tőle követeléseim behajtására vonatkozólag. A kapitány ur azonban hevesen rántamadt, majd kilökött az irodából. A folyosóra is utánam jött és háromszor polonvágott. Erre én tiltakoztam az ilyen durva elbánás ellen, azt mondtam, hogy én adófizető polgár vagyok, akit nem lehet polonvágni. Ekkor a kapitány előhívta az or-

donánctól és megparancsolta, hogy zárjon be engem. Mikor az ordonánccal a kaszárnya kapujához értem, futásnak eredtem és sikerült elmenekülnöm. Azonnal hazaszaladtam és jól elrejtőztem. Csakhamar megérkezett három katona a lakásomra, akik felkutatták az egész házban, de nem találtak meg. Ennyi volt az egész.

Dr. Mrkusics József védő kérésére Nikovics bíró elrendelte Pavlovics Győrká ezredesnek, Puscsévics kapitányának és Gyártás Ferenc volt ordonánctól tanukénti kihallgatását és a tárgyalást elhalasztotta.

Belső kölcsönt bocsájt ki a kormány

Dr. Nedeljkovic Milorád, a Postatakarékpénztár vezéri azgatójának nyilatkozata

Beogradi gazdasági körökben hirtelen terjedt, hogy

a kormány a közeljövőben újabb belső beruházási kölcsönök előteremtésére gondol.

amelyeknek kibocsátásával a Postatakarékpénztárnak jutna a vezetőszerp. Ezeket a híreket megerősíti dr. Nedeljkovic Milorád volt szubotícai egyetemi tanár, a Postatakarékpénztár vezérigazgatójának nyilatkozata, amelyben a következőket mondja a tervezett belső kölcsönökről:

— Több mint egymilliárd dinárra becsülhető az a készpénzállomány, amely felhasználatlanul hever a hazai pénzügyzeteknél. Az abnormis pénzhiány nyomása alatt a pénzügyzetek energikusan hozzáláttak új metódusok kereséséhez pénzük kihelyezésére. Másrészt az országban a gazdasági stagnáció nagyon aktuális közgazdasági és politikai problémának mutatkozik. Így egészen természetesen az a következtetés, hogy

igen könnyen meg lehetne valószínűsíteni egy 300—500 millió dináros belső kölcsönt, amely az utak javítására volna felhasználandó.

Egy utjavítási kölcsön rendkívül népszerű lenne és meleg fogadtatásra találna a közönség legszélesebb rétegeinél.

Ezt a kölcsönt néhány nap alatt teljesen lejegyeznék a hazai pénzpiacon, legnagyobb részt maguk a pénzügyzetek, a maradékot pedig könnyen passzíroznák klientélájuknál.

A kölcsön eszméjét a kormány magáévá tette és dr. Markovics Bogdán pénzügyminiszter most dolgozza ki az erről szóló törvényjavaslatot,

amelyet a legközelebbi időben a sürgőség kérése mellett fog a parlament elé terjeszteni. A kölcsön kibocsátását a Postatakarékpénztárra fogják bízni, amely már nagy éserős állami bankká fejlődött.

— Az utjavítási kölcsönrel egyidejűleg sz van

Állami Jelzálogbank-kötvények kibocsátásáról és ebből a belső kölcsöntől elsősorban az ármentesítő-társulatokat, azután az építőipart (olcsó lakások építését), végül a városokat kreditálnak.

Vizsgálják annak lehetőségét, hogy Beograd város is ezuton kapna megfelelő kölcsönt a fővárosi építési program megoldására. Az Állami Jelzálogbank emisszióiban is a Postatakarékpénztárnak szánják a vezetőszerp.

Városokat pusztított el a japán földrengés

Ugyanazok a helységek dőltek romba, amelyek már 1925-ben is elpusztultak és amelyeket most építettek újra — Több ezer halottja van a földrengésnek

Londonból jelentik: A japán földrengés pusztításának képe csak most bontakozik ki a maga borzalmasságában. A katasztrófa annál végzetesebb, mert

a földrengés ugyanazokat a területeket pusztította el, amelyek 1925 májusában is rengeteg kárt okozott és olyan városok dőltek romba, amelyek most épültek ujja.

Kiotóból és Kobeből hadirepülőgépeket küldtek a katasztrófa színhelyére és a repülők hozták az első részletes jelentéseket a pusztulásról. A repülők közlik az egyetlen megbízható hírt, mert a földrengés sújtotta vidékekkel megszakadt a telefon és táviró összeköttetés.

Az elpusztult területekről visszakerült repülők szerint a katasztrófa által sújtott területeket mindenütt magas hó borítja, de még a hó alatt is mindenütt széles repedések látszanak.

Az országutak haránt repedtek meg és olyan széles szakadékok látszanak, amelyek lehetetlenné tesznek minden közlekedést.

A vasutvonalak mentén is mindenütt megrepedt a föld. A repülők szerint a városokban a köztérre vitték a holttesteket, amelyek ott vannak felravatalozva. A vasúti sínek mentén ezrével vándorolnak a fajúslak a városok felé, hogy eleséget ta-

láljanak és menedéket keressenek a zord időjárás ellen.

Az utolsó számadatok szerint Osakában negyven halottat és hatvanhét sebesültet ástak ki a romok alól.

A legnagyobb a pusztulás Minvama városban, ahol a halottaknak a száma több mint ezer és hatszáz sebesült meg.

Yvataki városban ötven a halott és nyolcvan a sebesült és sok más városban is husz-hatvan között van a halottak száma.

A földlökések a leghevesebbek Tajama kerületében voltak, majdnem ugyanolyan erősek, mint 1925-ben, amikor ugyanezek a területeken pusztított a földrengés. Minyama, Yvataki, Kioto és Awino

valamennyien öt-nyolcezer lakosú városok majdnem teljesen rombadőltek.

Alig maradt ház épségben Osakában és Kobében is, ahol szintén rendkívül erősek voltak a földlökések. Az elpusztult területeken igen nagy kárt szenvedett a selyemipar is, mert a selyemgyárak nagyrésze elpusztult.

Kiotóból és Kobéből indultak el az első segélyexpedíciók a földrengés által sújtott területekre. Több gyalogezred katonaság indult el sátrakkal és

a hadihajókat is mozgósították és ezeken szállítják az élelmiszert az elpusztított területek

éhező lakosságának.

A pánik a földrengés által sújtott területeken még mindig nem múlt el, mert még most is érezhetők kisebb földlökések.

Ausztráliából Londonba érkező jelentések szerint Ausztrália egyes helyein is éreztek kisebb földlökéseket.

Újabb tokiói jelentés szerint hivatalos jelentést adtak ki, amely szerint

a földrengés halálos áldozatának száma eddig négyezer-hétszázhatvanhat.

azonban még állandóan érkeznek újabb jelentések halottakról. A tűz még számos japán városban pusztít.

Telefontudósításért — három havi fogház

A felebbviteli bíróság helybenhagyta a „Délbácska” szerkesztőjének fogházbüntetését

Noviszdról jelentik: A felebbviteli bíróság dr. Gyurgyev Boskó-tanácsa érdekes sajtópertrel foglalkozott, amelyben Tomán Sándor, a „Délbácska” felelős szerkesztője volt a vádlott és olyan cikkért kellett felelnie, amelyet nem ő írt, amelynek szerzőjét már a vizsgálóbírónál történt első kihallgatása alkalmával megnevezte, de a noviszadi törvényszék, amely elsőfokon tárgyalta ezt a sajtópert, ennek ellenére a fokozatos felelősség elvénél fogva a felelős szerkesztőt vonta felelősségre és ítélte el.

A „Délbácska” 1925. évi szeptember hó 30-án „Csalás a kikindai vasuti állomáson” címmel cikket közölt, amelyben a kikindai vasuti állomáson levő állapotokkal foglalkozott. A helyzetképet a kikindai állomásfőnök és a vasuti pénztárnok magukra nézve sértőknek találták és sajtópert indítottak Tomán Sándor, a „Délbácska” felelős szerkesztője ellen, aki, amikor a vizsgálóbíró kihallgatta, a cikk szerzőjéül Szentiványi Dezsőt, a szubotícai „Munka” szerkesztőjét és a „Délbácska” szubotícai tudósítóját nevezte meg.

A noviszadi kerületi törvényszék múlt évi június 4-én tárgyalta a sajtópert. A bíróság a vizsgálat folyamán ki sem hallgatta a bejelentett szerzőt: Szentiványi Dezsőt, hanem a fokozatos felelősség elvénél fogva a felelős szerkesztőt ítélte a vádlottak padjára.

Az elsőfoku főtárgyaláson Tomán Sándor hiába erősítette, hogy a cikket nem ő írta, hiába hivatkozott arra, hogy a cikk szerzője vállalja a szerzőséget és a cikk bizonyítására vállalkozik és eredeti kézirattal tudja bizonyítani, hogy a cikket Szentiványi Dezső küldötte be. A bíróság az indokolás szerint a vádtagolás álláspontját kénytelen volt respektálni és Tomán bűnösnek mondotta ki, mert a vizsgálóbírónál csak megnevezte a cikk szerzőjét, de a kéziratot nem mutatta be, miért is Tománt három havi fogházra és 3500 dinár kártérítésre és a perköltségek viselésére ítélte.

A felebbviteli bíróság szerdai tárgyalásán Popovics Ante kikindai állomásfőnök az elsőfoku bíróság ítéletének felémelését és nagyösszegű kártérítés megítélését kérte.

Dr. Szekulics Milán védő rámutatott arra, hogy a kérdéses cikket Szentiványi Dezső, a cikk szerzője telefonon adta le és így a felelős szerkesztő nem volt abban a helyzetben, hogy a cikkirő kézirátát bemutassa. A vizsgálat folyamán ezért ki kellett volna hallgatni a megnevezett cikkirő, hogy a közölt cikk azonos-e a telefonon leadott tudósítással. Rámutatott arra, hogy a zagrebi sémmítőségek egy analog esetben elfogadta a szerkesztő bejelentését, hogy a cikket telefonon kapta és annak szerzője vállalja a felelősséget.

A felebbviteli bíróság hosszabb tanácskozás után helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét, mert a szerkesztő köteles a vizsgálóbírónál történt kihallgatása alkalmával a szerző megnevezésével egyidejűleg a szóbanforgó cikket is bemutatni. A konkrét esetben ez nem történt és ezért el kellett ítélni a vádlott szerkesztőt.

Felakasztotta magát egy szuboticali uriaszony

mert hónapokon át hiába keresett lakást

**Férje boldogan ment haza a hirrel, hogy végre van lakás,
de az asszony akkor már halott volt**

Spitzer József szuboticali szücsmester feleségének tragédiája

Megrendítő módon vetett véget életének Spitzer Józsefné ötvenöt éves szuboticali uriaszony, Spitzer József szücsmester felesége. Spitzerné szerdán délelőtt tíz óra tájban Vukovicseva-ucca 18. számú házában levő lakásán felakasztotta magát és mire tetét észrevették, meghalt.

Az öngyilkosságot a férj fedezte fel, aki leányával a délelőtti folyamán a városban tartózkodott. Tíz óra lehetett, amikor mit sem sejtve hazatértek. Elsőnek Spitzer József lépett be a lakásba és a tágas előszobából azonnal benyitott a belső szobába. Alig nyílt ki az ajtó,

Spitzer a bejárattal szemben levő nagy iall tükör mellett megpillantotta felesége viaszárga arcát. Kiáltására berohant a szobába leánya is és odarohant anyjához, aki élettelenül függött a tükör mellett. Azonnal értesítették a rendőrséget és orvost hívtak. Plavšić Nikola dr., aki a rendőri bizottsággal együtt a helyszínre érkezett, már csak a beállított halált konstataálta.

Hajszja a lakás után

Spitzer József szücsmester feleségével és leányával tízennég év óta lakott a Vukovicseva-ucca 18. számú házában, amely Budincsevics Simon kocsmáros tulajdona. Budincsevics, akinek a város más részén is volt háza, a múlt év decemberében felmondott Spitzeréknek, mert ő akart a két szobából-konyhából és a mellékhelyiségekből álló lakásba beköltözni. A felmondás után Spitzer a lakásbírósághoz felebbezett, amely január 14-ikén tárgyalta az ügyet és úgy ítélkezett, hogy Spitzer április 14-én köteles a lakást a tulajdonosnak átadni.

A lakásbíróság határozata után Spitzerék azonnal másik lakást kerestek, de a fáradság hiábavaló volt, lakást sehol sem kaptak. Spitzernét, aki már hónapok óta reggeltől estig lakás után futkosott, elkésérítette a hasztalan fáradozás.

Spitzerné az utóbbi időben többször is panaszkodott férje és leánya előtt, hogy nem soká bír a céltalan futkosást és a kilakoltatástól való állandó rettegést.

Spitzer, mikor látta, hogy a fáradozás hiábavaló, felkereste Budincsevics Simon házigazdát és kérte, hogy legalább májusig adjon halasztást. Spitzer ugyanis arra számított, hogy májusban több lakás felszabadul és így könnyebben fedél alá jutnak. A háztulajdonos azonban a halasztást nem adta meg, mert attól tartott, hogy Spitzer, ha a lakásbíróságtól kiszabott határideig, április 14-ig nem megy ki a lakásból, akkor később sem fog onnan távozni.

Az öngyilkosság

Mikor Spitzerné a házigazda válaszára értesült, végképp elkésereedett és szerdán elhatározta, hogy nem is megy lakás után. Így történt, hogy szerdán csak Spitzer és leánya mentek el otthonról, hogy lakás után tudakozódjanak. Spitzerné egyedül maradt odahaza és ekkor követte el az öngyilkosságot.

A padlón, a tükör előtt még látható volt a friss vakolat és előtte a feldöntött szék. Az orvos megállapította, hogy a szerencsétlen asszony halálusája hosszabb ideig tartott és minden valószínűség szerint meg akart szabadulni a kínoktól, erre vall, hogy a holttest nyakrészén vékony véres karmolásokat találtak. A rendőrség átkutatta a lakást, de levelet az öngyilkos asszony nem hagyott hátra.

Tragikus érdekes a dologban, hogy Spitzer József szerdán délelőtti lakást kapott egy ismerősénél, aki felajánlotta Spitzernék, hogy amíg máshol nem kapnak helyet, fájjenek hozzá lakni. Spitzer boldogan sietett haza leányával, hogy az örömhirt tudassa feleségével, de Spitzerné akkorára elkövette az öngyilkosságot.

A beogradi tartománygyűlés felir a parlamenthez, hogy Beeskerekre tegyék át a székhelyét

A „Tiszamenti tartomány“ elnevezést javasoják

Beogradból jelentik: A beogradi tartománygyűlés szerdai ülését délelőtti tíz órakor nyitotta meg Beslic Nikola elnök. A napirenden a beogradi képviselőknek az az indítványa szerepelt, hogy Beograd várost vegyék ki a beogradi tartomány köréből. Számos hozzászólás történt, amelyek közül feltűnést keltett Vujics József szentai képviselő beszéde:

Vujics József megtoldja a beogradiak javaslatát azzal, hogy mondja ki a tartománygyűlés: helyezze át a tartomány székhelyét Beeskerekre, és a költségvetést már Beeskereken tárgyalják le. Tiltakozik Sztankovics Sztóján javaslatára ellen, hogy a két beogradi járás utainak és középületeinek rendbehozása céljára többmillió dinárt fordítson a tartomány. Megállapítja, hogy nemcsak a szerbiai utak rosszak, hanem Szubotica—Senta, Senta—Topola, Martonos—Senta között is járhatatlanok az utak, a messzefelkötő szállásokra még orvost sem lehet kivívni. A Vajdaság fizeti a legtöbb adót, de az állam nem tesz eleget köteleességének a Vajdasággal szemben.

Ezután dr. Zákó Mihály javaslatát tárgyalták, amely azt célozza, hogy Beogradot és Pancsevót a beogradi tartományból kihásvitva új tartományt alakítsák. A demokráta párt részéről

kifogásolták, hogy a javaslat így állítja fel a kérdést és nem arra irányul, hogy Beogradot vegyék ki a tartományból, a székhelyet pedig tegyék át Beeskerekre. A radikálisok között is nézeteltérést támadt ebben a kérdésben, a beogradiak tiltakoztak a tartományi székhely áthelyezésének terve ellen. Ezért az ülést fel kellett függeszteni és a radikális klub tanácskozássra vonult vissza.

Amikor az ülést újból megnyitották, Petrovics bánati radikális képviselő rezolúciót olvasott fel, amely a következőképpen hangzik:

A beogradi tartománygyűlés március 9-iki ülésén a beogradi képviselők javaslatával kapcsolatban, a tartomány fellődése érdekében elhatározta, hogy kéri a parlamentet, csatoljon az 1927—28. évi pénzügyi törvényhez olyan amandmánt, amely kimondja Beogradnak mint fővárosnak a beogradi tartománytól való elválasztását. Amennyiben ezt a kérést a parlament magáévá teszi, a takarékoság érdekében kérjük, hogy a tartományi székhely Beeskereken legyen. A tartományt vagy beogradi vagy tiszamenti tartománynak nevezzék.

Bartmann Simon német párti indítványozta, hogy kérjék Pancsevó elválasztását is. Az ellenzék seregében Vujics

Száva kijelentette, hogy elfogadja a javaslatot, de azt tegyék át előbb a bizottsághoz és esütőtörökön tűzzék a közgyűlés napirendjére. Hosszas hárszabályvita után az elnök szavazásra tette fel a javaslatot.

A beogradi radikálisok közül Mitrovics, Salom Russo és Zslyansevics bejelentették, hogy a javaslat első részét elfogadják, a második részét azonban, amely a székhely Beeskerekre való áthelyezéséről szól, nem szavazzák meg. Vujics József kijelentette, hogy a javaslatot egészben elfogadja. A tartománygyűlés 38 szavazattal 11 ellenében elfogadta a javaslatot.

A napirend második pontja a költségvetés tárgyalása volt. Pantovics Dragoszláv, a pénzügyi bizottság elnöke jelentette, hogy a költségvetés elkészült, de a bizottság még nem tárgyalta le. Javasolta, hogy a tartománygyűlést halasszák el péntekig. Dr. Bata Péter sztarakanizsai magyar képviselő javasolta, hogy az Adorján—Oromhegyes—Velebit közti országot rendbehozására négy millió dinárt állítsanak be a költségvetésbe.

A legközelebbi ülést az elnök péntekre tűzte ki a következő napirenddel: 1. Dr. Zákó Mihály javaslat. 2. Költségvetés.

Linder Bélát in contumaciam elitélte a pécsi törvényszék

Pécsről jelentik: A pécsi törvényszék három napos zárt tárgyalás után szerdán nyílt tárgyaláson hirdette ki az ítéletet Linder Béla és társainak az állami és társadalmi rend fellorgatására irányuló büntetési folyamatba tett pörében.

A törvényszék Linder Bélát, dr. Hoffmann Ottót és dr. Veres Lászlót bűnösnek mondotta ki, a büntetés kiszabását azonban — miután külföl-

dön tartózkodnak — a bíróság mellőzte.

A letartóztatásban levő tettesek közül Bagoly Jánost és Fuchs Jánost két-két évi fogházra és három évi hivatalvesztésre, Milassin Ignácot és Bödő Józsefet pedig hat hónapi fogházra ítélte.

A többi vádlottat a törvényszék felmentette. Az ügyész felebbezést jelentett be.

Akt-album

a magyar képviselőház asztalán

Az erkölcsvédelmi rendelet és összeférhetlenségi bejelentések a magyar országgyűlés előtt

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdai ülésének az adott érdekességét, hogy Gaál Gaszton pártokivüli ellenzéki képviselő összeférhetlenségi bejelentést tett Peyer Károly szociáldemokrata képviselő ellen azzal az indoklással, hogy Peyer a második internacionálé párisi ülésén résztvett annak a határozatának a meghozatalában, amely élesen támadta Magyarország kormányrendszerét. Gaál Gaszton bejelentését a választójogi törvényre alapítja, amely szerint összeférhetetlen helyzetbe jut az a képviselő, aki a képviselőházon kívül álló ténylező utasításait fogadta el, vagy magát ilyen ténylező rendelkezése alá vetette. A választójogi törvény értelmében abban az esetben, ha az összeférhetlenségi bizottság az összeférhetlenséget megállapítaná, a szóbanforgó képviselőt meg lehet fosztani mandátumától, sőt az illető öt éven belül meg sem választható. Az összeférhetlenségi bejelentést a házszabályok értelmében vita nélkül áttették az összeférhetlenségi bizottsághoz.

Peyer Károly a bejelentéssel kapcsolatban a folyosón kijelentette az újságírók előtt, hogy Gaál Gaszton összeférhetlenségi bejelentésére semmi ok sem volt, mert semmi díjazást nem tett, a mi országgyűlési képviselői működésével ellentétben. Hangsúlyozta Peyer, hogy sokkal súlyosabb az az eset, ami a katolikus papképviselekre vonatkozik, akiknél pápai engedéllyel van függővé téve mandátumuk elfogadása. Miután ezáltal a magyar képviselők közül sokan függő helyzetbe kerültek külföldi ténylezőkkel, az összes papképviselelő ellen összeférhetlenségi bejelentést fog tenni.

Az üléstereben közben az interpellációkra került a sor. A legérdekesebb ezek közül Pakots József interpellációja volt, aki az erkölcsvédelmi rendelet végrehajtásának jelenségét tette szóvá. Kiemelte, hogy azt az intenciót, amely a rendeletet sugalmazta, helyesli, de kénytelen rámutatni azokra az aggályos és neveléses jelenségekre, amelyek a rendelet végrehajtása során felmerültek és amelyekből kulturbotrány lett, amivel a külföldi sajtó is foglalkozik. Hangsúlyozta, hogy a főkapitány végrehajtási utasítása csupa abszurdumot tartalmaz és a végrehajtó közegek

intézkedéseikkel nevelésessé tették a miniszter rendeletét. Ismertette ezután azokat az eseteket, amelyek az erkölcsvédelmi rendelet végrehajtása körül történtek és tette a Ház asztalára az aktalbumot, amely a Műcsarnokban rendezett akt-kiállítás anyagát örökíti meg és amelyet a rendőrség elkobozott. A Ház asztala körül egész csoport képviselő szorongott, akik mind az aktalbumot nézték, valamint Ptasinszki Pálné, az operaház ballerínájának lényképeiben gyönyörködtek, amelyet a rendőrség ugyancsak bevétezt egy fényképész kirakatából és amit Pakots szintén letette a Ház asztalára. Közben derűs jelenetek játszódtak le, majd Pakots arra utalt, hogy ha az erkölcsvédelmi rendeletet végre akarják hajtani, akkor el kell távolítani a budapesti köztereken és középületeken levő szobrokat is, amelyek rendszerint aktokat ábrázolnak.

Szicovszky Béla belügyminiszter azonnal válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy a rendelet kiadásánál egyedül az a cél vezette, hogy az erkölcsüket megjavítsa. Szerinte a fiatal nemzedék az aktokban nem a művészetet látja. Nem az volt a célja, hogy zaklasson, hanem csak az, hogy az erkölcsrontó célzatosságot kiküszöbölje és védje az ifjúságot. Rendesen nem változtat semmit, de igyekezik fog odatolni, hogy a rendelet végrehajtásával ne zaklassanak senkit.

A Ház többsége tudomásul vette a miniszter válaszát, majd néhány jelentéktelen interpelláció után a képviselőház ülése véget ért.

Részletfizetésre

adunk hitelképes egy-
neknek mindenféle

szövet- és vászonárut

„TEKSTIL“

manufakturno skladište
Pašić v. 1 (Göz ürdő u. 7)

Mellett

csillárt vásárol

tekintve meg raktáramat

KARLO KRAUSER

Városház épület 1925

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Március 14-ikén: *Pillangó kisasszony* (Madame Butterfly) Puccini operája. A beogradi Opera vendégjátéka.

Március 15-ikén: *Rigoletto*, Verdi operája. A beogradi Opera vendégjátéka.

Jegyelővétel péntek délelőtt 10 órától.

VÁROSI MOZI. Március 10—13: *Karnevál hercege*. Farsangi történet 7 felvonásban. A főszerepben: Harry Liedtke és *Mézeshetek a levegőben*, kalandos vígjáték 6 felvonásban.

LIFKA MOZI. Csütörtöktől—vasárnapig kettős premier. *Bohémek*. Puccini operája eredeti zenével. Lilian Gish egyetlen fellépte. *Európa lángokban*. Ádáz harcok a német-francia front-ról.

*

— **Alekszandar király és Mária királyné Romániába utaztak.** Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király és Mária királyné szerdán délután hat óra öt perckor udvari vonaton Szabotícán és Zombolyán keresztül Romániába utaztak. A királyi pár inkognitóban utazik és így hivatalos fogadtatás sehol sem lesz. Bukarestből az uralkodópár hír szerint néhány heti tartózkodásra ugyancsak inkognitóban Párisba utazik.

— **Elutazott Beogradból a csehszlovák kereskedelmi delegáció.** Beogradból jelentik: Szerdán délután elutaztak Beogradból a csehszlovák kereskedelmi delegáció tagjai. Az elutazásnál jelen volt a jugoszláv külügyminisztérium több főtisztviselője.

Az egész világ táncol, miért nem táncol maga is?

— **Felmentették állásától a módosi főszolgabíró.** Beogradból jelentik: A belügyminisztérium Mityin Jovan módosi főszolgabíró és Sztojkovics Milán cseszteteki jegyzőt felmentette állásától.

— **A bácskai tartományi választmány ülése.** Szomborból jelentik: A bácskai tartományi választmány szerdán délelőtt ülést tartott, melyen az egyes referensek tettek előterjesztést a tartományi tisztviselőszemélyzet beosztásáról, egyes ügykörök szabályozásáról és a folyamatban levő utépitésekről. A választmány ezután végleg megállapította az ügyrendi szabályzatot, melyet elfogadtak. A választmány csütörtökön a költségvetést tárgyalja le.

— **Szenta város négy és félmillió dinárt követel az államkincstártól az állami adók behajtásáért.** Szentáról jelentik: Az 1921—1922. évi pénzügyi törvény huszonötödik szakasza értelmében a városokat az állami adók behajtásáért a beszedett adóösszeg tíz százaléka illeti. A törvény életbelépte óta Szentán negyvenhárommillió dinár állami adó folyt be a város házipénztárába és így a várost negyvenháromszáz ezer dinár illeti meg. Minthogy a város mindezekig — többszöri kérésre — sem jutott az öt megillető összeghez, a városi közgyűlés határozata alapján Cetina Zsárkó polgármester szerdán leutazott Beogradba, hogy a pénzügyminisztert felkérje a négy és félmillió dinár kiutalására.

— **Március 15-ig terjesztik be a közgazdasági testületek a magyar és görög kereskedelmi szerződés adatait.** Beogradból jelentik: A külügyminisztériumban szerdán értekezlet volt, amelyen a gazdasági minisztériumok és a gazdasági testületek képviselői vettek részt. Az értekezleten a Magyarország, Görögországgal, Németországgal és Svájjal kötendő kereskedelmi szerződésekéről volt szó. Megállapodás jött létre, amely szerint a magyarokkal és a görögökkel kötendő szerződésre vonatkozó kívánásokat a közgazdasági egyesületek legkésőbb március tizenötödikéig terjeszthetik be a minisztériumba.

Egy bánati faluban elfogták a palánkai orosz emigráns gyilkosát

Büntársa terhelően vallott Csuvinov Licsa ellen

Noviszadról jelentik: A Palánka melletti Karagyorgye-telepen elkövetett gyilkosság tettesét, Csuvinov Licsa orosz menekültet a bánati Knyityanin községben elfogták. A noviszadi rendőrség szerda este hat órakor kapott értesítést Csuvinov elfogatásáról és azonnal intézkedett, hogy a gyilkost haladéktalanul szállítsák Noviszadra.

A gyilkosság ügyében a vizsgálat nagy lépéssel haladt előre. *Glumac Bogdan* vizsgálóbíró kihallgatta a gyilkosság gyanúja miatt letartóztatott *Csukarinov Alekszandart*, aki beismerte, hogy résztvett a gyilkosságban, de vallomása szerint nem ő ölte meg Manhosov Sirit, hanem a meggyilkolt sógora, Csuvinov Licsa.

Csukarinov részletes vallomást tett a vizsgálóbíró előtt. Elmondta, hogy a gyilkosság napján este nyolc órakor ment el Manhosov házába és az udvaron találkozott Csuvinovval, aki már ott várt rá. Elbujtak és hosszú ideig lesben állottak. Manhosov feleségével hazatért és lefeküdt az ágyba, még egy kis ideig vártak és amikor már látták,

— **Egy vrsaci borkereskedő sajtópöre.** Noviszadról jelentik: Mandukics Koszta vrsaci borkereskedő a Vrsacon megjelenő *»Vojvodina«* című hetilapban 1922. február 5-én Ivancsics Milán mérnökről cikket írt, amelyet Ivancsics magára nézve sértőnek talált. A belacrkvai törvényszék múlt évi május 25-én felmentette Mandukicsot, mert az ügy elavult. A noviszadi felelőváltó bíróság szerdán helybenhagyta az ítéletet, mely jogerőre emelkedett.

Ha nem tuu ancon, megtanul a Városi Mozi ingyenes táncokursusán.

— **Noviszad nem járulhat hozzá a villany megrágitásához.** Noviszadról jelentik: Noviszad városa a villanygyárral megállapodást létesített, amelyben a város hozzájárult a villany árának felémeléséhez. A belügyminisztérium most megsemmisítette a megállapodást és utasította Noviszad várost, hogy ne járuljon hozzá a villanyáram megrágitásához.

— **Harc a pancsevői villanygyár és Pancsevő város között.** Beogradból jelentik: A pancsevői villanygyár és a város között konfliktus támadt a szerződés teljesítésének kérdésében. A harc odáig fajult, hogy a villanygyár plakátokat ragasztatott ki, amelyeknek szövegét a város vezetősége sértőnek találta magára nézve. A polgármester ezért engedélyért fordult a belügyminisztériumhoz, hogy a plakát miatt a villanygyár igazgatósága ellen rágalmozás című bünvádi feljelentést tegyen. A belügyminisztérium megadta az engedélyt.

— **Elmulatta a kölcsönpénzt és eltűnt.** Petrovselóról jelentik: Kiss István tizenhétéves petrovselői legény, a farsangban atyja nevében Balassa János gazdától, ezer dinárt kért kölcsön. A pénzt társaival elmulatta, másnap mikor kijőzanodott a Tiszába ugrott. A Tiszából kimentették és megfogadtatták vele, hogy nem lesz öngyilkos. Másnap Kiss a fogadalom ellenére eltűnt hazulról és azóta nyoma veszt. Hozzátartozói azt hiszik, hogy öngyilkos lett. A rendőrség keresi az eltűnt legényt.

— **Csöd.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék, mint csödbíró, saját kérésére elrendelte a csödtű Tucačov Jovan csuregi fűszerkereskedő ellen. A passzívák 85.000 dinárt tesznek ki. Csödbiztosul Hartmann János törvényszéki bíró, helyettesül Levakovics Matija törvényszéki bíró, csödtömegmondnok dr. Löwy Gyula, helyettesül dr. Hajnal Mihály szabalyi ügyvédek rendeltettek ki. A követelések bejelentésének határideje április 11.

hogy Manhosov alszik, bementek a szobába.

Csuvinov levette Manhosovról a takarót, a zsebéből hosszú kést huzott elő és az áldozat nyakába szurt.

A sebből erős sugárban ömlött a vér, Manhosov felkiáltott és erre ő lefogta. Csuvinov még egyszer belé akarta döfni kését, a bicska azonban becsukódott, mire

a gyilkos a zsebéből egy nagyobb kést huzott elő és azzal többször megszúrta a nyakát és a fejét.

Csukarinov addig tartotta lefogva az áldozatot, amíg még nem győződtek arról, hogy nincs már benne élet. Ekkor kilóptak a szobából, előbb azonban Csuvinov, aki ismerte a lakás berendezését

egy ládából kivett egy pénztárcát és abból pénzt vett el.

Hogy mennyi pénz volt, azt Csukarinov nem tudja, mert a pénzből ő nem kapott.

A vizsgálóbíró csütörtökön fogja kihallgatni Csuvinov Licsát.

— **Felemlik a sztaribecseji tüzoltók létezését.** Sztaribecsejről jelentik: A negyvennyolc éve fennálló Sztaribecseji Önkéntes Tüzoltó Egylet a napokban Gerber Nándor főparancsnok és Hadnagyev Dimitrije parancsnok aláírásával felhívást bocsátott ki Sztaribecsej lakosságához, amelyben felhívja a lakosságot az egyesület erkölcsi és anyagi támogatására. Az egyesületnek tizennyolc tüzoltója van, a létszám azonban kevés és ki akarják egészíteni harmincra. Az egyesület vezetősége bizik abban, hogy akciója sikerrel fog járni és a lakosság nem fog elzárkózni az egyesület közérdekű felhívása elől.

Négy óra alatt megtanul charlestonozni, ha megnézi a Városi Mozi ingyenes táncokursusát.

— **Az angol munkáspárt a pártkasszák részére adott alapítványok ellen.** Londontól jelentik: Az alsóház kedd esti ülésén Thurtle munkáspárti képviselő törvényjavaslatot terjesztett be, amelyben javasolja, hogy törvényellenes és büntetendő eseménynek minősítsék, ha címet, rangot vagy kitüntetést adományoznak valakinek, azért, mert politikai pártcélra alapítványt tesz. A képviselő kifejtette, hogy tühnetlen és a korrupció legmegvetendőbb fajtája, hogy ha egy politikai párt úgy tölti meg választási kasszáját, hogy címetek vagy rendeletek eszközöl ki. A képviselő ezért azt kívánja, hogy minden politikai párt időközönként hozza nyilvánosságra azoknak a névsorát, akik pártcélra pénzt adtak és meg kell jelölni az adományozott összeg nagyságát is. Hangsúlyozta a képviselő, hogy már van törvény a korrupció üldözésére, de olyan politikai erkölcselenség megbélyegzésére is kell törvény, hogy ha valaki egy egész pártot saját befolyása alá akar vonni azáltal, hogy vagyont adományoz a párt részére.

Merő édesség. csupa finomság, hallatlan olesóság a Rudičeva ulicán ujonnan megnyitott Bonbonniére.

— **A vrsaci sakk-kör közgyűlése.** Vrsacról jelentik: A vrsaci sakk-kör most tartotta tisztújító rendes közgyűlését Cvejics városi tanácsnok elnöklété alatt. A közgyűlés a titkári és a pénztári jelentés után a következő tisztúrt választotta meg: Elnök: Cvejics, alelnökök: Jovanovics Joca mérnök és Steiner Jakab vállalkozó, titkár: Francic Szlavkó könyvtáros; Tokics Szlavkó, intéző: Meitzenbach I. A választmány tagjai lettek: Petrovics Misa rendőrfőkapitány, Markovics Ernő, Frisch Géza, Jovanovics gyógyszerész, Scheich József, dr. Sobajics, dr. Junker, Gerecs M.

— **Ne játszd Flaubert-pisztollyal.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék szerdán egy havi fogházra ítélte egy kiskorú tanoncot, aki múlt évi december 11-ikén Flaubert-pisztollyal játszott, mely elsült és Vjerstakov Vselovot, egy tizenhatéves tanoncot súlyosan megsebesített.

— **Műkedvelőelőadás Rigicán.** A sztarnicseji műkedvelők Rigicán vendégszerepeltek, ahol nagy sikerrel adtak elő több egy felvonásos darabot. A szereplők közül Éltés Ilus, Beck István és Elberhardt Istvánné tündek ki jó játékkal.

— **Hirtelen halál.** Szentáról jelentik: Rausnicz Mór nyugdíjazott elemi iskolai igazgató-tanító kedden éjszaka hatvanegy éves korában hirtelen meghalt. A halál oka: agyvérzés. A köztisztelőben álló igazgató-tanító elhunyt a egész városban általános részvételt keltett.

HA KELL ALKATRÉSZ, RADIO — A CIM NOVISAD, ALTERNO

Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, keze reszket, emlékezőképessége csökken, annál naponta egy pohár természetes »Ferenc József« keserűviz rendbehozza az emésztést és jó közérzést teremt. A forró égőv országokban és Zserec orvosi tapasztalatok dicsérik a »Ferenc József« viz hatását különösen vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek a változással együtt lépnek fel. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Bigámia-ügy a noviszadi törvényszék előtt.** A noviszadi államügyészség azzal vádolta Nésics Jovánt, a noviszadi munkáskamara volt tisztviselőjét, hogy első feleségét elhagyva bigámiait követett el, Noviszadon másodsorú megnevelést és álnévet is használt. Nésics ügyében szerdán tartották meg a főtárgyalást, mivel azonban Nésics első felesége, Pálincás Borbála nem jelent meg a tárgyaláson, úgy határoztak, hogy megkeresi az ismeretlen helyen tartózkodó koronatanut és a tárgyalást egyelőre elnapolják. A védelem szintén új tanak beidézését kérte, aminek a bíróság helyet adott.

Ingyenes charleston és black botton tanfolyam a Városi Moziban.

— **Petrovics Veljkó látogatása a Képzőművészeti Főiskolán.** Budapestről jelentik: Petrovics Veljkó, a jugoszláv közoktatásiügyi minisztérium szépművészeti osztályának főnöke szerdán meglátogatta a Képzőművészeti Főiskolát, ahol a KUT zsűrije éppen ülést tartott, hogy elbírálja a pályázatra beérkezett képanyagot. Petrovics Veljkó két és félórát időzött a Képzőművészeti Főiskolán és igaz örömeinek adott kifejezést, hogy résztvehetett a zsűri ülésén és láthatta, hogy a képanyagban az összes európai haladó irányok képviselve vannak. Végül kijelentette Petrovics Veljkó, hogy eserekiállítást fog rendezni a jugoszláv és a magyar festőművészek köz.

— **Késelésért nyolc havi fogház.** Noviszadról jelentik: Krnyacs Jankó szilbácsi földműves múlt évi december 26-án Csermák Jánosnak Szilbácson verekedés közben késsel tüdejébe szurt. A noviszadi törvényszék Krnyacsot nyolc havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Visszavont vád.** Oberknezevics Száva temerini jegyző feljelentést tett a Délbácska munkatársai ellen, hogy róla lapjukban valótlan híreket írtak meg. Az ügyészség Oberknezevics feljelentésére a lap három munkatársa és pedig Császár Géza, Kottász Aladár és Tomán Sándor ellen indított sajtópert, amelyet szerdán délelőtt tartottak meg. Mivel Császárt időközben kiutasították, Kottász és Tomán ellen külön eljárást indítottak. A tárgyalás elején azonban az ügyész bejelentette, hogy Oberknezevics írásban visszavonta a vádját és ezért a két hírlapíró ellen a további eljárást megszüntették.

— **Olaszországban szigorú ellenőrzés alá veszik az idegeneket.** A belügyminisztérium közli a rendőrhatalósokkal az olasz kormány legújabb rendeletét az idegenek olaszországi tartózkodására vonatkozólag. Az olasz kormány rendelete szerint az idegeneknek három napon belül jelentkezni kell a rendőrhatalósoknál és személyi adataikat közölni. Az egyik helyről a másik helyre való távozást is előzetesen be kell jelenteni. Akik két hónapnál rövidebb időre szórakozás céljából mennek Olaszországba, elég ha az érkezésnél bejelentik személyi adataikat. A hatóságok az idegeneket bármikor igazoltathatják. Azokat az idegeneket, akiket kihágás miatt feljelentenek, kiutasítják az országból és többé nem térhetnek vissza. Aki a kiutasítások után is visszajön, két hónaptól hat hónapig terjedő fogházzal büntetik.

— **A deákpiisztoly áldozata.** Szentáról jelentik: Kiss Pál tizenhat éves jázovai földmivelő a napokban egy bosnyák uccai árustól piisztolyt vásárolt. Kedden délután apja kocsijába előtől megholtott, hozzáűdött a ház előtti fához, miközben a kezében tartott hat milliméteres golyóval megtöltött piisztolya véletlenül elszűlt. A golyó Kiss Pál gyomrába és májába furódott. Beszállították a szentai közkórházba. Állapota életveszélyes.

TUNGSRAM

FEJHALLGATÓK

A LEGDRÁGÁBB GYÁRTMÁNYOKKAL.
EGYENÉRTÉKŰEK, NOHA ÁRUK CSAK 135. D.

— **Elloptak egy kerékpárt.** Noviszadról jelentik: Szűcs Nándor noviszadi kereskedőség kedd este hét órakor a Szibinyani Jank-ucca 24. számú ház előtt hagyta kerékpárját és bement a házba egy üzletbe. Néhány perc múlva kijött, de a kerékpár már nem volt ott. Az ellopott bicikli 1393-as számú Diamant-gyártmányú gép. Értéke 2800 dinár.

— **Halálozás.** Budiszaváról jelentik: Hétfőn reggel Budiszaván meghalt Földy Illés nyolcvanhat éves gazdálkodó. Földy Illés valahányszor ismert gazda volt a délbánáti közeletnek. Temetése kedden délután volt nagy részvét mellett.

— **Az orvos lovai berobogtak a gyógyszerterába.** Beeskerekről jelentik: Dr. Magyar Károly beeskereki orvos lovai a főuccán megbokrosodtak és berobogtak a Vági-féle gyógyszerterába, a melynek kirakatait bezúzták. A lovakat ezután sikerült megfékezni és így nagyobb baj nem történt.

— **A szuboticali tisztól otthon bajtársi estje.** A szuboticali tisztól otthon szombaton, március 12-ikén, este kilenc órai kezdettel bajtársi összejövetelt rendez. Belépti díj nincs. Estélyi ruha nem kötelező.

— **A »Huber-család« a Népkörben.** Vasárnap, március 13-ikán este fél kilenc órai kezdettel kerül színre Farkas Imrének a budai szinkörben »Debrecenbe kéne menni« címen nagysikert ért háromfelvonásos operettje. Az előadás-hoz, melyet Szabó Marci együttesével hoz színre, mérsékelt helyárakkal, még néhány jegy Krécsi könyvkereskedésében kapható.

— **Letartóztatott zsebmetsző.** Vrbászról jelentik: A vrbászi rendőrségen Hasmann Filip cservenkai kereskedő feljelentést tett, hogy a vasuti állomáson ismeretlen tettes ellopta három ezer dinárt tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség a nyomozás során öt egyént letartóztatott, akikről kiderült, hogy veszedelmes zsebmetszők. Azt azonban tagadják, hogy Hasmann pénztárcáját ellopták volna.

— **Albert Thomas Beogradban.** Beogradból jelentik: Szerdán délelőtt érkezett vissza Athénből Beogradba Albert Thomas, a nemzetközi munkügyi hivatal vezetője és a délelőtti folyamán meglátogatta Grosar szociálpolitikai minisztert, akinél a munkügyi konvenciók ügyében informáltatta magát.

— **Sajtóbeutató a Városi Moziban.** A Városi Mozi szerda délelőtti mutatta be a sajtó képviselői előtt új kettős műsorát. Az egyik film a »Karneval hercege« Harry Liedtke-kép, amelyen Harry Liedtke ezuttal túlnyomórészt drámai szerepet játszik, behízyonyítva, hogy elhez is ért. Szép karneval felvételek és jó színészmunka teszik érdekessé a filmet, amely mellett a »Mészeshetek a levegőben« című vígjátékot mutatja be a Városi Mozi. Ez a második film különösen merész repülőgép-felvételeivel hat és nem fogja eltéveszteni a hatást az izgalmakra reagáló közönség előtt.

— **Halálos szerelem.** Molnár János huszéves fiatalember. Molnár Ferenc sztarakanizsai gazdálkodó fia szerelmi bánatában kétesövű vadászfegyverével főbelőtte magát. Mire tettét észrevették már meghalt. A rendőrség az ügyben megindította a nyomozást és mivel bevizsgálást nyert, hogy öngyilkosság esete forog fenn, az öngyilkos fiatalember holttestét nem boncolták fel.

— **A Tolnai Világlapja legújabb száma az érdekes cikkek és aktuális illusztrációk hosszú sorával szórakoztatja az olvasót.** A lap szokott értékes mellékleteivel együtt 12 dinárért kapható a Literária árusítóinál.

— **Gyanus halál.** Novakanizsáról jelentik: Szrbzski Kereszturon gyanus körülmények között meghalt Jancsics Szvetozár ötven éves földmives. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, ami meg is történt. A boncolás alkalmával azután megállapították, hogy Jancsics halálát évek óta húzódo betegség idézte elő.

— **Véres lakodalom.** Novakanizsáról jelentik: Novakanizsán egy lakodalom alkalmával összeverekedtek a lakodalomban hívott legények és a verekedés helyében Terényi Ferenc földmives késsel megszúrta Juhász József társát, akít súlyos sérülésével kórházba szállítottak. Terényit a csendőrség letartóztatta.

— **Megrongálódott a sztarakanizsai ponton-híd.** Sztarakanizsáról jelentik: A Sztarakanizsát Novakanizsával összekötő ponton-hídat a zajló jégtábiák súlyosan megrongálták. A híd javítása idején három napig szünetel a hídön a forgalom.

— **A kommunista folyóiratok olvasása nem büntetendő cselekmény.** Ljubljánából jelentik: A ljubljánai törvényszék büntetőtanácsa szerdán érdekes elvi jelentőségű ítéletet hozott. A vádlott az Eduakost nevű ljubljánai munkás lap szerkesztője volt, aki ellen az államvédelmi törvény értelmében kommunista propaganda miatt emeltek vádat. A szerkesztő lakásán különböző kommunista szellemű folyóiratokat találtak, amit lefoglaltak és ez volt az egyedüli bizonyíték, hogy a munkáslap szerkesztője a kommunista elveket propagálta. A bíróság a szerdai tárgyaláson a bizonyítási eljárás után meghozta ítéletét, amely szerint a vádlottat felmentették, mert a kommunista elvek terjesztését nem lehetett rábizonyítani. A bíróság az ítélet indokolásában kimondotta, hogy kommunista röpiratok, folyóiratok és tanulmányok birtoklása nem minősíthető büncselekménynek, mert a vádlott ezzel nem terjesztette a kommunizmust.

— **Négy évi fogház helyett fementés.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék királysértés miatt négy évi fogházra ítélte Hermal József beeskereki pincért, aki azzal védekezett, hogy a feljelentést bosszu műve és alaptalan. A noviszadi felebbviteli bíróság kedden megváltoztatta a törvényszék ítéletét. Hermal bizonyítékok elégtelensége miatt fementette és elrendelte azonnali szabaddárahelyezését. A főállamügyész semmiségi panaszt jelentett be.

— **A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg.** Érdekes riportok, képek, regény és gazdag rovatok teszik változatosá az új számot, amely darabmellékletül a »Plébános ur gazdagéknál« című új vígjátékot közli. A Színházi Élet a Literária árusítóinál kapható 12 dinárért.

— **Két új vonatjárat Szentá felé.** Szentáról jelentik: A szentai kereskedelmi egyesület felkérésére Cetina Zsárkó polgármester tárgyalásokat folytatott a szuboticali vasutigazgatósággal, hogy a reggel hét óra husz perckor Szentáról Szubotícára és este hét órakor a Szubotícáról Szentára induló személyvonatot újból kapcsolják bele a forgalomba. A polgármester tárgyalásai sikerre vezettek, a két vonatjárat május 15-ikén már újból megindul.

— **Meghalt Fodor Károly budapesti vívómester.** Párisból jelentik: Fodor Károly budapesti vívómester szerdán Párisban meghalt. Fodor hetekkel ezelőtt súlyos betegem ment a Rivierára, ahonnan most akart visszatérni Budapestre, azonban utközben Párisban utolérte a halál.

— **Sikkasztás miatt letartóztatott végrehajtó.** A szuboticali ügyészség rendelkezése a topolai csendőrség letartóztatta Jájics Péter topolai bírósági végrehajtót, aki különböző sikkasztásokat követett el. Jájics Péter nemrégem a szuboticali törvényszéken mint segédírodatiszt működött, ahova a vrsaci járásbíróagtól került. Jájics Pétert kedden délelőtt beszállították a szuboticali ügyészség fogházába.

— **Három királysértési per a noviszadi törvényszéken.** Noviszadról jelentik: Szalay Juliánna oszifekti háztartásbeli nőt az ügyészség királysértéssel vádolta. A keddi tárgyalásra a vádlott nem jelent meg, kióda József donji-vidoyáci gazdát szintén királysértéssel vádolták, de mert nem jelent meg, a tárgyalást és a harmadik királysértési per tárgyalását is, amelyben Kovacevics Mirkó pepelistei lakos a vádlott, el kellett halasztani, mert a vádlottak nem jelentek meg. A bíróság elrendelte a távolmaradt vádlottaknak a legközelebbi tárgyalásra való elővezetését.

Az elismert dival 677
POUDRE MON PARFUM
BOURJOIS PARIS

— **Szerencsétlenség a menyasszonyi butor szállítása közben.** Petrovoszeléről jelentik: Deák Ádám molli gazda leányának a butorát szállította a petrovoszelői határban lakó völgegy szállására. A lovak a butorok zörgésétől megijedtek és elragadták a kocsit. Deák Ádám gazda olyan szerencsétlenül esett le a kocsiról, hogy a lába beleakadt a szerszámba s a lovak magukkal vonszolták. A lovakat a szállásokról jövő gazdák fékeztek meg és az eszméletlen állapotban lévő Deákot beszállították a petrovoszelői rokonaihoz. Deák bordatörést és súlyos belső sérülést szenvedett.

— **Vendégkantor a szuboticali zsidótemplomban.** A szuboticali zsidó hitközség előljároságának meghívására pénteken este és szombaton délelőtt Grussmann Arnold bécsi főkantor fogja az istentiszteletet végezni.

— **Szombaton nyílik meg a noviszadi tőzsdeklub.** Noviszadról jelentik: A noviszadi új tőzsdepalotában elhelyezett tőzsdeklub berendezési és átalakítási munkálatai serényen folynak, úgyhogy a klub szombaton már meg is nyílik. A klub nagy kényelemmel és fényűzően lesz berendezve.

— **Felülvizsgálják a szentai mozikat.** Szentáról jelentik: Dimitrijevic Tihomir rendőrfőkapitány Drakulics Mihajló főmérnökkel, dr. Beleszlin Bránko hatóságí orvossal és Mánics Voin rendőrfogalmazóval szerdán kezdték el a mozik közbiztonsági, tüzrendészeti és közegészségügyi felülvizsgálását. A bizottság az Uránia moziban tüzetes vizsgálat után megállapította, hogy a páholyok alatti konstrukció nem elég erős és ezért elrendelte a szerkezet megerősítését. Tüzrendészeti szempontból elrendelte a bizottság, hogy két olyan színes lámpát állítsanak a vészkijárat felé, a melyek nem függnék össze a többi vilnyalámpa vezetékkel. A mozgósínházban a padlózatot hetenként kétszer olajjal fel kell erősíteni, az udvarban illemhelyet kell felállítani. Minthogy kevés a vészkijárat, a mozitulajdonos köteles a páholyokból az udvarra vészkijáratot vezetni. Legközelebb a Royal-mozit vizsgálja felül a bizottság.

— **Házasság.** Spitz Mizzi Reichenberg és Frank Marcel Alibunár f. hó 9-ikén házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A régi közmondásnak az ellenkezője igaz:** ma már rüha teszi az embert! A legmodernebb angol uriszabóság Petrović és Krausz Noviszadon. Petrović 35 évig a legelegánsabb pesti szabócég tulajdonosa volt.

— **Közszemlére teszik az 1906. évfolyambeli sorozási névjegyzéket.** Szentáról jelentik: A sorozási névjegyzék az 1906. évfolyambeli sorkötelesekről Adán már elkészült és a község házán közszemlére tették. A községi előljároság felhívja a névjegyzékbe felsoroltak családtagjait, hogy a vidéken tartózkodó sorköteleseket a sorozás idejéről kellő időben értesítsék. A sorozási névjegyzékbe felvett idegen állampolgárok kötelesek idegen állampolgárságukat hivatalos okmányikkal igazolni.

TUNGSRAM
RÁDIÓLÁMPÁKKAL
MEGLEPŐ EREDMÉNYT FOG ELÉRNI
ÁRA CSAK 66 DINÁR

A száj és garatüreg fertőző betegségeinek leküzdésére csak a kellemes ízű ANACOT PASZTILLÁKAT használja.

— **A noviszadi sakkverseny.** Noviszadról jelentik: Még csak néhány játszma van hátra és a több hét óta nagy érdeklődés mellett folyó sakkbajnoki verseny véget ér. A végkiüzdelem érdekes változásokat hozott a versenyzők sorrendjében és Vidor Imre, aki a noviszadi sakkjátékosok között kétségtelenül a legjobbak egyike, a verseny elején indisponáltsága folytán négy pontot vesztett, a második fordulóban erős iramban közeledik a győzelem felé. A keddi mérkőzések a következő eredménnyel zárultak: Vidor nyert Farkas ellen, Bizam megérdemelt és igen értékes győzelmet aratott a tavalyi bajnok, Zsivanovics felett, míg a lista élén álló Kulzsinszki csak remist tudott elérni a kiténően játszó Rosenberg ellen. A verseny állása szerdán a következő: Kulzsinszki 10 és fél, Vidor és Zsivanovics 10, dr. Ilies 7½, Rosenberg 7, Csányi 6½, Bizam 6, Farkas 5½, Schmidt 0.

Dungyerski-féle sörraktár
március 1-től kezdve a kis Limánra a Kr. Marica szálló épületébe helyeztetett át, hol mindenkor a gyár világos, barna és dupla maláta sör gyártmányai hordóban és palackokban kapható.
Telefon: 96.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Csődmegtámadási perekben nincs új joggyakorlat Szuboticán

A törvényszéknek csak az egyik tanácsa helyezkedett három kis pörben arra az álláspontra, hogy a 43 éves joggyakorlat törvénybe ütköző

A magyar kuriai döntvény a törvény szellemét követi

Jogász körökben élénk vita tárgya a szuboticei törvényszék egyik felebbezési tanácsnak a csődmegtámadási perekben hozott három ítélete és dr. Diamant Ernő törvényszéki bírónak ezzel kapcsolatos nyilatkozata, amely a Közgazdasági Napló legutóbbi számában jelent meg. Diamant Ernő feltűnést keltő fejtegetéseire eddig Lahner Antal törvényszéki bíró, dr. Milics Ivó egyetemi tanár, dr. Vécsei Samu, és dr. György Imre ügyvédek küldtek be hozzájuk választ és miután a válaszok egyszerre való közlése a helyviszonyok miatt nem lehetséges, ezúttal csak Lahner Antal reflexióit közöljük. A következő számban a többi hozzászólásnak is helyt adunk.

Mikor a szuboticei törvényszék egyik felebbezési tanácsának a csődmegtámadási perekben hozott három ítéletéről tudomást szereztem, az ítéletet azzal a hallgatással és köteles tisztelettel fogadtam, amellyel általában minden bírói ítélet iránt viseltetni szoktam még akkor is, ha az ítélet az én jogi véleményemmel meg nem egyezik. Mikor azonban ez a kérdés a »Bácsme gyei Napló«-ban a nagy közönség előtt petraktáltatott, mint olyan nagy vívmány, amely szakít a magyar Kuria negyvenhárom éves törvénybe ütköző gyakorlatával, elhatároztam, hogy én is hozzá szólok az üg yhöz.

Elsősorban tiltakozom a kérdés olyan beállítása ellen, mintha a csődmegtámadási perekben követett újabb gyakorlat a szuboticei törvényszék gyakorlata volna.

A szuboticei királyi törvényszéknek tízennyolc bírója van és ezek közül csak egy tanács, vagyis három bíró fogadta e, azt a jogi álláspontot, amelyet a cikk író ur a multheti közleményben ismer tetett. A többi bírónak még nem volt alkalomuk, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzanak, magam határozottan el lenem vagyok. Ezek szerint állandó gyakorlatról a szuboticei törvényszéknél szó sem lehet.

Másodsorban pedig

tiltakoznom kell ama vád ellen, a mely szerint a magyar királyi Kuria negyvenhárom éven át a törvény világos rendelkezésével ellentétes joggyakorlatot folytatott

és e joggyakorlatot követték az összes alsó bíróságok; vagyis a magyar bíróság negyvenhárom éven át törvényellenesen ítélték.

Tiltakozásom kapcsán pár szóval hozzászólók a dolog érdeméhez is.

A kritikus pont

A kérdés lényege és a vita tárgya tulajdonképpen az, hogy a végrehajtási kényszer útján eszközölt kielégítés vagy biztosítás megtámadható-e vagy nem a

csődtörvény 27. §-ának 2-ik pontja alapján. A Bácsme gyei Napló március 3-iki számában a Közgazdasági Napló mellékletben megjelent cikkben a cikkíró azt vitatja, hogy ez nem lehetséges: ez ellenkezik a törvény szellemével s amikor a Kuria mégis a megtámadhatóság megengedése mellett döntött: túl ment a törvényen és a törvényt olyképen tágította és abból olyan következtetéseket vont le, amelyek a törvénytervezet intencióival annyira ellenkeznek, hogy maga a törvénytervezet alkotója dr. Apáthy is kénytelen volt ez értelmzés ellen tiltakozni.

Szóról-szóra idéztem a cikkíró súlyos vádját, amely szerint a királyi Kuria törvényellenes joggyakorlatot honosított meg negyvenhárom éven át.

Amennyiben a törvénytervezet intencióinak félreértéséről van szó, a kérdés csak annyiban fontos, hogy még súlyos

A magyar kuria 543-884. számú határozata

A Kuria 543/884. számú határozatában azt állapította meg, hogy

a törvény — nem a törvénytervezet — intenciója nem lehet más, mint hogy eltiltsa mindenkit egy a közadást, mint a végrehajtót, hogy a csőd kimondása vagy a fizetések megszüntetése után a többi hitelezők kárára akár magánuton, akár végrehajtási kényszer után magának kielégítést szerezzen az adós vagyonyából.

A Kuria a törvény szellemének ilyen értelmzését a törvényjavaslat indoklásából és főleg az igazságügy bizottság javaslatából, tehát a törvényhozó dokumentumaiból merítette, szó szerínt idézván mindkét javaslat vonatkozó részét a kérdéses ítéletben. Ezt figyelmen sen elolvassa meg kell állapítani, hogy a két javaslat indoklása és a Kuria álláspontja azonos.

Leszögezem ezután azt a tényt, hogy

a Kuria a törvény szellemében járt el, amikor a törvényhozásnak a javaslatokban kifejezett akaratából megállapította a törvény szellemét és a szerint döntött.

Ezzel szemben kevés sulya lehet dr. Apáthy tudós-tanár ama nyilatkozatának, hogy a Kuria álláspontja ellenkezik a törvény-tervezet intencióval. Dr. Apáthy ez állításának plausibilis volta kitészik további nyilatkozatából, amely szerint *érdemileg a Kuria kételkedéssel igaza van.*

Azt gondolom, hogy többre nincs is szükségünk.

A bíró és törvény

A Kuria többször említett ítéletében azonban hivatkozik még másra is. És ez rendkívül fontos, tekintettel arra, hogy a cikk abból az alaptételből indul ki, hogy a bíróság nem foglalhat állást

sabb elbírálás alá esik a törvényszék ítélete. Ha azonban a törvény intenciói ellen eselekedett a felső bíróság, akkor erről már lehet és kell beszélni.

A törvénytervezet még nem törvény, ennek intencióit minden jogkövetkezmény nélkül lehet félreérteni, vele ellenkezni, ráhágni, vagy áthágni, vagy bármit csinálni vele. Más a tervezet intenciója és más a kész, szentesített törvénynek az intenciója; az előbbi lehet egyes ember, törvénykészítő jogtudós, vagy bizottság véleménye; utóbbi azonban már az államhatalom akaratának jogi kifejezése, amely a javaslatokban nyer magyarázatot.

A cikk tartalmából az tűnik ki, hogy a szuboticei törvényszék azért ítéltékett másképp, mert a Kuria álláspontja ellenkezik a törvény intencióival. Csak így lehet pertraktálni az ügyet.

A törvény szelleme és betűje ellen, még az ellenkező állandó gyakorlat mellett sem.

A bírónak szigorúan ragaszkodni kell a törvény szelleméhez és betűjéhez, még ha ez a törvény rossz is.

Miután a törvény szellemével már végeztünk és megkísértem a törvény szellemét illetőleg a Kuria álláspontjával ellenkező álláspont helytelenségét kimutatni, lássuk a törvény betűit. Mit mondanak a törvény betűi s hogyan értelmezte azokat a felső bíróság?

Erről a cikk mélyen hallgat. Pedig a sokszor említett ítéletében a Kuria erre is nagy sulyt helyezve, kifejtette álláspontját, amikor az ítélet indoklásában azt mondta:

— A törvénynek ilyen magyarázatával annak *betűszerinti szövege* sem ellenkezik, mert, valamint a végrehajtásilag lefoglalt követelés átruházásánál a végrehajtást szenvedett eselekvényét a végrehajtási eljárás helyettesíti, úgy a végrehajtásilag nyert kielégítésnél, vagy biztosításnál a végrehajtást szenvedett közadósnak jogeselekvénye a végrehajtás által helyettesítettnek tekintendő.

Ezzel tehát — nézetem szerint — helyesen van megindokolva az is, hogy a bíróság által követett gyakorlat a törvény betű szerinti rendelkezésének is mindenben megfelel.

Vita a nyolcvanas években a kuriai döntvényről

Igaz ugyan, hogy mikor a Kuria ezt az igazán jogász mesterművi ítéletét meghozta, az alsó bíróságok ellenkező álláspontot voltak. Hogyan indokolták álláspontjukat, arról a törvénygyűjtemény nem ad felvilágosítást. E kontraverz bírói felfogások folytán abban az időben — 1881-től, a törvény életbeléptetésé idejétől 1884-ig, a Kuria ítélete meghozatala

idejéig — egész irodalom fejlődött erről a kérdéstről, amely ezt jól-rosszul tárgyalta. Aki az akkori viszonyokat némileg ismeri, nem is csodálkozik ezen, hiszen akkor az ügyvédi pálya el volt lepve a jó öreg dr. Hombár Minályokkal és mellettük tért kezdtek foglalni a többi készütséggel rendelkezők, nagyon természetes, hogy a kérdést elkeseredetten tárgyalták mindkét részről. Voltak olyanok, akik a Kuria álláspontját helyeselték, de viszont voltak olyanok is, akik az alsó bíróságok ítéletének a helyességét vitatták. Még a mi jó öreg néhai Buchwald Lázárunk is hozzászólt a kérdéshez; három érdekes közleménye jelent meg erről tekintélyes jogi lapokban. Ez az akkori vita természetesen kellemetlen kihatással volt a törvény szövegezőjére, dr. Apáthyra, aki kissé röstelte, hogy az általa szerkesztett törvény éles kritikai elbírálásban részesül.

Ebből a vitakampányból tudjuk meg azt, hogy

akik a Kuria álláspontját helytelenítették, azt vitatták, hogy egy biztosítási vagy kielégítési végrehajtás foganatosítása a végrehajtató vagyis egy harmadik személynek a jogeselekvénye, ne mpedig a közadós-végrehajtást szenvedetté.

Mint hogy pedig a törvény világosan csak a közadós jogeselekvényének a megtámadását engedi meg, napnál világosabb, hogy egy harmadik személy jogeselekvényét képező végrehajtás foganatosítása meg nem támadható.

Ilyen körülmények közt hozta meg a Kuria már ismert határozatát és játszi könnyedséggel megfejtette a Columbusz-tojás rejtélyét, amikor azt mondta ki, hogy

a végrehajtás foganatosítása a végrehajtást szenvedettnek a jogeselekvényét helyettesíti, tehát megtámadható.

Sokan azzal is érveltek nem kevés eredménnyel — ezt a laikus közönség kedvéért jegyzem meg — hogy a jogi definíciók szerint a jogeselekvények; eselekvényekből és mulasztásokból állanak, vagyis a jogi kihatással bíró mulasztás is jogeselekvényt képez. Ilyen jogi kihatással bíró mulasztás az, hogy ha a közadós, vagy akkor még csak végrehajtást szenvedett a végrehajtás-kor nem fizet és türi a végrehajtást. Ez tehát a közadósnak a jogeselekvénye és mint ilyen, a törvény szerint megtámadható.

Az ellentétes álláspont ellenkezik a törvénnyel

A Kuria csak azt mondta ki, amit a törvény betűje rendel és ami a törvény szelleméből folyik. Ebből következik azután az is, hogy

az ellentétes álláspontnak semmi néven nevezhető elfogadható jogi indoka nincsen, sőt éppen ez ellenkezik a törvénnyel.

A Kuria oly világosan tartotta ezt a kérdést, hogy nem is volt szükség elvi kijelentésű határozatot, avagy döntvényt alkotni.

A szakasz csak kereskedőkre vonatkozik

— Igaz — ezt koncedálom — hogy az akkori jogi faktorok ezt az új törvényt nem kezelték a jóakarattal, amelyet ez az égetően szükséges törvény

megkivánt. A törvénynek voltak szerkezeti hibái, úgy hogy csak ezt az ominózus 27. §-t is több oldalról megvilágította a Kuria bölcsesége. Kimondotta például azt, ami a törvény szövegéből nem világos, hogy

ennek a szakasznak a rendelkezései csak kereskedőkre vonatkoznak, a nem kereskedőket nem érintik.

Kimondotta és kioktatta egy másik határozatában a prókátoroktól arról, hogy mi különbség van a fizetések megszűntetése és a fizetéseképtelenség között. Meghozta az 54. számú döntvényt a 27. § 3. pontjának egyöntetű értelmezésére. És azonkívül döntött a jelen kérdésben is. Tehát ezt az egy szakaszt négyféle oldalról is meg kellett világítani a Kurianak. De ezt olyan sikeresen tette és olyan állandó biztos joggyakorlatot teremtetett, hogy

az ezzel ellenkező, a negyvenhárom éven át folytatott joggyakorlat félretétele kész jogi anarchismusra vezetne.

Ezek után nem marad más hátra, mint elbucszni attól a három kis pertől, a melyben a felebbezési tanács meghozta azt a közfelfutást keltő ítéletet. Ez a három kis per örökre meghalt. Az ítélet jogerős lett, mivel a per tárgyjának kis értékénél fogva tovább nem felebbezhető. Perújítással sem támasztható fel, mert jogszabályok helytelen értelmezése miatt nincs helye a perújításnak.

Csak három kis sírdomb fogja jelezni, hogy ott van eltemetve az az újítás, mely negyvenhárom éves joggyakorlat megdöntésére irányult.

Kizártnak tartom, hogy ezeknek a pereknek a száma ilyen befejezéssel szaporodjék. Azonban nem fejezhetem be soraimat anélkül, hogy dr. Diamant Ernő kollégám tanulmányainak értékét ne méltassam. Elismerem, hogy neki, mint idegen jogterületről jött jogásznak sok fáradságba került és nagy tudásának teljes felhasználására volt szüksége, hogy a kérdést olyan kimerítően tárgyalja a római jogtól kezdve egész a legújabb parlamenti beszédekig, behatolva a magyar jogi tudomány olyan nehéz rejtelmébe, amelyekben más magyar jogász is alig ismerheti ki magát.

Lahner Antal
szubotical törvényszéki bíró.

Peronoszpóra fenyegeti a komlótermelést

A nemzetközi komlóközpont jelentést tett közzé a komlótermelés helyzetéről, amely közérdekű adatokat tartalmaz. A jelentés szerint az 1926. évi komlótermésből még 5640 kvintal (egy kvintal 50 kg.) van a termelők kezében, a kereskedők raktáraiban pedig 15—20.000 kvintal komló fekszik, úgyhogy még körülbelül 25.000 kvintal komló áll a sörgyárak rendelkezésére. Ez a mennyiség a szükséglethez képest igen kevés, mert az új termésig még hat hónapig hiányzik és havonta mintegy 5000 kvintal komlóra lesz szükség. Ebből a körülményből arra lehet következtetni, hogy 1927. évben a komló ára lényegesen emelkedni fog.

A sörgyárak azonban az egész világon nagy adókkal vannak terhelve, úgy hogy valószínűleg mindent el fognak követni a nyersanyagok, köztük a komló árának leszorítására. Ezért ajánlja a komlóközpont, hogy a termelők támogatásuk a sörgyárakat az adóenyhítés iránti harcaikban. A jövő évi termést valószínűleg különböző, eddig ismeretlen komlóbetegségek fogják pusztítani, különösen a peronoszpóra. A peronoszpóra elleni küzdelem nagyon meg fogja drágítani a termelést, amit csak az árak emelkedése fog ellensúlyozhatni.

Ha a peronoszpóra Németországban ez évben is olyan arányban terjed tovább, mint a múlt évben, a német komlótermés jelentékenyen csökkenni fog. Hogy a Vajdaságban és Szerémségben és jelentkezni fog-e a peronoszpóra, azt még nem lehet tudni. Ha igen, akkor egy-két éven belül a komlótermelés itt is leromlik. A komlótermelés további fejlődése kívánatos, de a beruházások nagyok és a rizikó a peronoszpóra feléptével még nagyobb.

A gazdasági konszolidáció alapja: a külföldi kölcsön

A régi adósságok szabályozása és az agrárreform rendezése a külföldi tőke beözönlésének előfeltétele

Dr. Kiss József vezérigazgató nyilatkozata

A külföldi napilapok és szaklapok nap-nap után többet foglalkoznak azzal a jelenséggel, hogy a tőke képtelen elhelyezkedést találni. Egyre olcsóbb kamatozással kínálnak hitelt és a londoni, párisi, newyorki tőzsdéken kivétel nélkül tuljegyveznek minden külföldi záloglevelet, amely négy-öt százalékos kamatot biztosít a tőkésnek. Ezzel szemben Jugoszlávia és a jugoszláv törvényhatóságok, szövetségek vagy más érdekeltségek mindaddig hiába folytattak tárgyalásokat külföldi tőkés csoportokkal, a belföldi piacon rövidlejáratú kölcsönért pedig tíz-öt, husz százalékos kamatot kell fizetni.

A "Bácsme gyei Napló" munkatársa felkereste dr. Kiss Józsefet a szuboticali Közgazdasági Bank vezérigazgatóját, aki, mint a legnagyobb önálló vajdasági pénzügyi vezetője, a hitelviszonyok és az ennek alapját képező közgazdasági helyzetet legálaposabban ismeri. Dr. Kiss József kérdéseinkre a következőképpen válaszolt:

— A külföldi tőke valóban érdeklődik Jugoszlávia iránt is, de

ebből az érdeklődésből komoly kölcsön nem lesz és nem lehet addig, amíg az állam nem rendezi külföldi adósságait és véglegesen nem szabályozza az agrárreformot.

A külföldi kormányok és pénzügyi körök határozottan azért nem adnak az államnak és a városoknak kölcsönt hogy rászorítsák Jugoszláviát, hogy ezeknek a kérdéseknek rendezésével biztos alapot nyújtson a tőke itteni elhelyezkedésre. A külföldi tőke jó piacot akar magának teremteni Jugoszláviában, de nem érezheti magát biztonságban ott, ahol

az agrárreformot végrehajtották anélkül, hogy a telekkönyv C lapját figyelembe vették volna.

Felosztották a megterhelt földet és így a hitelezők jelzálogkövetelése elveszett. Amíg az agrárreform és a telekkönyvi jogok kérdését nem rendezik véglegesen a külföldi tőke nem jöhet be az országba, dinárban pedig senki sem mer sem adni, sem felvenni hosszú lejáratú kölcsönt, investíció nem lehetséges, csak

átmeneti hitelek léteznek, senki nem mer komolyabb vállalkozásokba bocsátkozni.

— A legjellemzőbb, hogy minden ország, ahol a valuta szabályozva van, óriási építkezésekbe kezd, Jugoszláviában azonban sem a magánosok, sem az állam, nem tud építeni, mert nem áll a rendelkezésére hitel. Így áll elő például,

a házaknál a mai forgalmi árak csak egy-harmadát teszik annak az összegnek, amibe ma a ház felépítése kerül.

— A belföldi piacon a hitelkamat százaléka már lényegesen csökkent és a bankokban 14—15 százalék körül van. Ha tudjuk azt, hogy a betétkamat hat-hét százalék, amilhez hozzá kell számítani nálunk három százalék rezsit, két százalék adót és a bank által fizetendő tőkekamat adót, akkor láthatjuk, hogy 13—14% mellett a bank nem tud keresni.

Hamarosan be kell következni a betétkamat leszállításának, mert anélkül a hitelkamatot nem lehet csökkenteni.

viszont 14—15 százalékos hitel mellett ma már alig lehet egy vállalkozás rentabilis.

— A konszolidáció az investíciós hiteket bevezetésénél kezdődik. Ahol olcsó pénz van, ott olcsó a produkció és ehhez azokat az előfeltételeket kell megteremtteni, amelyek mellett a külföldi tőke elhelyezkedhet nálunk.

— A pénz drágasságát fokozza a rendkívül nagy adó. Különösen a községi adók terhesek nagyon. Ma már az a helyzet, hogy

az állami adó sokkal könnyebb, előnyösebb, mint a községi.

A községi adó szabályozásának előfeltétele a községi autonómia visszaállítása, ami rendszeresebb gazdálkodást és ellenőrzést jelent.

— Összefoglalva: az agrárreform végleges rendezése és a külföldi tartozások szabályozása az előfeltételei annak, hogy a külföldi tőke olcsó hitelt szolgáltatson és ezzel a belföldi hitelviszonyok is rendeződjenek és az investíciós munka, az építkezés, gazdasági konszolidáció megkezdődjék.

A halálraitélt kamara

A bánáti kereskedelmi és iparkamara évi jelentése Ötmillió métermázsza búzát és nyolcmillió métermázsza tengerit exportált a Bánát a múlt évben

Bánát közgazdasága 1926-ban

Beeskerekről jelentik: A bánáti kereskedelmi és iparkamara március 13-án tartja plenáris ülését, amelyen előterjeszti évi jelentését. Ez az évi jelentés annál figyelemreméltóbb, mert a bánáti kamarát, mint ismeretes, meg akarják szüntetni és a jelentés képet nyújt a halálraitélt kamara egy évi működéséről, továbbá magában foglalja a Bánát 1926. évi közgazdasági helyzetének alapos ismertetését. Az évi jelentés fontosabb adatait a következőkben ismertetjük:

Adminisztratív ügyek

A bánáti kamara 1926. évben 7096 beadványt iktatott, azonkívül több mint kétezer olyan beadványt kapott, amely előző évi ügyiratokkal függ össze. Elintéztet nyert 2653 kereskedelmi, 2578 ipari és 580 gyáripari vonatkozású és 1485 általános ügyirat. A kamara kiadott 1295 bevételi, kvittelt, cégjegyzési és egyéb tartalmú igazolványt.

A múlt évben kiadtak a Bánát területén 1949. új iparendelést, visszaadtak 724 iparendelést. Bejegyeztek az elmúlt év folyamán 63 társas és 81 egye-

ni céget, összesen tehát 144 új bejegyzett cég alakult. A Bánátban 1926-ban 55 csőd nyílt meg, amelyből egy a gyáripar, egy a kisipar és 53 a kereskedelem területére esik.

A kamara a múlt évben négy plenáris, kilenc igazgatósági, két pénzügyi-bizottsági és három ügyosztályi ülést tartott, azonkívül számos konferenciát, ankétot és ehökösi ülést. Az elmúlt év folyamán a kamara közreműködésével megalakult a kereskedők és gyárosok egyesülete Novibecsejen, Novaknizsán és Szerbneuzinán, továbbá az iparosok egyesülete Debeljacsán és Begaszentgyörgyön. A kamara az év folyamán jóval több mint száz előterjesztést tett a kormányhoz különböző, a közgazdaságot érdeklő fontos ügyekben, amelyekre legnagyobb részben kedvező elintézést kapott, egyedül a pénzügyminisztérium nem intézte el kedvezően az adóügyekben hozzáintéztet kamarai előterjesztéseket.

A Bánát statisztikája

A jelentés áttér, ezután a Bánát gazdasági viszonyainak ismertetésére. A

Bánát területe 9700 négyzetkilométer, van öt városa: Beeskerek (33.000 lakos), Kikinda (26.000 lakos), Vrsac (26.415 lakos), Pancsevó (19.392 lakos) és Belacrkva (9.642 lakos), 11 járása, 173 községe. Összes lakossága 580.000, abból 245.000 szláv, 135.000 német, 102.000 magyar, 72.000 román és 26.000 egyéb nemzetiségű.

Mezőgazdaság

Prima szántóföld van a Bánátban 1.067.273 katasztrális hold, amelynek tulnyomó részén buza és kukorica terem. Kivételre került a múlt évben közel ötmillió métermázsza buza és nyolcmillió métermázsza kukorica, 29.578 holdon terem szőlő, a borkivitel körülbelül 600.000 hektoliter volt. Cukorrépa-föld 8.600 hold, dohány 4.500 hold. Rét 167.000 hold, szénakivitel 2000 vagon.

Van a Bánátban 93 agrárzajednica és 74 földmives szövetséget. Van háromszáz motor és gözke, 1246 cséplőgép és mintegy négyezer vető és aratógép.

Az állattenyésztés eléggé fejlett. Az állomány 136.854 ló, 99.000 szarvasmarha, 159.000 sertés, 288.000 birka, 1412 kecske és 767 szamár. Kivételre kerül előállapotban öt ezer ló, három ezer szarvasmarha és tízezer sertés.

Ipar és kereskedelem

A kisipar az utóbbi időben a gazdasági krízis miatt visszafejődik. A kvalifikált iparosok száma 11.096, azonkívül van körülbelül négy-ötezer olyan iparos is, aki engedély nélkül folytatja iparát.

A kereskedelem, főleg a városokban szépen fejlődik. Különösen a nagy gabona és liszt kivitel következtében. Bánát területén van 4825 kereskedelmi vállalat és 45 pénzügyi intézet. Exportmalom van 11.

A bánáti bankok alaptőkéje hatvan-kétfélmillió dinárt tesz ki, a tartalékalap pedig 18 és fél milliót. A Bánát területén 14 biztosító intézet van képviselve száz főintézet által.

A gyáripari üzemek száma 285. Ezek között legfontosabb a malomipar. A bánáti malmok száma 116. Utána a legfejlettebb a sör-, alkohol-, cukor-, olajipar stb.

Az 50 nagy és 66 kisebb malom termelőképessége százezer vagon liszt, és 15.000 vagon korpa évente és 1500 munkást tudna állandóan foglalkoztatni. Azonban a mai viszonyok között a malmok termelőképességüknek csak egy-ötödét termelik.

A beeskereki cukorgyár évente 1500 vagon cukrot gyárt, száz állandó és kétezer szezonmunkást foglalkoztat. Van 48 téglagyár, amelyek hatvanmillió darab téglát és hatvanmillió darab tetőcserepet gyártanak évente és ezer munkást foglalkoztatnak. A Bánátban 16 nagyobb nyomdája van, amelyek 110 munkást foglalkoztatnak.

Közlekedés

A Bánátban 15 vasutvonal van, összesen 725 kilométer vonalhosszal. Közlekedik 80—85 mozdony, 150 személy- és 1300 teherkocsi. A nemrég megtartott közlekedési konferencián a bánáti kamara delegátusának javaslatára programba vették számos vasúti vonal kiépítését és átépítését, miáltal a Bánát közlekedési igényei teljes mértékben kielégítenek. Vizi forgalom a Bánátban 373 kilométer hosszú vonalon bonyolódik le. A telefonforgalom csak akkor lesz teljesen kielégítő, ha elkészül a földalatti kábelvezeték Pancsevó—Beograd között.

126 millió állami adó

A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság kimutatása szerint a Vajdaság egész területén 1926. évben befizettek összesen 407.589.289 dinárt. Ebből a beeskereki pénzügyigazgatóság 67.600.966 dinár és a pancsevói pénzügyigazgatóságra 58.903.773 dinár esik. Ezek szerint a Bánát területén befizettek a múlt évben 126.504.739 dinár állami adót. Ebbe nincs beleszámítva a megyei, városi, községi pótdadó a kamarai illeték stb., amelyek összege bizonyára messze felülhaladja az állami adó fent kiténtetett összegét.

Az alapos és nagy körültekintéssel készített kamari jelentésnek ezek a fontosabb adatai, amelyek a gazdasági közvéleményt közelről érdekelhetik. Az értékes, kimerítő jelentés Sztanojlovics Sándor beeskereki kamara titkár munkája.

Egy millió uj aranypenz

A Narodna Banka évi jelentése

A Narodna Banka nemrég tette közzé évi jelentését. A jelentés, amely részletesen ismerteti a bank 1926. évi működését, megállapítja, hogy a múlt évben az állami teljes mértékben igénybevett hitelét a banknál A Narodna Bankról szóló törvény értelmében az államnak négy külön hitelle van a banknál. Az egyik állandó hitel a koronabankjegyek beváltására, ami 1,114.184.106 dinárt tesz ki, a másik rendkívüli hitel, ami két milliárd dinárt tesz ki, a harmadik hitel egy milliárd dinárt, amit a pénzügyminiszter vehet fel a Narodna Bankánál. Ezt a hitelt csak akkor vehetik igénybe, ha az egyes hónapokban az állami költségvetésben előirányzott összegeknél kevesebb bevétel volt az államnak. A negyedik ideiglenes az úgynevezett szerződéses hitel, ami a legtöbbet tesz ki. Az állam ugyanis bizonyos mennyiségű aranyat és ezüstöt helyez letébe a Narodna Bankánál, amiért a bank megfelelő összegű bankjegyet ad az államnak. Az állam az elmúlt év végén 333.037.574,91 dinárral tartozott ezen a címen a banknak. Ez a tartozás 1925-ben 14.268.955,39 dinárral kisebb volt. A Narodna Banka az idei költségvetésbe különböző állami tartozások címén 20.340.510,26 dinárt irányzott elő.

Az állampénztárak szolgálata normális. Az állami jövedelmeket az állami szerveknél fizetik be, de a befolyt összeget a Narodna Bankánál koncentrálik. Az idei pénzügyi törvénybe új szakaszt iktattak be, amely szerint a monopól és vámjövödelmeket is a Narodna Bankánál vagy fiókjaitól kell elhelyezni.

A Narodna Banka az elmúlt esztendőben összesen 4.280.191.314,97 dinárt vételezett be az állam számlájára, amiből 3.426.406.183,73 dinárt fizettek ki az államnak. Az 1925. évi mérleghez hasonlítva 116.386.788 dinárral többet vételeztek be és 474.103.695 dinárral többet adtak ki az állam számlájára.

1926-ban a Narodna Banka 3.557.524.501 dinárért vásárolt külföldi devizákat, vagyis 152.807.784 dinárral többet, mint 1925. évben.

A Narodna Banka az országban a külföldön a dinár stabilizálása érdekében devizakereskedelemmel is foglalkozott és összesen 2.048.103.195 dinár forgalmat csinált. A bank 353.387.183,56 dinár lombardkölcsönt adott ki.

Az elmúlt évben nyolcvan dinár névértékű aprópénzt adtak ki és ma két millió dinár aprópénz van forgalomban. Az évi jelentés végén megemlítik még, hogy a Narodna Banka egy millió darab aranypenzt veretett Párisban, aminek egy részét forgalomba hozták.

A Narodna Banka évi gyűlése minden megjegyzés nélkül fogadta el az 1926. évről szóló jelentést, valamint az 1927. évre szóló költségvetést.

Leszállják-e a szeszadó?

A szeszkartell a szeszadó mérséklését kéri

Vajdasági gazdasági körökben néhány hét óta sokat beszélnek arról, hogy a kormány rövidesen csökkenteni fogja a szeszadót. Tekintettel a kérdés nagy gazdasági jelentőségére, utána jártunk életképes helyen a hírek valódiságának. A hivatalos tényezők azonban érthető diszkrécióval kezelik ezt a kérdést, nehogy az esetleges adócsökkentés időelőtti nyilvánosságra kerülése meg nem engedhető spekulációkra adjon alkalmat.

Annyit mégis sikerült megtudnunk, hogy a szeszadó mérséklésének kérdése valóban foglalkoztatja a pénzügyminiszterium illetékes faktorait. A szeszadó mérséklésének követelésével a jugoszláviai szeszkartell lépett fel és támogatja azt a szeszkereskedelmi érdekeltségek és a cukorgyárak is. Különösen nagy jelentőségű volna a szeszadó mérséklése a cukorgyárak részére, hiszen a cukorgyártás egyik legfontosabb mellékterméke a szesz és a gyárak tisztaságának igen jelentős részét

teszi ki a mellékterményként nyert szesz értékesítése.

A szeszadó csökkentésének alánlól főleg azzal érvelnek, hogy a magas szeszadó folytán a termelés és a fogyasztás is erősen csökkent és végeredményben az államnak a magas szeszadókiből kisebb a jövedelme, mint alacsonyabb adótételek mellett volna, amelyek a fogyasztás erős növekedésére vezetnének.

A pénzügyminiszteriumban most egy bizottság tárgyalja ezt a kérdést és ennek eredményeképp a kormány pótvajdasági jog a pénzügyi törvényhez beterjeszteni.

Mind ezek ellenére sem bizonyos, hogy a pénzügyi bizottság, illetve a parlament simán elfogadná a szeszadó csökkentésére vonatkozó javaslatot. Már is hallhatók ugy gazdasági, mint politikai körökben hangok az adóreform ellen. Ezek a körök főleg azt hangoztatják, hogy azt, amit a szeszadóval kapcsolatban az állami javadalmak visszaeséséről állítanak, ugyanolyan joggal, vagy még inkább lehetne állítani a különböző behozatali vámokról és a vasúti tarifákról is. Ezeknek a csökkentése is bizonyára a forgalom növekedésére és így az állami jövedelmek abszolút emelkedésére vezetne. Miért kezdje tehát az állam az adótételek csökkentését éppen a szeszszel és miért ne a vasúti tarifákkal? Ezek a körök nem látják indokoltnak a szeszszelrel illetően támogatását, annál kevésbé mert a szeszszelrel működését etől függetlenül is rossz szemmel nézik.

Egy milliárddal csökkent a kivitel a fa és tengeri áresése miatt

Tíz százalékkal emelkedett a búzákivitel — A hivatalos pénzügyi körök nagyon meg vannak elégedve a múlt évi export forgalommal

Az állami statisztikai hivatal és a Narodna Banka statisztikai osztálya most adták ki a múlt évi export- és importforgalomról szóló kimutatást. A statisztikai adatok szerint az összkivitel 1926-ban 4,884.718 tonnát tett ki 7,818,180,094 dinár értékben. 1925-ben pedig 4,398,466 tonna 8,904,539 dinár értékben. A múlt évi kivitel tehát 486,252 tonnával többet tett ki, de értékben 1,086,339 dinárral kisebb volt, mint 1925-ben. A kivitel a tengeri és a fa áresése csökkentette, mert a fáért 323,788,000 dinárral, tengeriért pedig 717,009,000 dinárral kevesebbet kaptak mint 1925-ben.

A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint 1926-ban 1,793,563 hektár föld volt búzával bevetve, vagyis kilencszáz hektárral több mint 1925-ben. Tengerivel pedig 2,165,400 hektár, tehát 20,000 hektárral több mint 1925-ben. A múlt évben búzából 347,322 tonnát vittek ki 931,115,004 dinár értékben. A múlt évi kivitel búzában 141,610 tonnával, illetve 348,677,000 dinárral felülmúlta az 1925. évi kivitel. Buzalisztból 32,820 tonnát exportáltak 156,804,680 dinár értékben. Korpát 21,000 tonnát 26,015,942 dinár értékben exportáltak, vagyis 11,000,000 dinárral többet mint 1925-ben, míg tengeri

riből 894,716 tonnát 1,338,652 dinár értékben. Zöldségfélékből 50,840 tonnát szállítottak 89,356,000 dinár értékben, gyümölcsből 38,640 tonnát 85,178,000 dinár értékben, aszalt szilvát 47,183 tonnát 233,587,000 dinár értékben. Zöldségből hárommillió dinárral, gyümölcsből huszonhárommillióval, aszalt szilvából negyvenkétfélmillióval több folyt be mint 1925-ben. Gyógynövényekből 2546 tonnát exportáltak 14,700,000 dinár értékben. Opiumból 87,359 kilót 46,665,607 dinár, komlóból 3150 tonna 200,517,000 dinár, kenderből 14,008 tonna 98,850,000 dinár értékben. Az állat-exportból 1,331,493,000 dinár folyt be. Ezenkívül 31,086 tonna tojást 666,297,000 dinár, száz tonna szárnyast egymillió dinár, 2973 tonna különböző nyers bőrt 107,172,000 dinár, 1,506,637 épület és tűzfát 921,679,676 dinár értékben.

Általában megállapítható, hogy a jugoszláv külkereskedelem az 1926. évben kedvező volt. Jugoszlávia az elmúlt évben 923,146 tonna árut importált hatmilliárd dinár értékben, vagyis egymilliárddal kevesebbet mint 1925-ben.

Általában megállapítható, hogy a jugoszláv külkereskedelem az 1926. évben kedvező volt. Jugoszlávia az elmúlt évben 923,146 tonna árut importált hatmilliárd dinár értékben, vagyis egymilliárddal kevesebbet mint 1925-ben.

Általában megállapítható, hogy a jugoszláv külkereskedelem az 1926. évben kedvező volt. Jugoszlávia az elmúlt évben 923,146 tonna árut importált hatmilliárd dinár értékben, vagyis egymilliárddal kevesebbet mint 1925-ben.

Általában megállapítható, hogy a jugoszláv külkereskedelem az 1926. évben kedvező volt. Jugoszlávia az elmúlt évben 923,146 tonna árut importált hatmilliárd dinár értékben, vagyis egymilliárddal kevesebbet mint 1925-ben.

Általában megállapítható, hogy a jugoszláv külkereskedelem az 1926. évben kedvező volt. Jugoszlávia az elmúlt évben 923,146 tonna árut importált hatmilliárd dinár értékben, vagyis egymilliárddal kevesebbet mint 1925-ben.

Olaszországban hamisították a kétdináros „dalmát” bort

Huszezer hektoliter hamisított bort hoztak forgalomba — Még a háború alatt kezdődött a borhamisítás — A hatóság lefoglalta a hamisított készleteket és eljárt indítottak a „bor” árusító ellen

Az utóbbi időkben az egész ország területén, de különösen a Vajdaságban feltűnően olcsó áron árusították állítólagos dalmáciai borokat. Ezeknek a boroknak átlagos nagybani vételára ab Split két és fél—három dinár volt és a kereskedők anélkül, hogy a bor eredetéről érdeklődtek volna, jóhiszeműen nagymennyiséget vásároltak belőle. A hirtelen áresést kereskedői körökben a rossz üzleti konjunktúrának és a jó dalmáciai bortermésnek tulajdonították. A kiesésben négy-öt-hat dinárért árusított dalmáciai borok azonban gyanúsak voltak az illetékes hatóságok előtt, amelyek vizsgálatot indítottak a bor eredetének megállapítására. A földművelésügyi inspektor Schneider Sztankó vajdasági szőlészeti inspektort bízta meg az ügy kivizsgálásával. A szőlészeti inspektor vizsgálata szenzációs eredményre vezetett.

Megállapították, hogy az olcsó dalmáciai bor közönséges hamisítvány.

amellyel nemcsak a Vajdaság, hanem az egész ország el van árasztva. Schneider Sztankó bejárta a Vajdaságot és Becskerekben, Kikindán, Szomborban, Dárdán, Szentán és Szuboticán több helyen talált ilyen hamisított bort, amit azonnal lefoglalt. Szuboticán két főforgalmu üzletben találtak nagymennyiségű hamisított bort.

Becskerekben három kereskedő pin-céjét zárták be a hamis borok miatt.

A vizsgálat kiderítette, hogy a bort Olaszországban hamisították.

Egy hektoliter borból és megfelelő mennyiségű boresszenciából, mintegy tíz hektoliter bort gyártottak, amit két dinárért, sőt még olcsóbban is adtak el egyes dalmáciai kereskedőknek, akik aztán a bort az ország belsejébe szállították. Őriási kárt okozott a jugoszláv főleg a dalmáciai borpiacnak, hogy ebből a borból dalmát bor néven Ausztriába is került, ami által

a dalmáciai bor hírneve sokat vesztett a külföld előtt.

A hamisított bort a beogradi vegyvizsgáló intézet vizsgálta felül, amely megállapította, hogy a „bor” jól sikerült hamisítvány, de az egészségre nem ártalmas. A nyomozás során kint, hogy az olaszok

a bort még a háború alatt kezdték hamisítani,

azonban csak a múlt évből gyártottak nagyobb mennyiséget és ugyancsak a múlt évben kezdték elárasztani vele a külföldet is. Erre a célra Dalmácia volt a legjobb talaj, mivel közel fekszik Olaszországhoz és a szállítási költség kevesebb került. A bort hallatlanul olcsó áron árusították, ami jó üzletnek bizonyult mindaddig, míg a hatóságok tudomást nem

szereztek a dologról. Általános vélemény szerint az országban mintegy

huszezer hektoliter hamisított bort hoztak forgalomba.

A földművelésügyi minisztérium szigorúan megrendszabályozta az Olaszországból való borbefozatalt, ami lehetlenné teszi, hogy a jövőben hamis borral áraszták el a jugoszláv borpiacot.

Hír szerint az olaszok nemcsak Jugoszláviába, hanem Albániába és Magyarországra is szállítottak nagyobb mennyiséget ebből a hamisított borból.

Schneider Sztankó szőlészeti inspektor terjedelmes jelentésben értesítette a vizsgálat eredményéről a földművelésügyi minisztériumot és személyesen is referált az ügyről a földművelésügyi miniszternek.

A Vajdaságban

két borkereskedő és mintegy tíz kis-kereskedő ellen van folyamatban kihágási eljárás.

amiért hamis bort hoztak forgalomba.

A kisiparosok forgalmi adója

A noviszadi kereskedelmi kamara felhívása

Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara a forgalmi adókövetésekkel kapcsolatban a következőkre figyelmezteti az adózókat:

Az érvényben levő adótörvények szerint a forgalmi adó fizetése alól mentesítve vannak a háziipart űzők, amennyiben a háziipart maguk, vagy családjuk, minden más idegen segítség nélkül űzik, szintugy mentesítve vannak a kisiparosok is, ha azok legfeljebb két segéddel, vagy alkalmazottal dolgoznak.

A pénzügyminiszteriumban az egyenes adók vezérigazgatósága 1922. évi 32478. számú rendeletében a törvénynek ezt a rendelkezését úgy értelmezi, hogy minden iparos, aki ipara után jövedelmi adót fizet, tartozik forgalmi adót is fizetni, tekintet nélkül arra, hogy mennyi tőkét fektetett a kisipari vállalatába, vagy, hogy mennyi alkalmazottal dolgozik.

Az 1922/23-iki pénzügyi törvény szerint a kisiparosok is tartoznak III. osztályu jövedelmi adót fizetni és így a fenti miniszteri rendelet szerint forgalmi adót is kell fizetniük. A pénzügyi hatóságok és az adókövető bizottságok ennek alapján az összes kisiparosokat arra kötelezik, hogy forgalmi adót fizeszenek.

A noviszadi kereskedelmi és iparkamara a törvénynek önkényesen téves magyarázata és a pénzügyi hatóságok és az adókövető bizottságok ezen eljárása miatt már ismételt tiltakozott és minden lehetőt elkövetet, de eddig eredménytelenül. A kamara értesülése szerint ezek az adókövetések most az államtanács előtt fekszenek, amelynek döntése minden pénzügyi hatóságra és adókövető bizottságra egyformán kötelező lesz. A kamara figyelmezteti tehát azokat, akiknek nem kellene forgalmi adót fizetni, de mégis megadóztatják őket, hogy minden ilyen törvénytelen megadóztatást felebbezzenek meg az adók vezérigazgatóságához Beogradba. A felebbezésekre 25 dináros okmánybélyeg ragasztandó. Amennyiben a vezérigazgatóság is elutasítaná a felebbezést, úgy tanácsos az államtanácshoz felebbezni, ahova benyújtandó felebbezésekre száz dináros, okmánybélyeg kell tenni, egyben akár eredetiben, akár hitelesített másolatban csatolni kell a vezérigazgatóság elutasítását végzését.

Dr. Földes-féle

MARGIT KREM

ne már mindenkinek nélkülözhetetlen.

1896

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

A francia frank stabilizációja. A »Bank of England« kormányzója a napokban meglátogatta a francia jegybank elnökét, amely alkalommal — a hírek szerint — a francia frank végleges stabilizálásának biztosításáról volt szó. Érdekesebb, hogy ebben a munkában Franciaországot nemcsak Anglia és Belgium, hanem minden valószínűség szerint a német Reichsbank is támogatni fogja.

Amerikai bankárok pénzt akarnak elhelyezni Franciaországban. Az amerikai bankárok küldöttségileg kérték a Franciaország ellen elrendelt hitelzárlat feloldását. A newyorki pénzpiac érdekeit érzékenyen érinti ez a rendelet, mert időközben Európa államai kész örömmel nyújtanak hitelt Franciaországnak és Amerika pénzfejedelmek nem akarják a francia üzletet kiengedni a kezükből.

Ausztria legújabb vámtervezte az automobil-bevitel ellen. Nemrég volt róla szó, hogy Ausztria új mezőgazdasági védővámok behozatalára készül, a mely elsősorban Jugoszlávia és Magyarország érdekeit sérti. Most az osztrák kormány olyan vámmelést tervez, a mely lehetetlenné tenné az automobil-importot Ausztriába. Az eddigi 40%-os vámtól majdnem a háromszorosára akarják emelni az osztrákok, úgyhogy a vám az autó értékénél magasabb lesz. Ausztria autóexportja értékben sokkal magasabb, mint az import, mert Ausztria elsőrangú drága kocsikat exportál és a behozatal amerikai, német és francia tömeggyártmányok. Minthogy a tömeggyártásra egy osztrák gyár sem rendelkezhet be, a tervezet nagyon kellemetlen hatást kelt kereskedelmi és ipari körökben.

Új kartellek Európában. Minden vasgyárat, amely vasöntvények előállításával foglalkozik, egy új kartelltervvel örvendeztetik meg a ferrosilíciumot előállító vállalatok. Minthogy ferrosilíciumban túlszaturáció van, kartelltervvel kezdték a német, skandináv és cseh vállalatok, amellyel a termelést akarják redukálni és az árakat megszilárdítani. A meggyezésre nem sok remény van, mert a német produkció olcsóbb, viszont a többi érdekelt államok nem hajlandók a kvótát német kívánásoknak megfelelően felosztani. — Az európai államok linoleumgyárai konvenciót kötöttek, amely szerint az árakat az egész világra (az Egyesült-Államok kivételével) egységesen állapítják meg. A konvenció megkötése annál könnyebb volt, mert Európa linoleum-gyárai már a háború előtt bizonyos mértékben érdek-közösségben álltak. Legnagyobb a produkció Angliában és Németországban, azonkívül a meggyezéshez csatlakozott Franciaország, Olaszország, Svájc, Belgium, Hollandia és Svédország. A meggyezéshez, amely szinte világmonopólium jellegű, egyedül a madridi Nemzeti-Linoleum Művek nem csatlakoztak. Spanyolországban remélik, hogy az ottani olcsóbb nyersanyag (olaj, parafa) felhasználásával versenyképesek lesznek, sőt olcsóbbak, mint a konvencióhoz csatlakozott gyárak.

Német kötvénytulajdonosok szövetsége. A német nagybankok támogatásával szövetségbe tömörültek a német kötvénytulajdonosok, hogy a háború előtt az ottani piacon kihelyezett kötvények valorizációját forszírozzák. Minden nagybank azoknak a papiroknak a sorától gondoskodik, amelyeket annakidején ők hoztak piacra. Különösen sok magyar záloglevelet és vasuti kötvényt helyeztek el háború előtt Németországban és most nagy érdeklődéssel tekintenek az új szövetség munkáira elé.

Elkészült az új kábelvonal Németország és Amerika között. Évekig tartó munka után, amerikai támogatással elkészült az új kábelvonal, amely Emdent Newyorkkal összeköti. Az új vonalat most vette át a német posta és azon az első táviratot Hindenburg adta fel az

amerikai Egyesült-Államok elnökének. Coolidge ugyancsak ezen az uton viszonozta a német köztársasági elnök üdvözlését és annak a reményének adott kifejezést, hogy az új vonal nemcsak a gazdasági fejlődést, hanem a két nagy nép politikai közeledését is elő fogja segíteni. A németek az új kábelt a béke nagy tettének nevezik.

Létrejött az orosz-török kereskedelmi szerződés. Szinte példátlanul hosszú ideig húzódó tárgyalások után megkötötték az orosz-török kereskedelmi szerződést. A szerződés megkötése érdekében a törökök jelentékeny áldozatokat hoztak, így például elfogadták az Oroszországba irányuló bevétel korlátozását, míg az oroszok minden korlátozás nélkül exportálnak Törökországba. Az oroszországi üzletet a törökök részben magánévekkel, az orosz kereskedelmi delegáció beavatkozása nélkül bonyolítják le.

MI ÚJSÁG A LLOYDBAN?

Kereskedelmi szerződések. A szubotcai kereskedők és iparosok egyesülete felhívja tagjait, hogy a Csehszlovákiával való kereskedelmi szerződés megkötése folyamatban van és előkészületek folynak a kereskedelmi szerződés megkötésére Lengyelországgal, Indóval, Olaszországgal, Japánnal, Kínával és Ausztráliával. Az egyesület felhívja az érdekelteket, hogy sürgősen válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

1. Milyen árukat és évenként milyen mennyiségben exportál a fent megjelölt országokba?
2. Mit importál onnan és évenként milyen mennyiségben?
3. Hogy hívják az exportöröket és importöröket az illető országokban (pontos cím), akik velünk összeköttetésben vannak és milyen mennyiséget exportálnak illetve importálnak évente.
4. Milyen nehézségek vannak az exportnak és az importnak az illető állammal és hogyan lehet ezen segíteni a megkötendő kereskedelmi szerződésben.
5. Milyen kívánásai vannak a szerződéssel kapcsolatban, hogy fellendüljön kivitelünk az illető ország felé.

A VII. Ijubjanai mintavásár. A VII. Ijubjanai mintavásárt július 2-től 11-ig tartják meg. A részvételi feltételek azonosak az eddigiekkel.

Április 1-től az Inspekcia Radák és tartományi főispánok, junlustól kizárólag a tartományi hatóság ad engedélyt az idegen munkások alkalmazására. A gazdasági egyesületek központja a Lloyd útján közli, hogy a központ eljár dr. Gosar szociálpolitikai miniszternél, hogy a minisztérium az idegen munkások alkalmazására vonatkozó ügyeket mielőbb intézze el. A miniszter kijelentette, hogy már kiadott ilyen irányú utasítást és rendeletet fog kiadni, hogy április 1-től kezdve az idegen munkások alkalmaztatási engedélyét az egyes Inspekcia Radák és főispánok intézik és csak a fellebbezések kerülnek a minisztériumba. Június 1. után pedig első fokon az Inspekcia Radák helyett kizárólag a tartományi főispán ad engedélyt a külföldi munkaerők ittartózkodására. — Felkérte a központ a minisztert a naptár és az ünnepnapok végleges rendezésére. A miniszter kijelentette, hogy ezt kérdést a belügyi és vallásügyi miniszterrel együtt rendezni fogják az államtanácsnál.

A szubotcai Lloyd kamatfizetése. A szubotcai Lloyd értesíti mindazokat, akik 1923-ban az egyesületnek kölcsönt nyújtottak, hogy az 1925. évi kamatot felvehetik a titkári hivatalban.

A beográdi magyar konzulátus nem ad kedvezményes vizumot a kiállításra utazóknak. A beográdi magyar konzulátus értesítette a szubotcai Lloydot, hogy a kiállításra utazók a féláru vizumot csak Budapesten szerezhetik meg. Ezeknek a Magyarországra való beutazáshoz nem kell vizum, csak vásár igazolvány, amely a Lloydban beszerezhető (80 dinár.) A beográdi konzulátus csak teljesáru vizumot ad.

BELFÖLD

Milyen részletekben lehet az adóhátralékot fizetni?

A pénzügyminiszter valamennyi pénzügyi végrehajtószervhez rendeletet bocsátott ki, amelyben utasításokat ad, hogy kiket illet meg az adóhátralék részletfizetési kedvezmény és hogy az adóhátralék milyen részletekben és miképpen törleszhető. A rendelet utasítja a pénzügyi hatóságokat, hogy mielőtt bármely adófizető ellen végrehajtást irnána ki, állapítsák meg előzőleg mennyi az illető hátraléka 1926. év végével. Ha az adóhátralék meg van állapítva, úgy ez az összeg összehasonlítandó az adófizetőnek 1926-ra előírt adókövetésével. Ha 1926-ra még nem volnának az adók teljesességükben előírva, úgy az előző év adóit kell összehasonlítani az adóhátralékok összegével és meg kell állapítani, hogy az adóhátralék milyen részét képezi az 1926. illetve az 1925. évi adókövetésnek. Ha az adóhátralék nagyobb, mint az utolsó adókövetési év adóösszege, vagy annak háromnegyed része, akkor 1927-ben a hátraléknak csak egy negyedét kell beszédni. Ha a hátralék nagyobb, mint az előző évi adókövetés összegének fele, 1927-ben a hátraléknak csak a fele hajtható be, ha az adóhátralék összege nagyobb, mint az előírt adóösszeg egy negyede, akkor 1927-ben az egész összeg behajtandó, még pedig ugyanolyan részletekben, mint az 1927-ik évi adók esedékei és ugyanakkor, amikor az 1927-ik adók fizetődnek be. Végül, ha az adóhátralék összege kisebb, mint az előírt adóösszeg egy negyede, akkor az egész adóhátralék egyszerre fizetendő be. Az adófizetők adóhátralék fizetéseiről nyugtát kérhetnek, amit a pénzügyi hivatalok kiállítani tartanak. A rendelet még előírja, hogy az új pénzügyi törvény meghozataláig az adók 1927-re az eddigi módon hajthatók be. A noviszadi pénzügyigazgatóságnál ezzel kapcsolatban azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ezeknek az adóhátralék részletek kedvezményeket kérhetnek sem kell külön a kedvezményt kérelmezni, mert a pénzügyi hatóságok utasítást kapnak, hogy ezeket a kedvezményeket mindenkinek akiket ez megillet automatikusan biztosítsák.

Huszállományok Németországba. A berlini jugoszláv főkonzulátus a következő értesítést küldte a külügyminisztériumnak: A napokban Doner Vlada zagrebi szállító cég hat vagon vágott állatot szállított Berlinbe. A háború után ez volt az első vágott állat szállítmány Németországba. Mivel a háború előtt hozott és 1923-ban megújított nemzetközi egyezmény előírja, hogy a levágott állatból, amit Németországba szállítanak, a szívet és a tüdőt nem szabad eltávolítani, hogy a hatóságok az áru forgalomba helyezése előtt is megállapíthassák, hogy a levágott állat egészséges volt-e vagy sem és mivel a Doner-cég ezt az előírást nem tartotta be, az illetékes hatóságok a szállítmányt visszaakarták küldeni, ami által a hus természetesen elromlott volna. A berlini jugoszláv főkonzul intervenciójára sikerült elkerülni, hogy a hus visszaküldjék. A hatóságok megengedték, hogy a hus, mint leggyengébb minőségű, hatósági ellenőrzés mellett kiárusítsák, ami ugyancsak nagy veszteséget jelentett a cégnek. Az érdekelteket a fentiekről mihez tartás és tudomásvétel végett értesíti a Lloyd.

Tudnivalók a nyilvános számadás alá eső vállalatok 1927. év eleji illeték és adó teendőiről. Minden részvénytársaság, szövetkezet, biztosítási vállalat, részvényekre alakult betét és korlátolt felelősségű társaságok, városi és községi pénzügyintézetek kötelesek a betéti könyvekre ötven para bélyeget ragasztani az illetéktörvény 284. tétele szerint. A névre szóló részvények után átíratási címén a névérték egy százalékát kell fizetni, amelyet bélyegjegyek-

ben kell ragasztani a részvényre s átírni az új tulajdonosok nevével. Az illetéktörvény 10. tétel 5. szerint a közzétételt 15 napon belül a kifizetett tantók és osztalékok összege után a mérleg és a jegyzőkönyv kivonat átadása mellett készpénzben fizetendő az egyszázalékos taksza az illetékes pénzügyi hatóságoknál, mert ha elmulasztják, a fizetést az egyszerűsített illetékek kivételével háromszorosított kell fizetni bírság címén. A tisztviselők, felügyelők és igazgatósági tagok valamint a szolgáknak kifizetett évi törlesztés, lakbér és jutalmak után az év lejártá után két példányban készített kimutatás alapján a törvény 33. tétele szerint a fél százalékos nyugta bélyegilleték jár. A régi illetéktörvény az egyenes adó alól mentes drágasági pótlékot mentesítette e nyugtabélyegilletéktől, a mostani törvény pedig azt nem említi.

Adóbizonnylat kell az árlejtéseken való részvételhez. A szubotcai Lloyd közli az adóvezérgazgatóság rendeletét, a mely szerint az állami árlejtéseken való részvételhez szükséges az adóhivatal bizonyítványa, mely szerint a pályázó üzlete az adóhivatalnál — adókirovás céljából — be van jelentve, azonkívül adóbizonnylat is kell.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóvallomása. A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki, amelyben kötelezi a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat, hogy az 1909. évi 8. törvények 25. paragrafusa alapján március 31-ig adják be a noviszadi tartományi pénzügyigazgatósághoz adóvallomásukat. Az adóvallomásokra öt dináros, a mellékletekre darabonként három dináros okmánybélyeg kell. Amely vállalat a kitűzött határidőig nem adja be adóvallomását, azt összadójának huszonöt százalékára fogják megbüntetni. Adóvallomási iv minden pénzügyigazgatóságnál kapható.

A bánágl ipartestületek kongresszusa. Becskerekről jelentik: A bánáti ipartestületek április 3-án tartják Belackván ötödik rendes kongresszusukat. A kongresszus tárgysorozatának legfontosabb pontjai: a munkásbiztosítási törvényrevíziója és az ipartörvény tervezetének megvitatása. A munkásbiztosítással kapcsolatban ezt kívánják az iparosok, hogy a tízenyolcadik osztályt szüntessék meg és biztosítási járulékot husz százalékkal szállítsák le. A kongresszus állást fog foglalni a bánáti kereskedelmi és iparkamara tervezett megszüntetése ellen.

Megszüntették a sztaribecseji mérték-hitelesítőhivatalt. Sztaribecsejről jelentik: A kereskedelmi és iparügyi minisztérium megszüntette a sztaribecseji mérték-hitelesítő hivatalt és a sztaribecseji hivatal alá tartozó közsegeket a vrbasi mérték-hitelesítő hivatal körletébe utalta.

A Pancsevoí Népbank mérlege. A Pancsevoicka Pučka Banka (Pancsevoer Volksbank) március 27-én délelőtt 10 órakor tartja ötvennegyedik rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentéséből kiténik, hogy a bank betétállománya a múlt évben 23,542,399.18 dinárral emelkedett és összesen 64,895,004 dinár és 54 para. A betétek statisztikája:

1— 10,000 D-ig	= 5,765,251.10
10,000— 20,000 D-ig	= 5,642,354.72
20,000— 50,000 D-ig	= 19,463,381.74
50,000—100,000 D-ig	= 10,943,737.07
100,000 dináron felül	= 23,080,279.96
összesen	64,895,004.54

dinár. Az évi összforgalom 1926-ban 4,018,910,623.14 dinár volt, szemben a múlt évi 2,540,990,834.98 dinár forgalommal. A folyószámla forgalom — amely a főntébbi tételben befoglaltatik — 1,553,579,172.08 dinárt tett ki. Évi tiszta nyereség: 1,764,774.15 dinár (a múlt évben 1,677,989.15). Az igazgatóság tervezete szerint a nyereség felosztása a következő: 400,000 dinár részvénytőke osztalék (8%), 131,128.18 dinár a tartalék alapnak (10%), egymillió dinár a részvényeseknek mint szuperdividenda, 200,000 dinár nyugdíjalapra, 33,645.97 áthozat 1927-ik évre

A vrsaci bortermelők egyesületének közgyűlése. Vrsacról jelentik: A vrsaci bortermelők egyesülete Hauser Károly elnökle alatt nagygyűlést tartott, amelyen a bánáti borpiac helyzetével és az aktuális kérdésekkel foglalkoztak. Elnöki beszédében rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekkel a gazdasági viszonyok következtében a bánáti bortermelők küzdenek. Különösen súlyosan érinti a termelőket a kékkő és a raffia árának rohamos drágulása. Ezután Rükbert József ismertette az egyesület anyagi helyzetét. A gyűlés a francia borexport veszélyével foglalkozott és tiltakoztak a behozatali vám életbeléptetése ellen. Örömmel vették tudomásul a földmivelségi minisztérium értesítését, amelyben közölték a bánáti bortermelőkkel, hogy a kormány nem szándékozik a francia bor behozatalát kedvezményekkel elősegíteni. Hauser ezután felszólalásában rámutatott arra, hogy Angliában, Görögországban, Bulgáriában olcsóbban szerezhető be a bor, mint Jugoszláviában s ezáltal az exportlehetőségek csökkennek.

A noviszadi tőzsdetanács ülése. Noviszadról jelentik: A noviszadi tőzsdetanács kedden délután Miroszavljevics Koszta alelnök elnökletével tartotta meg március havi rendes tanácsulását, amelyen előadóként dr. Petrovics Bránkó főtitkár szerepelt. A folyó ügyeken kívül a tőzsdetanács eleget tett a tőzsdeügynökök régi kívánságának és eltörölte azt a courtage-illetéket, amelyet a tőzsdeügynököknek minden kötés után fizetniük kellett és helyette lényegesen alacsonyabb és más természetű illetéket léptetett életbe. Kimondotta, hogy a tőzsdeügynökök száz köti egyenként 750—1500 dinár illetéket tartoznak fizetni. Mint-hogy ilyen módon a tőzsdeügynöki kérdést közmegegyezésre rendezték, a főtitkár bejelentette, hogy a courtage-kérdés miatt a tőzsdeügynökségről lemondott Steinbach és Zwiebach tőzsdeügynöki cég ismét visszatér a tőzsdére, amit az igazgatóság tudomásul vett.

Kisiparos szekció alakult a noviszadi kamaránál. Noviszadról jelentik: A múlt év december 12-ikén megtartott kamarai plenáris ülés elhatározta, hogy a kamarai kereskedők és gyárosok szekciója mellé megszervezi a kisiparosok szekcióját is. Popovics Dáka kamarai elnök vasárnap délelőttre hívta egybe a kamarai területén lakó kisiparosokat. A megjelent kisiparosok a kamarai vezetőségébe a kereskedő és gyáriparos alelnökök mellé a kisiparosok alelnökéül Jovanovics Perát választották meg. A megalakult szekció elnöke Igyuski Petar szombori szabóiparos lett. A szekció ezután négy választmányt alakított. Az állandó kisiparos választmány tagjai lettek: Piszarevics Mladen, Jovanovics Perá, Nedeljkov György, Igyuski Petar és Bakics Mita (Sztaribecse). A közlekedésügyi bizottságba megválasztották: Zvekanov Antal (Szubotica) és Stefanovics Sztevánt (Noviszad). A pénzügyi bizottság tagjai lettek: Mikics Ferenc (Noviszad) és Nedeljkov György (Noviszad). A vámügyi bizottságba beválasztották: Jovanovics Perát és Orsics Jajost, mindkettőt Noviszadról. A kisiparosszekció elhatározta, hogy a többi

gazdasági szervezettel karöltve mozgalmat indít a kétszázalékos munkásadó eltörlése érdekében.

A belföldi keményítő- és csirizgyártás védelme. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy a jugoszláv keményítő- és csirizgyártást részesítsék fokozottabb vámvédelemben. A magyarországi gyárak ugyanis olcsóbban adják szállítással együtt, mint amennyibe a belföldi gyáraknak az előállítás kerül. A felterjesztés felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy a magyarok nyilvánvalóan dönkre akarják tenni a jugoszlávai keményítő- és csirizgyártást.

KINTORNA

— Hány éves vagy kisfiam?
— Kilenc! Hát maga, néni?
— Amilyen idősnek látszom.
— Igazán? Olyan öreg?

Feleség: A jövő héten lesz huszonöt éve, hogy megesküdünk. Akarod, hogy az évfordulóra leöljük a disznót?

Férfi: Már miért öllük meg? Mit tehet arról az a szegény állat, hogy én huszonöt évvel ezelőtt elvettelek?

Gazdagéknál estély van. A sok bubifrizurás asszony és leány között egy lobogó sörényű ifjú áll az ünneplés központjában, a lánglelkű zongoristán, aki legufabb kompozíciójának előadásával emelte az est fényét. Gazdagné lelke mélyéig meg van rendülve. Hogy művészi lelkesültségének kifejezést adjon, lehuzza újjáról egyik gyűrűjét és így szól:

— Viselje művész ur ezt a gyűrűt e gyönyörű óra emlékéül.

Gazdag ur is meg van hatva. Hátulról bökdösi a felesége vállát és fülebe sugja:

— Adjál hajnyírásra is neki!

SPORT

Összeállították a Vrbászi SC csapatát. A VSC nagy előkészületeket tesz a vasárnapi bajnoki mérkőzésre, amelyen a Bácska lesz az ellenfele. A csapatot Fischer István intéző már összeállította. A csapat a mérkőzésen a következő összeállításban fog szerepelni: Heidt — Kapusi, Schmidt — Breitwieser, Hauslohner II. — Hauslohner III. — Hugel, Schick, Kovács, Hüttenberger, Elszász.

NAK—Vo'vodina reprizmérkőzés. Noviszadról jelentik: Mint ismeretes, a november hetedikén megtartott és botránybafullt NAK—Vojvodina bajnoki mérkőzést és annak újbóli lejátszását rendelte el. A bajnoki mérkőzést vasárnap fogják ismét lejátszani. A bajnoki mérkőzést megelőzőleg a Radnicski IB mérkőzik a Vojvodnia IB-vel.

Box-verseny Szuboticán. A szuboticei Sport a Vajdaságban az egyetlen sportegyesület, amely nagyobb súlyt helyez a box-sport fejlesztésére is. A box-sportnak már sok híve van és ez a körülmény bírta arra a szuboticei Sport vezetőségét, hogy megrendezze a Vajdaságban az első amatőr box-versenyt. A versenyt március hó tizenharmadikán tartják meg este félhat órai kezdettel a Liffa-mózi nyári helyiségében. Nevezéseket a verseny napján is elfogadják. A győzteseket érmekkel jutalmazzák.

HIMZETT ETAMIN- FÜGGÖNYÖK

ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN

UJBÓL ÉRKEZTEK

EGY ABLAKRA

2 SZÁRNY

ÉS 1 DRAPÉRIÁVAL

100 DINÁR

SZÉKELY

DIVATÁRUHÁZÁBAN

SUBOTICÁN

TŐZSDE

Zürich, márc. 9. Zárlat: Beograd 9.135, Páris 20.325, London 25.2112, Newyork 519.62, Brüsszel 72.25, Milánó 22.975, Amsterdam 207.95, Berlin 123.225, Bécs 73.15, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.05, Budapest 90.90, Bukarest 3.10.

Beograd, márc. 9. Zárlat: London 276.33, Páris 223.20, Newyork 56.84, Zürich 10.95, Milánó 252, Prága 168.70, Budapest 13.50, Bécs 801, Bukarest 33, Amsterdam 22.84.

Zagreb, márc. 9. Zárlat: Páris 222.50—224.50, London 276—276.80, Newyork 56.75—56.95, Milánó 250.35—252.35, Amsterdam 2279—2285, Berlin 13.4940—13.5240, Bécs 800.40—803.40, Prága 168.30—168.70, Budapest 994.50—997.50, Zürich 1094—1097.

Szentai gabonaárak, márc. 9. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 300 dinár. Tengeri morzsolt prompt 160 dinár. Hajóba rakva április—májusi szállításra 162.50 dinár. Duplikát kasszával 165 dinár. Takarmányárpa 210 dinár. Sörárpa és vetőmagárpa 225 dinár. Zab 190 dinár. Rozs 225—230 dinár. Köles 160 dinár. Bab 125 dinár. Irányzat: buzában tartott. Tengeriben tovább is lanya. Kinálat: csekély. Kereslet: gyenge.

Noviszadi terménytőzsde, márc. 9. Buza másfél vagon bácskai 75—76 kilós kétszázalékos 303 dinár. Zab egy vagon szerémi 187.50 dinár. Tengeri két vagon bácskai 160—162, egy vagon bácskai minta szerint 162.50, egy vagon bácskai Indija paritás 162, tíz vagon áprilisra Tisza-vidéki 167.50, tíz vagon bácskai juniusra Indija paritás 175, tíz vagon bácskai juniusra Noviszad paritás 175. Két vagon szerémi Ruma paritás 165. Liszt egy vagon kettes bácskai 420, két vagon hatos bácskai exportmalomból 350—352.50, egy vagon hatos bánáti, minta szerint 290, egy vagon nyolcas 210 dinár. Irányzat: változatlan, forgalom 43.5 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, márc. 9. A gabonátőzsdén a kenyérmagvak árfolyama egy a határidőpiacon, mint a készáru piacon a buza és a rozs 10, a zab 20 fillérrel drágult, a határidőpiacon a későbbi terminusokban mutatkozott nagyobb áremelkedés, így a márciusi buza 6 pontos javulásával szemben a májusi buza 12 ponttal emelkedett, míg a rozs különösen az áprilisi határidőre szilárd.

Budapesti értéktőzsde, márc. 9. Magyar Hitel 86.7, Osztrák Hitel 11.84, Kereskedelmi Bank 106.5, Magyar Cukor 203.5, Georgia 24.3, Rimamurányi 94.5, Salgó 57.5, Kőszén 496, Bródi Vagon 4.6, Beocsini Cement 167, Nasici 174, Ganz Danubius 190, Ganz Villamos 156, Roskányi 12, Athenum 26.5, Nova 39.2, Levante 28.5. Irányzat lanya.

Vizállás

1927 március 10. **Duna:** Bezdán 330 (+ 38), Apatin 382 (+ 42), Vukovár 280 (+ 36), Palánka 260 (+ 34), Noviszad 265 (+ 35), Zemun 274 (+ 34), Pancsevó 262 (+ 34), Orsova 255 (+ 25). **Dráva:** Oszijek 142 (+ 8). **Száva:** Mitrovica 389 (— 5), Beograd 224 (+ 34). **Tisza:** Senta 346 (+ 40), Sztaribecse 244 (+ 64), Titel 315 (+ 43).

Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Nyugati szelekkor, változékony idő várható, hőmérséklettel és helyenkint esővel.

ELHIZÁS ELLEN

barátnóm rábeszélésére használtam az

Ön

„VILFAN-PILULÁIT”

és mindketten kiváló eredményeket értünk el!

Az Ön pilulái valóban az egyedüli és ártalmatlan szer a túlzott elhízás ellen!

Zora S...r, Subotica

A „Vilfan-Pilulákat” készíti Vilfan

gyógyszerész laboratóriuma Zagreb, Ica 204.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett az a hullámhosszt jelenti)

Csütörtök, március 10

Bécs (517.2): 16.50: Koncert. 19.30: »Éltás« Mendelszohn oratóriuma.

Zagreb (310): 20.30: Esti zene.

Prága (348.9): 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Színes zene-est.

London (361.4): 14: Koncert. 17: Zenei hangverseny. 19.20: Szalon zene. 22.30: Zenés burleszk. 23.30: Tánczene.

A noviszadi és környéki igen tisztelt yevöink és az érdeklődők kényelmére rádióaparátusaink és összes rádióalkatrészeink képviselőivel

KURTZ R. KORNÉL urat NOVISAD, Željeznicka ulica 94

biztuk meg, kinél egy apparátusaink, mint az összes rádióalkatrészek eredeti gyári árainkon szerezhetőek be.

KONRATH D. D. SUBOTICA rádiószaküzlet

Lipce (365.8): 20.15: Tudományos előadás.

Róma (449): 14.15: Hangverseny. 17.15: Koncert. 21: Zene.

Berlin (483.9): 16.30: Szavaltat. 20: Szimfónikus zene.

Budapest (555.6): 17.02: Az Operaház zenekarának hangversenye. 21.45: Cigányzene.

Járványok, betegségek pusztítanak!

Van-e életbiztosítási kötvénye?

Ha családját szereti, gyermekeiről, önmagáról gondoskodni akar, váltson életbiztosítási kötvényt!

Felvilágosítást ad a

Rossija-Foncière

biztosító-társaság fiókgazgatósága

Subotica, Aleksandrova ul. 4

Az intézet saját palotájában

Verszegények, Ideggyengék, Sápadt fiatal leányok, Fejtetlen beteges gyermekek, Álmatlanok, szédülők

kiváló eredménnyel ismerik a Grosinger-féle

MALACHIN

(vadás Malaga-bor)

Naponta itkezés előtt egy kis pohárral friss

vert, jó idegeket, egészségét nyújt.

A legkiválóbb orvosok által ajánlat. A Malachin izo pompás és így főleg a gyermekek szívesen veszik. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában vagy rendelhető a gyári levelekből feltételes üvegenként 50 din. ért. **Grosinger gyógyszerár, Noviszad Trg Oslobodjenja 2268**

ÓRÁK és ÉKSZEREK RÉSZLETRE SUBOTICA, SOKOLSKA-U. 2.

NYILT-TÉR

Mindazoknak, akik felejthetetlen fiunk elhunytá alkalmából fájdalunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Čurug 1927. március 10.

Chuvon József és családja

Csödtömeg eladása

Vb. Gauss Vendel, kulai lakos csödtömegéhez tartozó irodaberendezési, gabonarakár felszerelési tárgyakat, egy hintót, a kulai Wighardt-féle börgyár betéti társaságból a közzadós mint kiültag 25.000 dináros vagyoniilletőségét, értékpapirokat és egyéb ingóságokat, f. hó 13-ikán d. e. 9 órakor Kulán vb. volt telepen tartandó nyilvános árverésen eladom. Az árverésre kerülő tárgyak f. hó 10. 11 és 12-ikén délután 3-6-ig a telepen megtekinthetők.

A vételár készpénzben az árverés alkalmával kifizetendő s a megvett tárgyak azonnal átveendőek. A vételi illeték a vevőt terheli. Az elárverezendő tárgyak minőségéért és mennyiségéért szavatosságot nem vállalok.

Kula, 1927. március 7-ikén.

Dr. Stiefelmayer László

ügyvéd,

mint a vb. Gauss Vendel csödtömeggondnoka.

2263

Opštinsko Poglavarstvo Bačko Petrovoselo.

Broj: 849—1927.

Oglas

Objavljujemo, da ćemo 15 marta pre podne u 10 sati na javnoj dražbi prodati 5 komada izmuštrani bikova, koji su inače u vrlo dobrom stanju.

Istoga dana prodajemo i 5 komada nerastova.

U Bačkom Petrovoselju, 5. marta 1927.

2271

OPŠTINSKO POGLAVARSTVO.

SENAT GRADA SENTE.

Broj 1604/adm. 1927. g.

Oglas

Grad Senta namerava da mesto stare kaldrme od kamenitih kocaka kaldrmiše sa keramitom delove nekolicnih svojih ulica u površini cca 12.000 m².

Glavniji uslovi za ovo kaldrmisanje su ovi:

1. Od preduzimača se traži da kaldrmisanje izvrši na kredit, koji će mu se podmiriti u toku nekoliko godina.

2. Keramit kaldrma se ima izraditi na betonskoj podlozi 15 cm debeljoj sa keramit cigljama razm. 20X10X8 cm zalivenim asfaltom.

3. U cenu za irzadu ove kaldrme ima se ukalkulirati i nagrada za kidanje stare kaldrme a planiranje trase.

4. Preduzimač treba da priključi svojoj ponudi mustru i verodostojno uverenje o poreklu i tvrdoći keramit cigalja sa kojima namerava vršiti kaldrmisanje.

Podrobniji uslovi i drugi podatci mogu se videti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinškom Odeljku grada Sente.

Ko želi da preduzme ovaj posao neka svoju propisno biljegovanu ponudu u zatvorenoj koverti pošalje na adresu Gradski Senat, Senta, najdalje do 15. o. m. do 11 sati pre podne.

Senta, 1. marta 1927. godine.

2277

Gradonačelnik: Žarko Cetina

BANÁN!

Vidéki vevőimet is megismertetni óhajtom a banán kiváló minőségével és ezért

minta-postacsomagokat

küldök 5 kg. súlytól kezdve, bérmentve minden postai állomásra, utánvéte kg.-ként 36 dinárért. Szállítok azonkívül narancsot, citromot, fűgét eredeti ládáknban, vasuton, utánvéttel a legolcsóbb áron.

Kereskedőknek nagyobb vételnél előnyárak!

termény-import **F. GOLOB** termény-export
Zagreb, Ciglana 17. 2115

ÜZLETNYITÁS!

Novisadon, a Pašićeva ulica 17. szám a'att varrógép- és kerékpárüzletet nyitottam, ahol gyári lerakatot tartok a legjobb márkájú árukban, mint:

Dürkopp és Neumann varrógépek, Dürkopp és Puch kerékpárok, Columbia gramafonok és hanglemezekben, továbbá öngyújtók, zseblámpák és az összes e szakmába vágó cikkekben.

Kérem a m. t. vevőközönséget, hogy nb. megrendeléseivel üzletem támogatni sziveskedjék és előre is biztosítom t. vevőim a leggondosabb kiszolgálásról.

„EXPRESS“ — J. HORVATH

varrógép- és kerékpár-lerakat 03

ÉRTESETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Novisadon, Dana'ska ul. 9. sz. a. levő Singer-féle fényképezési műtermet

„Marianna“ foto műterem

cím alatt saját joga vezetjük. — Készítünk mindennemű fényképeket, s lines pastellképeket, nagy táásokat művészeti és b. n.

Bejelentett fényképeket bármely időpontban e vállalkunk. Kívánat a házánál is készítünk je fényképeket.

Kérjük a n. é. közönség szives pártfogását.

Tanulóányokat

2295

Tisztelettel

KASSOVIC és BEREZNAI

Arban és minőségben elismert

VILÁGMÁRKA

Gyár: Christian Gottlieb Wehner A. G. Auerhammer b/Aue.

Képviselő: Alfred Krauser, Subotica

A TÖKÉLETES SZEPSÉG KELLEKEI: A SZÉP ARC ÉS A SZÉP HAJ

A haj, akár hosszú, akár rövid, csak akkor válik a hódítás eszközévé, ha lágy, seelymes és dús, ami e yedül a külföldi szaktekintélyek által ajánlott Juno-hajszesz használata által érhető el. E szer, már egy üveg használata után, nemcsak a haj növést segít elő, hanem megszünteti a kellemetlen korpaképződést és a hajszirosodást.

Nagy üveg, teljes kurára elegendő, 55 dinár portóköltéssel együtt.

Egyedárusítás SHS királyság területén:

„JUNO“ Kosmetikai Salon, Subotica
Aleksandrova ulica 6.

Szobafestők, mázoló, asztalosok, kocsigyártók

és a t. közönség szives tudomására hozom, hogy üzletemet

festékosztállal bővíttem ki

hol az összes külföldi festékeket, lakkokat raktáron tartom

SCHÄFFER RÓZA — Főpostával szamben

Jól felszerelt és berendezett

FATELEP

forgalmas községben eladó vagy bérbeadó. Cim Schmolka hirdetőirodában
Novisad, Jevrejska ulica 7.

229

Alkalmi vétel!

Géplakatosok figyelmébe!

1 drb nehéz esztergapad 3500 kg. 5.00 mm hosszú, komplett felszerelve, 1 drb nagy furógép, 400 kg. 5.40 mm lyukak furására, két sebességgel, 1 drb 4 HP elektromotor 110 volt, 42 periódus. Komplet kazánkovács-szerszámok, lemez és vinklihengerező-gépek 2000 mm szélességgel és 10 mm vastagságig, könnyen behengerizhető. Más vállalkozás miatt minden elfogadható áron eladó.
Novisad, postanski pretinac 22.

238

Mindenki csak a PYRAM

cipőkrémet használja!

Astra hűtőberendezés

40.000 kalóriával, majdnem új, 1 Sauer-teherkocsi 4 tonnás, 1 álló gőzkazán „Xido“ jelű, 4 atmo-z-féra nyomásra, üzemátalakítás folytán nagyon

olcsón eladó

PRVA MARIBORSKA MLEKARNA

Adolf Bernhard Maribor, Aleksandrova cesta 51.

ZLATNA BATERIJA
ZMAJ

PRVOVASTAN MATERIJAL!
SVETI NAJJAČE!
IZDRŽI NAJDUŽE!

Naponta

friss batteria

gyári áron

S. AD. ENGB

SUBOTICA

Visszonteladók kérjék zseblámpa- és öngyújtó árjegyzékem.

Dughagyma és mindennemű vetőmagvak

kaphatók a

Paprika Spitzernél

Subotica, Zrinjski trg 4, közvetlen a zsidó templom mellett 2292

150—250.000 dinárral rendelkező.

TÁRSAT KERES

jól bevezetett, biztos megélhetést nyújtó

iparvállalat

Cim:

Radio Reklam Jugoslavija, Subotica

Postafiók 48. 2225

Hütünk és jeget gyártunk

Audiffren-Singrün rendszerű

szab. rotációs hűtőautomatával

mely ily bámulatosan egyszerű

Nincs kezelés!

Nincs utántöltés!

Kedvező fizetési feltételek. 2088

Gellért Ignác és Társa R. T.

WIEN, III. Kegelgasse 27.

BUDAPEST, V. Koháry-utca 4. Telefon 12-91.

Eladó nagymennyiségű fekete

kocsikenőcs

kilója 1 dinár

M. Harjung, Stapar (Bačka)

2114

Komlószáritó berendezéseket

LEGUJABB SZISZTÉM SZERINT GYÁRT.
BRÁČA GOLDNER Subotica Minden megrendelő ingyen tervet kap

Kiváló erős
kerti székeket
a legjutányosabb áron készít **Zánin András**
székgyártó, Novembra ul. (Bajskiput) 13.

HÉPKERET KÜLÖNLEGESSÉGEK
PESTMÉNYEK GOBELINEK SZAKSZERŰ KERETÉZÉSE!
F. BACHINGER
SUBOTICA.
ÜZLET: KRALJA ALEKSANDRA ULICA 13.
ÜZEM: BENE GUDAREVIĆEVA ULICA 36.

CONTINENTAL
AUTO-GUMMIKAT
Ford alkatrészeket, olajokat és autófelszerelési
cikkeket jutányos áron szerezheti be
P. KNÉZY-nél SOMBOR

"Bayer"
Aspirin
tablettái

gyakran lesznek hamisítva. Hogy
hamisítványoktól megóvjuk, köve-
telje az eredeti "Bayer" csomagolást
6 és 20 tablettával (lapos doboz) a
kék-fehér-piros védélyeggyel.
Minden más tablettá csomagolást
utasítson vissza.

WEITZENFELD és TÁRSA CÉGNÉL
SUBOTICA

Almák, gyárosok, keresedők figyelme!

Zsákok, bálák,
postacsomagok
szere csé lemez
plombák bármily
kiváló domborn o
másu felirattal

KÖNYVNYOMDA
4 gyorsajtvál, 10 regális modern betűvel,
sok anyaga, az összes szükséges segédgépekkel
ELADÓ
Átvételhez 100 000 dinár elegendő. Megkereséseket
"Részvényszerűség" címen Orlasni zavod Weber,
Osijek, Lončarska ul. továbbit. 165)

Rádió! Rádió!
Nagy választék 8 lümpás készülékekben
valamint az összes tartozékokban amatőrök
részére. Az összes alkatrészekben legjutá-
nyosabb beszerzési forrás.
Fleissig Gyula
villanyfelszerelési cikkek kereskedése
Pančevo
Vojv. Bojovića ul. 1.
Accumulator-töltés!

Lucerna
Heremag
Répmag
Fümag
és egyéb összes magvak

**Viszont-
eladók**
legolcsóbban
beszerezhetőik

Lajčo M. Schweiger
Subotica
Toistojeva u. 17
Telefon 85

A Sever & Komp.
Ljubljana cég képvisel-
lete és irodakata 2204

Lagner
Lagner uri és női fodrász
üzletben a kiszolgálás
vezet.
**Bubihajvágás, ma-
nikűr, ondolás,
hajfestés, hajmun-
ka, maskirozás és
babaklinika**
Mindenféle női haját a legma-
gasabb áron vesz ezen a héten
Jovan Lagner
fodrász, Pašičeva ulica 6

Állításról visszamaradt
izésses 2234

uriszoba
eladó. Megtekinthető
DUSSING
butorüzlet Novisad
Pašičeva ulica.

I azi tavaszi
cipőkülönlegességeket
találhat
KOCH ARMIN
„DANICA“
cipőüzletében
Jel. Šičeva ulica
Kiskápolna mellett.

Schmolte-tégla
és liszt. Gen rator és
kubolo kemence-téglák
mért szerint
K ramit-tégla és -lapok.
G. ári raktár és gyári árok
Findeisen Gusztáv i Drug
Novisad, Ho el Orient épület.
Telefon 439. 2207

Ipar- vagy kereskedelmi
vállalatokhoz közreműködő
társnak ajánlkozik
100.000— dinár tőkével
(megfelelő esetben 200.000
din.-rel) rendelkező egyén
I ásheli ajánlatokat Schmolka
hirdető-iroda Novisad, Jevrejska
ul. 7., továbbit. 2270

NATHALÁZ MEGHÜLÉS
REUMA
ellen a legbiztosabbban megvéd
a BRÁZAY
SÓ RORSZESZ

Törv. védve
MINDENÜTT KAPHATÓ

Zenonák Planinók
a világ legjobb
márkái. Hosszu
lejáratu részlet-
fizetésre a leg-
nagyobb raktár
az országban
KAIN
hangszerkészítő Subotica,
Városháza épület.

Márciusban jelenik meg
TAMÁS ISTVÁN
új könyve

**Öt
világrész
a Szajna
partján**

180 oldalon negyven rézkarcszerű
illusztrációval, elegáns kivitelben.
ELŐFIZETÉSI ÁRA 30 DINÁR

Előjegyzéseket elfogad
a Minerva könyvostálya.

KERÉKPART
ÉGETVE FÉNYEZ
50 dinártól
120 d'nárig
MEZEY
Illiriska ulica

Fajgatamb!
fehér, angol pává, pá-
ronkint és egyenkint ál-
landóan beszerezhető
MELEGHY HUGÓNÁL
Vel.-Bečkerek
Karad orđev trg
Fajtisztaság és tenyészképesség
garantálva 22-5

**Nagy
szerencsét**
csinálhat, ha próbaképen ital
szükséget a szubotica vasutal
szemben utonnan megnyit
„ANDRÉ“-t
nagykereskedésben a legjobb mi-
nőségben és legolcsóbb áron
szerzi be.
Kelebiai és kraljevbragi bor és
törkölypálinka, szerbiai szivó-
rium, francia likörök és cognak,
Jamaika rum, hordó és üvegáru.
Ucai kivitelre és italmérőknek
kivételes olcsó árok.
Andrija Švarc
Subotica, Telefon 535.
1489

Ondolálást, vizondolálást,
hajfestést stb.
szakszerűen tanít kedvező
feltételek mellett
Atelie Kulić
szakiskolát végzett hölgyfodrász
Subotica
Manojlovićeva ulica 7.

Épület - mübutor - parkett
állandó raktár
FISTER 12075
géperőre berendezett áuliet-
és mübutor üzemenben
Subotica, Gajeve 38
Tel. 4-20. Árajánlat díjmentes

**Gyümölcsfa
Carbolineum**
permetezéssel már
most elpusztítjuk a
peléket és álcákat
Kapható úlarólag
Sugár Manó
cegnel Telefon 47

Kü-djo-be-fén-képét
és
20 dinárért
kap erte bérmenty egy
3x40cm élethü
fényképnagyítást
EUGEN KIS
ümetnikói zavod
Subotica VI. Zrinjski trg 19

Keveset használt 3 üléses
Opel sportautó
mely könnyen átalakítható
4 ülésessé, nagyon ked-
vező áron eladó.
Bővebbet.
Alterov szabónál Novisad
Kr Petra ul. 25. 2139

Mészégetőkemence
saját iparvágánnyal
bérbeadó. Cim.
GLIED BERNAT
téglagyáros 722
Subotica, Zrinjski trg 31.

Előnyomdát
legújabb rajzokkal
fölszerelve
olsón szállit
Bleier Márk
I. Jugosl. Előnyomda
Berendezési Gyára
— SENTA —

Ügyázzon a szemére!
Csak szaküzletben vásároljon!
A valódi „ZEISS“ szemüve-
gek gyári lerakata
A. MAYERHOFF
Vel. Bečkerek
Aleksandrova ulica 10.

Saját termésű
4 éves kitünő
boraimat
kimérem kicsinyben
és nagyban
JOVIĆ GYÖRGY
VII. Zmaj Jovina ulica 1.
1892

Kiadóabelteren
egy esetleg két nagy
világos üzlethelyiség.
Bővebbet
SCHÄFFER RÓZANÁL
főpostával szemben

Üveg és porcellánáruk
legelőnyösebb bevásárlási forrása
Grifatong Péter V.-Kikinda
porcellán és lámpa kereskedő
NAGYBAN! KICSINYBEN!
Nagy választék karácsonyi és alkalmi ajándékokban ugymint:
Rosenthal asztalkészletek és porcellán műtárgyakban,
üveggészletek legnagyobb raktára.
Képkerekezések legszebb és legmodernebb kivitelben.
Tekintse meg nagyszerű kirakatom, melyben az összes európai
porcellángyárak képviselve vannak.

KORZO MOZI

Csütörtől—
vasárnapig
Nyugat
felszabadítói

Hatalmas méretű kalandfilm, az inkák mesés kincseiért küzdelem életre-halálra az indiánokkal

Ma I. II. rész

LIFKA MOZI

Vasárnapig
2 világfilm. Színházi és irodalmi esemény

BOHÉMEK

H. Murger regénye Puccini operája

Mimi Lilian Gish Rudolf John Gilbert

HAVE

Európa léngokban Gyilkos harcok a német-francia fronton 9 felv. **HANGVERSENY!**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó közzétételét számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívogató jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekben válasszák meg a mellékletet.

Speciális női és férfi kálopos rögtöni belépésre vidéken állást keres. Megkeresést »Szorgalmas« jellegre. Pallas Reklám, Subotica 2278

Bolgár feles kertészt azonnalra, szép lakással keresek. Halbrohr Adolfné, Subotica, Aleksandrova ul. 9 2288

Mészegő azonnali belépésre állást keres. Papp Mátyás, II., Bosanska ul. 32 Subotica. 2233

VÉTEL-ELADÁS

Keresek megvételre egy 4-es vagy kisebb cséplőszekrényt Malarugin Radijo, Stapar, (Bacska) 2288

150 dinár egy vasgon dunai homok vagontarva, Dunapart, Bogojevo. A szállítást az árvíz után újra megkezdtem. Ádám József 1136

Tégla, első- és másodrendű, valamint fasztér-kút és olajostéglát **vidékre** minden mennyiségben legutányosabban szállít iparvágányú gyártelepéről **Glied Bernát** téglagyáros. Subotica Zrinjski trg 31. Ugyanott köbméter. vagy vasastéglát legolcsóbban kapható.

Eladó minden elfogadható áron jókarban levő 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bagi Lukács Martonos. 2157

LEVELEZÉS

Dancing Boheme második füzet megjelent. A világ legszebb és legjobb 20 ének és tánc slágerét megkaphatja 36 dinárért. Hnis Rudolfnál zeneműkereskedés, Subotica. 1961

Ravi de ta lettre. Mersie de la felicitation. Priere plus de confiance en discretion, car je comprends bien ta situation. L'existence actuelle et les amies ne empeche pas de penser a toi. Marguitta. 2276

Fahivatalnok (fiatal) öt éves praksissal, szerb és magyar nyelvismerettel, állást keres. Szives megkeresések »Szorgalmas« jellegre a kiadóba kér. 2222

Levelező több évi gyakorlattal, a magyar, szerb, német, francia és angol nyelvben perfekt. Flott gépiró, magyar, német, szerb gyorsíró, mérlegképes könyvelő, megfelelő állást keres. Cim a kiadóban. 2156

Fiatal fűszer- és csemegekereskedőség állást keres. Beszél szerbül, németül, magyarul és románul. Cim Vasa Ivošević, Bačka Palánka, Karadjodjev. 2161

Házvezető állást keres magányos urnál, háztartás minden ágában jártas, kitűnően főző, varráshoz is értő, jó bizonyítványokkal rendelkező 40 éves nő. Beszél szerbül, magyarul és németül. Cim a kiadóban. 2189

TÜKRÖT
csiszoltüveget, kirakattáblát csak elsőrendű minőségben
Ügyeljen a címre és a védjegyre

SIPOS FIAI
műbutor-és épületasztalos üzem
ZENTAI UT 3.
Állandó nagy stíl- és kommerszbutorraktárral.
Részletfizetéssel kedvezmény.

HÁZASSÁG
24 éves, csinos hajadon, 1.000.000 dinár készpénz és 150 hold földbirtokkal férjhez menni óhajt. Megbizva »Amor« házasságközvetítő iroda Temesvár, Városház-u. 16. 1858

Házasságot legjobb családoknál diszkrétan elintézek. Megbizást elintézek. »Doktorné« Subotica. 1136

Sombori úr és asszonyok, ha az elhívottat várj.
M. CIRILOV
SOMBOR 116/6

FOGLALKOZÁS

Ön állást keres? Tanuljon ki sofförnek, folytatólagos szerb, német, magyar előadás. Belépés bármikor lehetséges. Eredményért garantiálunk. Automobil és Motor Technológia, engedélyezve a kereskedelmi és ipari minisztériumtól. Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban. 523

Gazdasági vagy kertész segédet keres **Tonia Vladisavljević**, magkereskedés, Beograd, Bosanska u. 30. 2213

VÁROSI MOZI

Csütörtök — éntek Szombat — vasárnap

KETTOS MŰSOR

KARNEVÁL HERCEGE
farsangi történet 7 felvonásban.
A főszerepben **Harry Liedtke**

Mézeshetek a levegőben
kalandor vigjáték 6 felvonásban
A főszerepben **Virginia Le Corbin**

Vennék kis családi házat, vagy alkalmas telket. Címeket a kiadóba kérek. 2080

Magánjáró, lános, 8-ás cséplőgarnitúra eladó. Ifj. Benja Antal, Sombor, Főu. 22. 2120

Virágok, bokrok, fák stb. kertalakításokhoz olcsó árban kiadásra kint. Városliget. 2128

Majdnem új 6 m. hosszú 65 mm. vastag transmissio 4 drb függő gyámmal és gyűrűs kenésű csapágyakkal 1800 dinárért eladó Fellegi Novisad, Futoski put 92. 2200

Eladó. 120 HP. Lang stabil gőzgép kazánal, 2 pár malomkő 42", 1 pár 48, 1 drb 5 sz. trneur, 1 hirtaulikus olajprens pörkölökkel és hengerrel 1 drb 21" Ganz hengerek hozzávaló hasábszítával. Megvételre kerestetik 80—100 HP. szivó gázmotor. Schäffer Géza, Stara-Kanjiza. 2201

Hárs és gyümölcsfák, karnina rózsa, vad-kajszai és szilva csemete eladó. Bodor kertésznél Adán. 2247

Eladó egy hét lóerős Hoffherr cséplőszekrény és elevátor. Megtekinthető Mara Szekecian, Banatsko Novo Selo. 2275

Párhuzamos uton 200 □-öl telek eladó. Érdeklődni Paracki, Botičeva ul. 7. 2261
Opel kisautó, villamos világitással és új gumikkal, prima karban, minden elfogadható árban eladó. A Kovács bajadisár, Sombor. 2284

Eladó föld Adán, 80 lános. I. rendű szántóföld a sentai határ mellett, szállást épületekkel eladó. Eladó megbízottja: dr. Holló Oszkár ügyvéd, Adán. 2264

Eladó egy komplett magánjáró cséplőgép, 8 HP lokomobil. Első magyar gazdasági gépgyárból, cséplővas rama. 8 HP MÁV gépgyárból. Megtekinthető Gutz gazdaságon, Pittomaca. Virovitica mellett. 2282

ARANYER
A Merz aranyer-szérum Recto-Serol automati-usan behatol a beteg-ég csiráinak helyére, gyorsan megszünteti a panaszokat (végbélviszketést, érést, fájdalmakat) és az

aranyeres-csomókat
elszárítja. — Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában Főlerakat:

„ISIS“ D. D.
Zagr b 12091 Beograd

8 HP magánjáró garnitúra kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Rózsa Ferenc St. Kanjiza. 2214

Telefon 300 **NARODNI BIOSKOP** Telefon 300

Mától vasárnapig.
Világszenzáció. Starfilm Budapest.
Az izgalmas, vakmerő kalandok és a nyaktörő bravourok filmje. A szon egyetlen
LUCIANO ALBERTINI FILMJE

A rejtélyes gyilkosság!
Rendkívül érdekesítő és izgalommal teli kalandor-attrakció 8 lebilincselő felvonásban. Főszerepben:
A kalandorok koronázatlan fejedelme
LUCIANO ALBERTINI
Rendes helyárak! Katonazene.

Eladó Srbobran legforgalmasabb részén modern ház tégla, 5 lakással, jelenleg bérbeadott üzlethelyiségekkel, nagy pincével, melléképítményekkel és tölgyekkel. Balizs Sándor, Srbobran. 2285

KÜLÖNFÉLE

Két szoba konyhás fürdőszobás lakás május 1-re kiadó Weisz Árpád, Suda-revje ul. 85. 1920

Jómenetű tejesarnok, üzlet és raktár, uccára nyíló, cementtel kiöntött helyiség bérbe kiadó, esetleg szakértő megegyezés végett jelentkezhet a tulajdonosnál Stari Bacsán, Kolovics János. 2124

Nagyobb bácskai, bánati vagy horvát-szlavon városban kávéházat, esetleg éttermet és szállodát bérbe vennék. Ajánlatokat »Kiváló szakember« jelleg alatt a kiadóba kérek. 2160

Gyümölcs és egyéb fa, rózsa, bokor és futórózsák-ról árjegyzéket díjtalanul küld. Gallé Viktor városi kertész, Senta (Bačka) 2167

Város közepén üzlethelyiség lakással azonnal kiadó. Érdeklődni kenyérgyárnál. 2186

Kereskedők, vásárolók, házalók, akik készpénzrel fizetnek, mielőtt női, férfi és gyermek harisnyát vesznek kérjenek árajánlatot Josip Szabó Zagreb Ilica 186 2194

UJ KOZMETIKAI és manikűr szalon nyílt meg (Strosmajerova ulica 8, I. em. Iluspiac), ahol Papné a már eddig bebizonyított biztos eredményel végez szépségápolást. **Elismert jó kenőcsök,** Széplő májolt, szemölcs és hajszálak eltávolítása. 1021

Blumit tyukszemítő pár nap alatt gyökeresen eltávolít minden tyukszemet és bőrkeményedést Készíti: Blum gyógytár löpöstával szemben 95

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épületben (kenyérpiac) Telep: Palicsi-ut, villanytelep mellett. Ajánlja naponta friss élő, vágott virágjait, rózsát, székfűt, ibolya, valamint cserepes virágokat, ciklamek erika, camilia, cirenaria, délszaki növényeket, pálmák, díszfenyők. Készít eljegyzési valamint menyasszonyi csokrokat, színházi díszkoszarokat, halotti koszorukat, rendkívül olcsó árakon.

Mindennemű ügyében legeredményesebben »Eros« ügynőnköz közvetít. Zrinjski trg 2. Levélbe válaszbelégy kéretik. 2289

Apollo Novisad

Március 9—10-én
A leleplezett milliárdos
vigjáték 7 felv. Rosenhayn regénye nyomán.
Jacoby rendezése.
Főszerepben:
Liie Pavanelli.

Katonatisztek részére 5—10.000 dinárig hathónapi váltókölcsonat közvetít. Lang Agentura, Subotica, Pašičave 3. I. 2293

Jóforgalmu kovácsműhely, szerszámmal együtt bérbeadó. Érdeklődni: Kis Ferenc kovácsmesternél, Zmajevac, Baranyamegye. 2286

Nyomda bérbeadó. Cim a kiadóban. 2226

Közvetítünk a legrovidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, ittartózkodási engedélyt, (trafik, kávékímérés stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 2231

Festőművészek figyelmébe! Ezer darab elsőrendű táj-állat-és geure-képek, eredeti felvételek kaphatók. Mintát nem küldök. Hečko fényképész, Vel Kikinda.

»Victoria üdülő« A dalmát tengerparton, legenyhébb s legolcsóbb üdülőhely, elsőrangú bácskai konyha, 40 dinár napi ellátás. Gyermeket felelősség mellett elvállal. Georgijevićné, Kastel Stari, Split mellett. 2260

Ujjonck! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica Aleksandrova 9. 1952

Mindenkinek tudni kell, hogy Suboticán legolcsóbban a gyümölcspiacra, Földes Samu ruhaáruházában vásárolhat. Férfi divatöltény már 525 dinártól, kamgarn és koverkó öltöny 750 dinártól, Fiúöltény 425 dinártól, gyermekruha 225 dinárért, férfi szövetraglán 625 dinártól, koverkóból 800 dinárért, elegáns színes bőrkabát 750 dinártól, gummiköpeny 235 dinártól, szövet gummiköpeny vagy koverkó 425 dinár, női divatköpeny már 475 dinártól, koverkóból 725 dinárért férfi esőköpeny, erős, kifordítható, két oldalon viselhető, 450 dinártól, munkásöltönyök és köpenyek 150 dinártól. Saját érdekében ügyeljen a címre. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom.

Oxigén kölcsöndj és kauciómentes
Golyóscsapágyak leszállított áron kaphatók
Kemény Gyula műszaki cégnél Subotica, telefon 29